

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, od 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVII. št. 97 (13.927)

Trst, sredi, 5. junija 1991

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
CEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

primorski dnevnik

Številni politični predstavniki vabijo državljane k udeležbi S polemiko o referendumu naraščajo dvomi o uspehu

*Cossiga solidaren s Craxijem, ki so mu očitali, da se obnaša kot Hitler
Za Forlanija je referendum izmišljena rešitev za veliko resnejši problem*

RIM — Politični barometer še naprej močno niha in polemike v zvezi z referendumom še bolj zaostrujejo že itak napeto politično razpravo. Predstavniki strank medtem zavzemajo najrazličnejša stališča do referenduma in do volilne dolžnosti državljanov; notranji minister Scotti, ki je sicer zaseden na drugi fronti proti mafiji, zagotavlja, da bo v nedeljo volil le iz dolžnosti. Hkrati pa opozarja, da ustava v primeru referenduma upošteva tudi absentizem in v primeru manjkajočega kvoruma še ne bi bilo mogoče govoriti o propadu referenduma kot takega.

O dogodkih in polemikah pa je dobro obveščen tudi predsednik Cossiga, ki resnici na ljubo večkrat prispeva k popestitvi politične scene. Potem ko se je prav zaradi referenduma prekinilo skoraj idilično vzdušje med predsednikom republike in socialističnim liderjem Craxijem, se je včeraj Cossiga ponovno »omehčal«. Craxiju je namreč predsednik ustavnega sodišča očital, da se vede kot Hitler. Cossiga mu je v pismu izrazil solidarnost kot državljani in kot predsednik republike. »Dragi Craxi, z veliko zaskrbljenostjo opazujem, kako se politično soočanje barbarizira in bojim se, da se bodo na tak način izničila nekatera pomembna ustavna načela. Razumem, če se kdo ne strinja z nekaterimi načrti stranke, ki jo vodiš, razumem tudi, da bo politična razprava na ta račun še ostra in težavna, ne sprejemam pa vulgarne in neodgovorne opazke, da se ti, voditelj Socialistične stranke, ki ji demokracija, osvoboditev in svoboda toliko dolgujejo, obnašaš kot Hitler... Ignoranza tekmuje s krivo vero in kriva vera z demagogijo. Izražam ti vso svojo solidarnost,«
je v pismu napisal Cossiga.

Na fronti KD, ki je prav tako v polemičnem odnosu s svojim najuglednejšim predstavnikom, s predsednikom Cossigo, pa je položaj že nekaj dni dokaj miren. Strankino vodstvo kot znano prepušča volilcem izbiro vesti za nedeljski referendum, strankin tajnik Forlani pa zatrjuje, da so nekateri le preveč dramatizirali pomen referenduma o preferencah. Tajnik KD Forlani meni, da gre za izmišljen problem, za problem stranskega pomena, ki ne bo rešil zapletenega vprašanja institucionalne reforme, kakršen koli že bo volilni izid. S kančkom polemičnosti dodaja, da se osebnostni sploh ne boji izida referenduma, kar mu menda nekateri pripisujejo, boji pa se tistih, ki hočejo z besedami doseči nemogoče. »Prevelika retorika in teatralnost sta krivi za politično krizo, v kateri smo se znašli, ne pa zastarel volilni sistem,«
meni Forlani.

Tudi osrednje sindikalne organizacije so pozvale delavce, naj se v nedeljo udeležijo referenduma, ne glede kako nameravajo glasovati, »saj bodo s svojo prisotnostjo delavci ovrednotili politični in zgodovinski pomen ljudske izbire«. K udeležbi vabi tudi predsednik Confindustrie Pininfarina, ki bo tudi sam volil »iz dolžnosti«. DSL, ki sicer poziva svoje člane, naj glasujejo »DA«, se sedaj sooča tudi z volilnim rezultatom nedeljskih občinskih volitev v Andrii pri Bariju. Occhetto zagotavlja, da je zmago stranke komunistične prenovne nad Demokratično stranko levice predvideval, saj je tudi kongres v Andrii odločno zavrnil DSL. »Kongresi so najboljša napoved za volitve,«
pravi Occhetto in zagotavlja, da še vedno zaupa v zaključke vsedržavnega kongresa in da bo »primer Andria«
skoraj gotovo ostal osameljen.

Po prizivu v zvezi z vrtcem v Špetru Državni svet predlaga uradno priznanje dvojezičnega vrtca

ČEDAD — Včeraj zjutraj je ravnateljica Zavoda za slovensko izobraževanje prof. Živa Gruđen prešla iz rok didaktičnega ravnatelja v Svetem Lenartu dekret predsednika republike, ki sprejema priziv proti ukrepu videmskega šolskega skrbništva, s katerim je bilo dvojezičnemu vrtcu v Špetru odklonjeno priznanje delovanja oziroma avtorizacija.

Predsednikov dekret se sklicuje na mnenje državnega sveta z dne 20. decembra 1989, ki ovrača razloge, na katere se je šolski skrbnik skliceval pri svojem ukrepu. Šlo je zlasti za to, da v videmski pokrajini noben poseben zakon ne predvideva dvojezičnosti niti didaktične dejavnosti v slovenskem jeziku. Državni svet sicer poudarja, da v Videmski pokrajini zaenkrat ni, tako kot to velja za Tržaško in Goriško pokrajino, »slovenske etnično-jezikovne manjšine, ki bi bila pravno priznana v obstoječi ureditvi«, in da gre zato glede šolskega pouka v materinščini državljanov slovenskega jezika v videmski pokrajini obravnavati tako kot vse ostale drugoje-

zične državljane, ki ne uživajo posebne zakonske zaščite, vendar pripominja, da vprašanja ne gre obravnavati v posebnem deželnem kontekstu, temveč v sklopu širše problematike privatnega šolstva z neitalijanskim učnim jezikom, ki ga ureditev ne izključuje. Ko bi namreč sledili razmišljanju, na katerega se naslanja osporavani ukrep, bi takih šol ne smeli dovoljevati na celotnem državnem ozemlju, izvzemši tiste pokrajine, kjer živijo priznane jezikovne manjšine. To bi pa nasprotovalo tako realnemu položaju kot tudi osnovnim načelom glede privatnega šolstva in smernicam za delovanje otroških vrtcev še posebej.

Državni svet osporava tudi sklicevanje na člen o učnem jeziku (čl. 237 R.D. 1297/38), ki ga ni mogoče aplicirati na vrtec, saj ne gre za obvezno šolstvo. Slednjič vabi upravo, da prošnjo za priznanje delovanja vrtca ponovno prouči v luči korektnih interpretacij ustreznih normativov.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Zaradi vse ostrejšega pritiska opozicije Vlada Fatosa Nana prisiljena odstopiti

TIRANA — Politični položaj v Albaniji se ponovno zaostruje. Komaj šestindvajset dni po umestitvi je zaradi vse večjega pritiska opozicije prejšnjo noč odstopila vlada Fatos Nana.

Odstop ministrskega predsednika Fatos Nana so podprle vse parlamentarne stranke, saj kaže, da bo lahko le ta drastična odločitev pomagala državi iz hude politične in zlasti gospodarske krize. Novo vlado bodo verjetno sestavili v nedeljo, v njej pa naj bi bili predstavniki vseh strank, še pred koncem leta pa naj bi bile nove volitve. Predpogoj za vstop v novo vlado je, da se parlamentarci začasno odrečejo strankini pripadnosti. Nanova vlada je dosegla tudi dogovor, da tudi prihodnjega predsednika vlade imenujejo komunisti. V novi vladni zasedbi ne bo smel ostati niti eden od sedanjih članov. Zaenkrat še ni znano, kdo bi lahko nadomestil sedanjega premijerja, vsekakor pa je

predsednik parlamenta Kastriot Islami izjavil, da bo gotovo »neka znana osebnost«.

Nezadovoljstvo albanskega naroda je prav te dni doseglo višek in nevarnost množičnih demonstracij je iz ure v uro večja. Neodvisen sindikat je sredi maja oklical splošno stavko, ki jo podpira nad 350 tisoč delavcev, tri tisoč rudarjev pa je 25. maja začelo gladovno stavko. V mestih primanjkuje najosnovnejšega blaga široke potrošnje. Tudi reforme, ki jih je obljubljal Nano so doslej ostale le na papirju, z veliko počasnostjo pa se je nova vlada lotila gospodarske prenovne in odpiranja v Evropo.

Prve demokratske volitve, ki pa so pri pooblaščenih tujih opazovalcih vzbudile precej dvomov, so dodelile komunistični partiji dve tretjini sedežev v parlamentu, demokratska stranka, ki so jo ustanovili samo kak mesec prej, pa je dobila 75 od skupnih 250 sedežev.

Sovjetska armada nadaljuje s svojimi provokacijami v Pribaltiku Dramatična noč v Vilniusu se je končala brez spopadov

VILNIUS — V noči na torek je Litva doživela novo dramatično noč, ki pa se je k sreči končala brez prelivanja krvi. Sovjetski vojniki so namreč s transporterji in tanki zasedli vse ključne položaje v Vilnius, nadzorovali mostove preko reke Neris, železniško postajo in letališče ter obenem obklopi parlament. V dramatičnem pozivu je predsednik Vaitautas Landsbergis ljudi poklical, naj se strnejo ob svojem parlamentu, da bodo »priče«
sovjetskemu nasilju. Rdeča armada pa ni prebila živega zidu, po nekajurnih provokativnih legitimacijah mimoidečih so se vojniki umaknili v svoje vojašnice. Pribaltsko poveljstvo je kasneje sporočilo, da je vojska le iskala dezertarje, to pa ni omililo napetosti v Pribaltiku. Vaitautas Landsbergis je odpovedal obisk na Poljskem, kjer bi se moral sestati s papežem Janezom Pavlom II., ker se boji, da bi vojska v prihodnjih urah lahko ponovila svoje provokacije, sinoči so tako tisoči Litovcev ponovno goloroki zavarovali svoj parlament.

Zahodne politične opazovalce so predsinočni dogodki presenetili, saj Mihail Gorbačov danes odpotuje v Oslo po Nobelovo nagrado za mir in bi mu morebitni zapleti v Vilniusu zagrenili obisk. V Pribaltiku pa se ne čudijo, saj je sovjetska vojska stopila v akcijo le nekaj ur po objavi predhodnega sodnega poročila zveznega preiskovalnega sodnika Nikolaja Trubina, ki je za tragične januarske do-

godke v Vilnius obtožil litovske »nacionaliste in separatiste«. Kljub televizijskim posnetkom Trubina trdi, da so na ljudi streljale litovske paravojaške enote in ne rdečearmejci. Obenem v Vilnius navajajo, da Gorbačov nadaljuje z vojaškimi provokacijami, ker se sedaj čuti bolj močnega kot pred meseci. S podpisom tako imenovanega »sporazuma 9 + 1«
je namreč Gorbačov dokazal, da je večina v SZ za »prenovljeno federacijo suverenih republik«. Že res, da je moral za to plačati težko ceno, a s tem si je nedvomno zavaroval hrbet, tako da bo lažje prisilil ostalih šest upornih republik, da se odrečejo svojim secesijskim željam. Pri tem pa mora paziti, da ne prekoraci določene meje, ker bi lahko v trenutku zapravlil podporo, ki mu jo še vedno izkazuje Zahod. Prav zato lahko pričakujemo, da bo Kremelj uporne republike »pekel na nizkem ognju«, vsaj do prihodnjega srečanja na vrhu med Gorbačovom in Bushem. Po nemških novinarskih virih, naj bi do tega srečanja prišlo že pred koncem tega meseca. V Washingtonu in v Moskvi pa teh vesti niso potrdili. Skoraj za gotovo pa se ve, da bo Gorbačov julija v Londonu, ko bo vrh sedmih industrijsko najbolj razvitih držav Zahoda. Do tedaj pa bodo skušali odpraviti še zadnje ovire, predvsem japonske, tako da se bo lahko sovjetski predsednik kot »opazovalec«
udeležil tega pomembnega vrha.

Za Taurianovo predlagana komisarska uprava

Zadnja vest

Sinoči okoli 23. ure je v strogem središču Trsta prišlo do hude prometne nesreče, v kateri je izgubila življenje priletna gospa. Po informacijah, ki smo jih prejeli pred zaključkom redakcije, naj bi 83-letna Tranquilla Crevatin skušala prečkati Ul. Carducci sicer po prehodu za pešce, vendar z rdečim semaforjem. Takrat je mimo privozil osebnih avtomobil in povozil priletno gospo. Ko je na kraj nesreče prišel rešilec Rdečega križa, je bila Tranquilla Crevatin že mrtva. Tranquilla Crevatin se je rodila v Miljah 11. septembra 1908.

TAURIANOVA (REGGIO CALABRIA) — Notranji minister Scotti je v okviru bolj odločnega boja proti organiziranemu kriminalu včeraj podpisal nove odloke, s katerimi prefektom v Apuliji, Laciju, Emiliji-Romagni, Piemontu, Markah, Toskani, Liguriji, Moliseju, Abrucih, Bazilikati, Sardiniji in Umbriji dodeljuje večje pristojnosti. Pred dnevi je Scotti že podpisal podobne odloke za »superprefekte«
v Kalabriji, Lombardiji, Venetu in Kampaniji s tem pa bi rad stopil na prste vse hujšemu divjanju organiziranega kriminala v državi.

Čeprav ni v neposredni zvezi s temi odloki pa je v eni kriminalno najbolj »vročih«
občin v Italiji včeraj prefekt suspendiral občinski svet. Gre za Turianovo pri Reggio Calabrii. Prefektov odlok nosi datum 3. junija, sklicuje pa se na 15. člen zakona št.55 iz leta 1990, ki govori o občinah, v katerih se ugotovi vpletenost mafije. Namesto občinskega sveta prefekt iz Reggio Calabrie

Cannarozzo predlaga imenovanje treh vladnih komisarjev.

Županja v odstopu Olga Macri je s tem v zvezi izjavila, da naj bi bil prefektov predlog za razpust občinskega sveta posledica protestnega odstopa 18 svetovalcev KD in ne zakonskih predpisov, ki zadevajo vpletenost organiziranega kriminala v upravno delovanje. Demokristjani imajo v občinskem svetu absolutno večino (18 svetovalcev na 30). Že pred svetovalci KD je odstopilo devet svetovalcev (6 PSI in 3 DSL), ki so v skupnem sporočilu PSI in DSL zapisali, da ne nameravajo več sodelovati pri delu občinskega sveta, »ker je prišlo do takega razkroja civilnega in demokratičnega življenja, da je dokončno propadla tudi reprezentativnost občinskega sveta.«
Do tega je prišlo 8. maja letos, istega dne pa je pravosodni minister Martelli predlagal notranjemu ministru Scottiju, da začne postopek za razpust občinskega sveta v Turianovi.

SKGZ in SSO pri Biasuttiju

Predstavniki manjšinskih organizacij so včeraj posredovali deželni upravi svoja stališča o reševanju perečih problemov slovenskih ustanov.

NA 5. STRANI

Pred dnevi v podobni eksploziji nekega arzenala ob življenje več kot osemsto ljudi

Eksplodizija »apokaliptičnih« razsežnosti povzročila pravo razdejanje v Adis Abebi

ADIS ABEBA — Dve strahoviti eksploziji, od katerih naj bi bila druga po trditvah očividcev »apokaliptična«, sta včeraj jutraj odjeknili v etiopski prestolnici. V zrak je zletelo skladišče orožja in municije približno kilometer od najožjega mestnega središča in za sabo pustilo za zdaj še neznan število mrtvih, mnogo ranjencev in pravo opustošenje.

Do prve eksplozije je prišlo ob 4.30 zjutraj, do druge, kateri je sledila še serija manjših eksplozij, pa dve uri kasneje. Nebo nad Adis Abebo je bilo kot ob kakem velikem ognjemetu (na sliki AP), očividci pa so govorili, da so videli rakete in svetlobne izstrelke, kako parajo nebo, medtem ko je na zemlji divjal požar velikanskih razsežnosti.

Glede števila žrtev ni nobenih podatkov. Ve se le, da je življenje izgubil snemalec mednarodne TV agen-

cije Visnews, izredno hudo pa je bil ranjen tudi neki britanski novinar. Poročevalec ameriške TV postaje CNN je tudi obiskal glavno mestno bolnišnico in poročal o številnih ranjenih z opeklinami in drugimi hudimi poškodbami. S tem v zvezi velja še omeniti, da je v podobni eksploziji nekega skladišča municije pred nekaj dnevi po za zdaj še neuradnih podatkih umrlo 850 ljudi.

O moči včerajšnje eksplozije pričajo podatki, da je v krogu treh kilometrov eksplozivni val razbil vsa stekla na zgradbah, ki so bile zgrajene po »evropskih standardih«, z zemljo pa naj bi zravnal vsa preprosta bivališča krajevnega prebivalstva. Sliko strahovitega razdejanja pa so dopolnili še porušeni drogovi za mestno razsvetlavo in izruvana drevesa okoli arzenala Bekulo Bet v jugovzhodnem delu etiopske prestolnice.

Plesišča bodo nepreklicno zapirali ob dveh ponoči

RIM — Plesišča po vsej Italiji bodo še do nadaljnjega zapirali ob dveh ponoči in ne dve uri kasneje. Tako so včeraj odločili v četrti sekciji državne sveta, kjer so tako potrdili odlok predsedstva ministrskega sveta z dne 25. maja 1990, s katerim so nameravali omejiti število prometnih nesreč ob sobotah in nedeljah ponoči.

V deželi Emiliji Romagni in v občini Bologna so se dosledno držali teh odlokov, vendar pa so se lastniki večjih plesišč pritožili na TAR proti tej odločitvi, češ da jih to finančno zelo oškoduje. TAR je sprejel priziv ter prekladal odlok, saj so upoštevali dejansko stanje finančno oškodovanih strank.

Predsedstvo ministrskega sveta pa se je spet pritožilo v državne svetu proti tej odločitvi. Državni svet je dokončno potrdil, da se bodo italijanska plesišča odslej zapirala ob dveh ponoči.

Predsednik Kučan demantiral pisanje agencije Tanjug

LJUBLJANA — Iz kabineta predsednika predsedstva Slovenije Milana Kučana so včeraj sporočili, da je agencija Tanjug napačno poročala o pogovorih najvišjih predstavnikov Evropske skupnosti s predsedniki republik in republikanskih predsedstev, vsaj kar zadeva pogovor predstavnikov Evropske skupnosti s predsednikom Kučanom. Tanjug je namreč poročal, da so se vsi predsedniki v pogovoru s Santerjem in Delorsom strinjali s štirimi temeljnimi točkami kot so enotni trg s skupno centralno banko in valuto, spoštovanje človekovih pravic in pravic narodnostnih manjšin ter skupna obramba in zunanja politika.

Predsednik predsedstva Slovenije s predstavnikom Evropske skupnosti o tem ni posebej razpravljal, še manj pa se je dalo kakorkoli njegovo izvajanje v tem pogovoru razumeti kot pristajanje na tak pogled, kot ga omenja Santer, oziroma povzema Tanjug. Milan Kučan je kot je zapisano v sporočilu za javnost pogovor izkoristil za seznanjanje predstavnikov Evropske skupnosti z razlogi, cilji in potekom uresničevanja osamosvajanja Slovenije in za utemeljevanje potrebe, da tudi Evropska skupnost z razumevanjem sprejme slovensko odločitev in njeno uresničitev.(dd)

Evropska skupnost bo Jugoslaviji v bodoče odločnejše pokazala zobe

BRUSELJ — Če sodimo po tistem, kar sta predsedujoči ministrskega sveta zunanji minister Luxemburga Jacques Poos in predsednik komisije Jacques Delors izjavila v Dresdenu, mora Jugoslavija obrniti ploščo ali pa bo to storila dvanajstera. Trenutno ima Jugoslavija z ES 53 odstotkov zunanjetrgovinske menjave, kar je pomembno tako za eno kot za drugo stran, če pa do pomiritve v Jugoslaviji ne bo prišlo, bo ES morda te zveze prekinila. Koga bo to prizadelo, ni težko uganiti. In to navkljub neprestanemu prepričevanju, da se ekonomski in politični odnosi nadaljujejo v predvidenem ritmu. To bi lahko imeli za rezultat obiska Santerja in Delorsa pred tednom dni v Beogradu. V razgovorih z republikanskimi in zveznimi politikami najvišja funkcionarja ES očitno nista doživela presečenj, še očitneje pa je, da se nista pustila preplaviti. Po spremenjenem vrstnem redu razprav na »informativnem« srečanju ministrov dvanajstere v Dresdenu je položaj v Jugoslaviji postal glavna tema, ki je izrnila razpravo o pomoči vzhodnim pokrajinam

Nemčije in druga vprašanja. Po izjavah Poosa in Delorsa na tiskovni konferenci se je Bruselj očitno odločil vplivati na razrešitev jugoslovanske krize.

Instrumente za spodbudo pogajalcem v Jugoslaviji ima dvanajstera v svoji ekonomski moči. Diagnoza Delorsa je naslednja: Jugoslaviji grozi do konca leta bankrot, če ne bo presegla sedanjih sporov. Devizne rezerve se iz dneva v dan manjšajo, z njimi špekulirajo vsi, od posameznikov do republiških vlad, če pa država ostane brez deviznih rezerv, vemo vsi, kaj to pomeni. Do 1. oktobra lani je imela Jugoslavija dober ekonomski program, ki pa so ga iz političnih razlogov blokirali, če bo Jugoslavija razpadla, mora tudi ES spremeniti metode sodelovanja.

Ante Marković je od ES in mednarodnih bank zahteval pomoč v višini štirih do petih milijard dolarjev, s katerimi bi Jugoslavija izplačala iz sedanjega »kaosa« — kot komentatorji pogostje označujejo sedanjí politični in gospodarski položaj v Jugoslaviji. Da bi Jugoslavija ta denar dobila, mora izpolniti štiri

pogoje, ki jih je Poos naštel novinarjem: spoštovanje ustave (v tem trenutku predvsem izvolitev predsednika predsedstva po zakonskih normah), spoštovanje človekovih pravic in pravic manjšin, začetek dialoga o novi politični strukturi in nadaljevanje ekonomskih reform. Da ne bi bilo nesporazumov, je Poos ponovil, da pomoči ne bo, če bi prišlo do spreminjanja notranjih ali zunanjih meja.

S temi odredbami je bil zadovoljen tudi italijanski minister De Michelis, ki je prav tako nezadovoljen zaradi onemogočanja izvolitve predsednika predsedstva in se je zato zavzel, naj ES sprejme »natančno in koordinirano mnenje o Jugoslaviji«.

Vse našeto kaže, da namerava dvanajstera »pokazati zobe«. V kakšni obliki se bo ta odločitev izrazila, bomo kmalu izvedeli — čez dva tedna se bo v Luxemburgu ponovno sestel ministrski svet ES, na dnevnom redu je tudi priprava KVSE in rednega srečanja ES. Tedaj bodo kot reakcijo na dogodke v Jugoslaviji tudi določili nove ukrepe.

MILAN RADOŠ

Četrti dan v domovini je Janez Pavel II. obiskal Radom

Papež o »novem vetru«

VARŠAVA — Včerajšnji četrti dan papeževga potovanja po Poljski je potekal mirno in po vnaprej pripravljenem programu. Janez Pavel II. (na sliki AP) je obiskal delavsko mesto Radom oddaljeno kakih sto kilometrov od Varšave, kjer se je leta 1976 začel upor poljskih delavcev, ki je nato privedel do ustanovitve Walesovega sindikata Solidarnost.

Papež je v dopoldanskih urah govoril zbrani množici, in kot že večkrat na tem potovanju, je občasno govoril prosto o argumentih, ki so mu še posebno pri srcu.

Tudi tokrat se je daljšje ustavil pri splavu, ki »je predvsem krivica do tistega, ki se ne more braniti«. Papež je nato spregovoril o nacističnih zločinih ter dejal, da nima nihče pravico ubijati zaradi verskega ali rasističnega prepričanja. O tem argumentu je govoril na dolgo, saj je poudaril, da ga v to sili želja po pravičnosti, saj »se ne sme nikoli več zgoditi, da bodo sistematično ubijali Žide ali cigane le zato, ker niso iste rase, kot njihovi krvniki.«

Prav v okolici Radoma so namreč bila tri nacistična koncentracijska taborišča, kjer je umrlo več tisoč oseb, predvsem Židov.

»Kaj so to besede v vetru?« se je naposled vprašal papež, ter nadaljeval: »Odkar se prišel v Poljsko me spremlja močan veter«, pri tem pa se je očitno navezal na »veter«, ki je začel pihati v Radomu pred petnajstimi leti...

Takrat je vladna policija aretirala dva tisoč delavcev, zažgali pa so tudi sedež komunistične stranke. Tu upor je bil le uvod v še hujše nemire leta 1980, ki so v Gdansku zahtevali celo vrsto smrtnih žrtev.

Janez Pavel II. je nato daroval mašo, kateri je prisostvoval novi predsednik poljskega sindikata Marjan Krzaklewski.

Papež je v popoldanskih urah posvetil nov teološki seminar, nato pa se je dalj časa ustavil pred spomenikom padlim delavcem med delavskim uporom pred 15 leti.

V večernih urah se je Janez Pavel II. podal še v Lomzo, kjer je spet daroval mašo, tokrat za krajevne poljedelce, tudi tam pa je omenjal novi veter, za katerega upa, da se bo »vsidral v dušo vseh Poljakov«.

● Državni svet

Čeprav mnenje državnega sveta zahteva temeljitejšo pravno obravnavo, je vendarle jasno, da dvojezičnost ne more biti razlog za diskriminacijo izobraževalne strukture, ki si jo je prav ob pomanjkanju pravnega priznanja, ki bi zagotavljalo pouk materinščine v državnih šolah, postavila naša skupnost sama v skladu z ustavnimi načeli o svobodi poučevanja. Ker ima dvojezični vrtec vse pogoje, ki jih sicer predvideva zakon za delovanje tovrstnih ustanov, bi priznanje delovanja moralo slediti skoraj avtomatično.

S priznanjem pa bi se morala odpreti tudi pot do nekaterih javnih prispevkov, za katere je bila ta naša ustanova celih sedem let prikrajšana, in to pravzaprav zaradi napake državne uprave.

Mnenje državnega sveta pa v bistvu odpira pot tudi priznanju delovanja dvojezične osnovne šole, kar bi bil prvi korak na poti k pravnemu priznanju.

Izetbegović ponuja svoj model izhoda iz jugoslovanske krize

SARAJEVO — Predsednik predsedstva Bosne in Hercegovine Alija Izetbegović je na novinarski konferenci v Sarajevu poudaril, da je izhodišče za prihodnjo ureditev Jugoslavije kot zveze suverenih republik, oziroma držav, ki ga je izoblikoval skupaj z makedonskim predsednikom Kiro Gligorom, edina mirna rešitev jugoslovanske krize. Obe drugi zasnovi tako federalna kot konfederalna namreč po Izetbegovićevi oceni nujno pomenita uporabo sile pri razreševanju krize. Predsednik bosansko-hercegovega predsedstva je hkrati sporočil, da z makedonskim predsednikom nimata rezervnega predloga za primer, da predsedniki republik in republiških predsedstev jutri ne bodo sprejeli predlaganega izhodišča. Izetbegović je potrdil, da bodo na četrtkov sestanku na Stojčevac pri Sarajevu prišli vsi povabljeni predsedniki. Ta sestanek bo po besedah predsednika predsedstva BiH zadnji poskus za rešitev jugoslovanske skupnosti. Po pisanju Tanjuga je ta predlog že podprl član predsedstva Janez Drnovšek.

Pismo uredništvu

Razmisleki o referendumu

Referendum daje možnost nam državljanom-volilecem, da lahko izrazimo lastno mnenje o določenem konkretnem problemu. Nismo vezani na simbol stranke, politične skupine, temveč na problem, na argumente. Lahko torej o določeni stvari odločamo ne da bi dajali drugim (strankam, političnim predstavnikom) delego, naj v našem imenu odločajo. To, da smo mnogo manj vezani na mnenje stranke ali strank, za katero po navadi glasujemo, pa je za te politične skupine neprijetno. Saj se lahko izkaže, da je volilec, pri določenem konkretnem problemu drugačnega mnenja kot vodstvo stranke. Če volilec tako možnost večkrat uporablja, lahko postane politično bolj kritičen in dinamičen. To pa je lahko tudi vzrok, da bo lažje menjaval svojo podporo strankam. Verjetno se zaradi tega stranke ne »segrejejo« toliko ob referendumih - torej pri konkretnem odločanju - kakor ob političnih volitvah.

S tokratnim referendumom naj bi državljan - volilec odločal o moralizaciji politike, naj bi čimbolj onemogočil manipulacijo glasov. Volilnim sleparijam, izsiljevalcem in kriminalcem naj bi torej odklenalo.

Volilec, ki podleže izsiljevanjem političnih glasov, je očitno šibak državljan. Državljan revščine in zaostalosti, ki mora ukloniti hrbet za vsakdanji kruh, za službo, za obstoj. Njegovo življenje je pogojeno od volje bogatih, močnih. To je vzrok, da je pripravljen prodajati svojo pravico - preferenco na volitvah - in s tem del lastne svobode. Kaj pa mu služi volilna pravica, možnost izbiranja kandidatov, če nima svobode vsakdanjega kruha? Če bo imel manj možnih preferenc, bo pač lahko manj prodajal. Močni, nadrejeni, bo torej imel manj možnosti izsiljevanja.

To je verjetno edini hiter in učinkovit način moralizacije politike?

Kriminalce, mafijo, sleparije je pač težko izslediti, kaj šele kaznovati. Tudi na nove zakone, ki bi poostriili kazni za take sleparije, bi bilo potrebno predolgo čakati. Gola resnica pa je, da je preveč razvidno, javno, pod kakšnim pritiskom živi državljan - volilec v Italiji, posebno na Jugu. Z znižanjem možnih preferenc se bo pojav znižal. Z znižanjem pojava pa se mora tudi vzrok - ali ne?

Nekoč so ubogega volilca izsiljevali s čevlji - pred volitvami so mu dali

levega, po uspešnih volitvah pa desnega. Kako grd, neciviliziran pojav. Škoda, da takrat niso prepovedali vsem nositi čevljev. Izsiljevanja političnih glasov ne bi bilo več!

Sicer pa je tudi sam sistem več preferenc samo komplikacija. Kandidate postavljajo politične skupine - stranke. Državljan - volilec pa naj ima možnost potrjevanja kandidatov. Možnost izbiranja ne poenostavlja politične igre.

Če se državljanu dozdeva, da bo izvoljenih premalo žensk, naj pač da svojo edino preferenco ženski. Če misli, da bi bilo potrebno pomladiti politično zastopstvo, naj pač odda svojo edino preferenco samo mladem kandidatu, če je preveč izvoljenih delavcev, lahko daje edino preferenco intelektualcu, ali pa kmetu in tako naprej.

V današnji družbi je pač državljan enostaven - monoliten, vse njegove interese lahko zastopa ena stranka, en kandidat.

To da je istočasno delavec, intelektualec, oče, sin, potrošnik, ustvarjalec kulture, specializiran strokovnjak, človek, ki se spozna na vse, da se v svojih potrebah in interesih stalno spreminja in prekriva - vse to je navlaka civilne družbe, ki ga preveč drobi, razpršuje. Ali ni logično da se vse poenostavi, da se vse koncentrira v enega samega kandidata - leaderja?

Kaj pa državljan etnične skupnosti, torej manjšinske skupine v družbi, kakor smo mi? Bomo še lahko podpirali s preferencami kandidate, ki so nam bližnji, ki so bolj odprti? Bomo lahko pričakovali solidarnostne preference italijanskih soživiljanov? Očitno mnogo težje. Šibkejšje družbene komponente se bodo pač morale podrežati močnejšim. Zato da bo politična volilna scena poenostavljena, moč odločanja koncentrirana, učinkovitost vladanja večja? Saj pelje različnost interesov in pogledov že v družbeni kaos, ki se ga ne da več upravljati - ali ne zna? - ali noče?

Eno od meril, kaj storiti, bi lahko bilo tudi opazovanje kako bo na Jugu mafija usmerjala glasovanje. Vendar bi to bilo pasivno merilo, medtem ko je verjetno pravilno, da se volilec vpraša, kaj bo on sam imel od tega, da ima samo eno ali pa več preferenc. Bo imel več pravic ali manj? Bo imel večjo ali manjšo možnost soodločanja, vplivanja? SERGIJ LIPOVEC

Avtonomno stališče socialistične skupine na Deželi

Center off-shore mora ostati v območju javnega nadzora

TRST — Socialisti svirajo pred nevarnostmi, ki pretijo uresničevanju velikih projektov v Trstu, zlasti finančnega centra off-shore in načrta Polis. Načelnik svetovalske skupine PSI v deželni svet Dario Tersar in deželni odbornik Gianfranco Carbone sta na te nevarnosti opozorila na včerajšnji tiskovni konferenci ob robu zasedanja deželnega sveta, iniciativo deželne skupine PSI pa sta opredelila kot povsem samostojno in ločeno od strogo politične logike.

Glede off-shora socialisti opozarjajo, da se z njim ukvarja vse preveč ljudi, kar lahko pripelje do klasičnega primera, ko na koncu nihče ničesar ne stori. Od tod njihov sum, da se za intenzivnimi sestanki strankarskega tipa skrivajo interesi »transverzalnih verig«, kot jih je imenoval Carbone, oziroma poskusi, da bi poleg z zakonom predpisanega ustvarili še drug, krajevní nivo dostopa do off-shorea. S tem pa bi po mnenju socialistov tvegali izvolitev zgodovinske priložnosti, ki jo zakon za obmejna območja namenja Trstu oziroma deželi Furlaniji-Juljski krajini, po drugi strani pa bi se povečala možnost restriktivnega posega EGS do tega zakonskega besedila.

»Ne razumemo na primer, zakaj se z off-shoreom ukvarja predsednik pristaniške ustanove, ki bi storil veliko boljše, ko bi v večji meri skrbel za pristaniške dejavnosti,« je izjavil Carbone. »Pristaniški promet doživlja namreč katastrofalni padec, zlasti na področju ro-ro, ki beleži skoraj 80 odstotno zmanjšanje. Nič boljši ni niti finančni položaj EAPT... Dopovedati si

torej moramo, da off-shore nima nič skupnega s pristaniškim prometom, saj gre vendar za čiste finančne posle na visoki mednarodni ravni.«

Zakon za obmejna območja natančno določa, da mora o vstopu v center off-shore odločati poseben visoko kvalificirani upravni odbor, poskusi, da bi ustvarili še en, krajevní nivo vstopa vanj pa po mnenju PSI prihajajo iz krogov lastnikov nepremičnin. »Ne strinjamo se s stališčem, po katerem lahko center nastane kjerkoli, tudi v zaprašenih kleti,« je nadaljeval Carbone. »Njegova lokacija mora nujno najti prostor znotraj pristaniškega območja, točneje v prostem pristanišču, za kar bo potrebna državna koncesija, ne pa kupoprodajna operacija, kot bi bila v primeru, ko bi center nastal na zasebnem terenu. S tem pa je hkrati zajamčen javni značaj oziroma resnost te pomembne iniciative (noben zasebnik namreč ne bi bil pripravljen graditi npr. za 30 let, kot je to v režimu koncesije), ki jo mora upravljati izključno zakonsko predpisani odbor.«

Druge vprašanje je načrt Polis, pri katerem po mnenju socialistov ne gre izgubljati časa in takoj določiti prostor oziroma sprožiti birokratski postopek za izgradnjo sedeža zavarovalnice Generali. Trst si namreč ne more privoščiti, da bi se prestižna družba, s katero je podoba mesta tako tesno povezana, preselila drugam. »Vprašujemo se, kaj dela javni kapital (finančne družbe Finporto, op.ur.) pri glavnici Polisa,« pravi Carbone, »saj gre za zasebno operacijo, pri kateri je javna ustanova

Gianfranco Carbone

zadolžena samo za izgradnjo prostorov poslovnega centra. Pustimo, naj Polis upravljajo zasebniki z družbo Fiat Impresit na čelu, Finporto pa naj svoj delež prepusti sedaj izključenim krajevnim zasebnim podjetnikom.«

Stališče socialistične skupine na Deželi lahko torej strnemo v štiri glavne zahteve: po takojšnji lokaciji za sedež družbe Generali, po realizaciji centra off-shore v starem prostem pristanišču, kjer bi ostal pod javnim nadzorom, in po prepustitvi izgradnje dodatnega poslovnega centra, ki naj bi zrasel na privatnem prostoru, zasebnikom.

V. B.

Poglobljena izmenjava stališč videmske SKGZ in Gorske skupnosti

ŠPETER SLOVENOV — Videmski pokrajinski odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze se je sestal z vodstvom Gorske skupnosti za Nadiške doline, ki mu je načeloval predsednik Giuseppe Chiabudini. Predstavniki SKGZ so članom Gorske skupnosti orisali značilnosti društev in skupin, ki delujejo v okviru te organizacije in posebej podčrtali njihov sedanjí težak položaj. Srečanje pa je bilo tudi priložnost za pogovor o občinskih statutih, pri čemer so predstavniki SKGZ izrazili zaskrbljenost, ker v marsikateri javni upravi, na katere območju živi tudi slovenska narodnost, niso pokazali zadostnega razumevanja za to problematiko.

V nadaljevanju srečanja je delegacija Slovenske kulturno-gospodarske zveze razčlenila svojo dejavnost. Tako je Fabio Bonini omenil gospodarsko stvarnost in skrb za razširitev in utrditve domačih kadrovskih struktur. Glede dvojjezične špetske šole je Živa Gruđen podčrtala nejasne perspektive, ki izhajajo iz dejstva, da ta šola ni še priznana. Ob tem je povedala, da bodo v prihodnjem šolskem letu imeli že več kot 80 otrok, kar bo predstavljalo nemalo težav tudi s prostorskega vidika. O vlogi kulture in o njenem sedanjem težavnem položaju ter o sredstvih javnega obveščanja v vi-

demski pokrajini pa je na srečanju spregovorila Jole Namor.

Na sestanku je tekla beseda o tudi zakonu za obmejna območja, predvsem kar zadeva člen št. 14, ki predvideva finansiranje kulturne dejavnosti slovenske narodnostne skupnosti. Predstavniki SKGZ so bili mnenja, da mora finansiranje iz tega člena zadevati izključno dejavnost slovenske narodnostne skupnosti. Zato so se načeloma ogradili od načrta, ki ga je izdelala Gorska skupnost in po katerem naj bi s prispevkom iz tega

Slovesen epilog dveh tečajev slovenščine

VIDEM — Pred dnevi sta se na tehničnem zavodu Arturo Malignani v Vidmu slovesno zaključila 8-mesečna tečaja slovenskega jezika in kulture, ki sta ju že drugo leto zapored organizirala omenjena šola in Zavod za slovensko izobraževanje iz Špetra. Dodati gre, da je na pobratenem zavodu Tehničnega šolskega centra iz Nove Gorice istočasno potekal tečaj italijanskega jezika.

Zaključna slovesnost je bila v veliki slavnostni dvorani na glavnem sedežu zavoda, ki številčno predstavlja največjo višjo srednjo šolo v Vidmu. Udeležili so se je ravnatelj prof. Illusi, podravnatelj prof. Malacrea, ravnateljica Zavoda za slovensko izobraževanje iz Špetra prof. Živa Gruđen-Crisetig in prof. Marino Vertovec, ki je tečaja vodil in ki je najboljšim tečajnikom izročil diplome.

V priložnostnem nagovoru je ravnatelj Illusi podčrtal izredno pomembno sodelovanje med zavodom Malignani in pobratenim TŠC iz Nove Gorice (pobratena sta že od šestdesetih let) in nujnost sodelovanja na celotnem območju, kjer se kulturi in jeziku že stoletja prepletata in medsebojno oplajata. V takem ozračju ni več strahu pred neznanim, ki sicer rojeva predsodke in nezaupanje.

Živa Gruđen je v slovenščini spregovorila o smislu tečaja, Marino Vertovec pa je podčrtal smisel poznavanja naše kulture in jezika ter orisal trenutne razmere v Sloveniji in Jugoslaviji.

Na koncu velja poudariti, da je bilo kulturno povprečje tečajnikov na zelo visoki ravni. (rp)

zakona zgradili v Špetru etnografski muzej.

Mimo teh različnih gledanj pa so člani pokrajinskega odbora SKGZ pokazali pripravljenost, da bi sodelovali pri oblikovanju večletnega razvojnega načrta Gorske skupnosti, kakor tudi programa kulturne komisije, predvsem kar zadeva načrt o Mednarodnem večjezičnem središču.

RUDI PAVŠIČ

Beorchia in Longo o posledicah odloka za krčenje državnega primanjkljaja v FJK

TRST — Posledice, ki bi jih na deželni ravni utegnili imeti zakonski odlok št. 151 o »urgentnih ukrepih za javne finance« so bile predmet razgovora med deželnim tajnikom Krščanske demokracije Brunom Longom in senatorjem Claudiom Beorchio, ki je večinski poročevalec v senatni komisiji za finance o tem zakonskem normativu.

Sogovornika sta v tem okviru obravnavala posledice, ki jih bo imel odlok za krajevne finance, še zlasti za kakovost občinskih služb glede na pomanjkanje osebja, nadalje za nekatera območja in proizvodne sektorje v naši deželi, za prebivalce goratih in hribovitih območij glede na povečanje davčnega pritiska na določene vrste proizvodnih sredstev, za turistični in predvsem navtični sektor v deželi glede na občutno povišano obdavčenje privezov itd. Beorchia se je podrobneje ustaval tudi pri problemu skrajšanja roka za izplačilo carinskih pristojbin, ki je že sprožil veliko razburjenja zlasti na Gorškem, srečanje z Longom pa je zaključil z obvezo, da bo v okviru svojih pristojnosti skušal na vse načine zastopati upravičena pričakovanja in interese institucij in prebivalcev Furlanije-Juljske krajine.

Delovno srečanje v organizaciji Dežele FJK in združenja AGEZ

S finančno pomočjo EGS mejnim deželam nove možnosti za sodelovanje z Vzhodom

TRST — Če zakon za razvoj obmejnih območij predstavlja za Furlanijo-Juljsko krajino ključ za ekonomsko kooperacijo z vzhodno in srednjo Evropo, bi lahko prav tako koristen prispevek v ta namen prišel tudi z občutnimi finančnimi prispevki Evropske gospodarske skupnosti, porazdeljenimi na različne programe, od katerih so nekateri izrecno namenjeni (notranjim in zunanjim) območjem ob mejah ozemlja evropske dvanajsterice.

Ugotovitev je z včerajšnjega tržaškega »workshopa«, ki ga je Dežela Furlanija-Juljska krajina organizirala v sodelovanju z Evropskim združenjem mejnih dežel (AGEZ) in ga posvetila analiziranju finančnih mehanizmov EGS za sosednja zunajskupnostna celinska območja in še posebej za pilotni projekt »LACE«, ki si ga je Skupnost omislila za pomoč in kooperacijo med mejnimi deželami. Ta projekt namreč predvideva tehnično pomoč mejnim evropskim deželam in oblikovanje - na dolgi rok - posebne komunikacijske mreže, kar naj bi bilo v pomoč pri izdelavi čezmejnih razvojnih načrtov, pri pripravi posameznih projektov, pri njihovem uresničevanju in pri oblikovanju dolgoročnih razvojnih strategij. Poleg tega sta predvidena še banka podatkov in namenski program za difuzijo informacij, ki naj bi v prihodnosti omogočila uresničitev goste kooperacijske mreže v vseh evropskih mejnih deželah.

V okviru take politike Evropske gospodarske skupnosti - je v uvodu tržaškega delovnega srečanja poudaril deželni odbornik FJK za zunanje odnose Gianfranco Carbone - bi si lahko nov operativni prostor pridobila tudi skupnost Alpe-Jadran, ki je v okviru svoje delovne skupine za znanstveno in tehnološko sodelovanje že preizkusila izvedljivost oblik kooperacije s podporo EGS. Pri tem se je Carbone

nanašal tudi na projekt sodelovanja med našo deželo, Bavarsko in Hrvaško, ki je svoj čas prejel prispevek iz Bruslja, a je žal propadel zaradi političnih težav hrvaške republike.

Toda prav v funkciji odpiranja Vzhodne Evrope in na osnovi izkušnj sodelovanja članic Alpe-Jadrana iz Italije in Nemčije s tistimi iz Avstrije, Slovenije, Hrvaške in Madžarske - je nadaljeval Carbone - bi lahko ta naddržavna skupnost postala aktivni sogovornik Evropske gospodarske skupnosti, na primer z realizacijo banke informacij o vseh programih Skupnosti, ki se na kakršenkoli način nanašajo na novo Evropo, usmerjeno proti tržnemu gospodarstvu. Težave v tem smislu sicer niso majhne - je priznal odbornik - tako zaradi množice iniciativ EGS, zaradi katere se je že problematično dobora seznaniti s tem »parkom programov« (toliko bolj, ker gre za projekte sodelovanja med deželami, ki niso vse članice EGS), kot zato, ker so finančni viri Skupnosti namenjeni le deželam, ki ji pripadajo in ne tudi tistim, ki niso njene članice.

Ostaja pa vendarle dejstvo - kot je izšlo iz posegov predstavnika EGS za vprašanja znanosti Walterja Schaeferja, generalnega tajnika združenja AGEZ Jensa Gabbeja in izvedenca istega združenja Pietra Van Runa - da so Evropska investicijska banka, BERD, CECA, Svetovna banka in seveda Komisija Evropskih skupnosti izdelale v zadnjih letih številne in zanimive programe in projekte za pomoč Vzhodu, od katerih skoraj vsi predvidevajo oblike sodelovanja z zahodnoevropskimi partnerji. Med njimi so npr. v okviru EGS programi »Phare« (ki je danes sicer zamrznjen v odnosu do Jugoslavije), »Interreg«, »Tempus« in »Let's go East« podprti z občutnimi finančnimi sredstvi, saj razpolagata npr. samo prva dva s skupaj 4000 milijardami lir.

Kakšno bi bilo življenje ljudi v razdeljeni Istri?

PORTOROŽ — Meja med Hrvaško in Slovenijo verjetno ni edino aktualno vprašanje, o katerem bi se radi pogovorili prebivalci istrskih občin. Življenje med istrskimi kraji je tako prepleteno, da so si predstavniki političnega življenja že nekaj časa prizadevali vzpostaviti resnejše stike med občinami polotoka, razdeljene z doslej sorazmerno blago republiško mejo. Na pobudo skupščine skupnosti obalnih občin pa se bodo v petek sestali predsedniki občinskih skupščin in izvršnih svetov vseh deset istrskih občin.

Istra je povezana na področju preskrbe prebivalstva (ista trgovska podjetja oskrbujejo kraje na obeh straneh meje), mnoga podjetja (Cimos, Hidro, Istra benz, banke, zavarovalnice, turistične poslovalnice) delujejo enotno v različnih istrskih občinah, ne glede na mejo so značilne dnevne migracije zaposlenih, Rižanski vodovod je dolgoročno povezan z Istrskim vodovodom, izolska bolnišnica je bila grajena tudi za sever-

noistrske hrvaške občine, varovanje morja pred onesnaževanjem je lahko samo skupno, slovenski ribiči so odvisni od hrvaškega morja, Istra je povezana s cesto, železnico, s portoroškim in puljskim letališčem, Luko Koper in marina mi, tudi turistično gospodarstvo je povezano s svojo ponudbo (izleti, prireditve, komunalna infrastruktura itd.). Istra skupno rešuje maloobmejni promet po Videmskem sporazumu, carinarnica Koper opravlja svojo dejavnost tudi za občini Buje in Buzet, tukajšnji kraji so povezani tudi z mrežo šol... Lahko bi naštevali pravzaprav v nedogled še kulturne, etnične, zgodovinske in druge posebnosti, ki povezujejo ta prostor. O vseh teh vprašanjih, predvsem tistih, ki so morda ta trenutek najbolj občutljivi, se bodo pogovarjali predsedniki istrskih občin. Organizatorji srečanja so tudi predvideli, da bodo na koncu sprejeli skupno izjavo - nekakšno deklaracijo vseh istrskih občin.

BORIS ŠULIGOJ

V Hrvatinih dvodnevno gostovanje ljubljanske operne hiše s Traviato

HRVATINI — Ko so pred štirimi leti predvsem s samopriskom krajanov pričeli obnavljati kulturni dom v Hrvatinih, so si bili v upravnem odboru društva Božidar Kolarič edini, da se ne smi zgoditi, da bi kulturni dom sameval, da bi bila ena najlepših dvoran v vaških kulturnih domovih v Sloveniji (take ocene so prišle iz ust dosedanjih gostov) bolj prazna kot polna. Že v času obnove so se organizirali zlasti pevci, ki na različne načine skrbijo, da se dvorana »polni« in da gre glas o delu kulturnega društva tudi prek meje. Predsednik zbora Andrej Vilhar, član UO društva, nam je o tem, kako je nastal zbor, ki se danes imenuje Adriatic, povedal:

»Zbor deluje štiri leta in v tem času smo nastopili v Ferrari, Miljah, v naših krajih in na Primorski poje. Na jesen se odpravljamo v Ancono, povabljeni pa smo tudi v Bosanski Brod. Zdaj zbor vodi Bogdana Borota, tri leta pa ga je vodil znani dirigent ljubljanske Operne Vladimir Kobler. On je zbor oblikoval in ga upel, tako da zdaj lahko delamo pod drugo taktirko. Seveda pa odnosov z nami ni prekinil. Še vedno je naš stalni sodelavec, gost in sooblikovalec raznih zanimivih akcij.«

Kako ste ga »dobili« v Hrvatine?

»Na precej nenavaden način. Kobler je namreč tudi navdušen radioamater in ko sva se pred leti »našla na zvezi«, je beseda stekla o naših načrtih, društvu. Pristal je, da bo sodeloval z nami in njemu gre pripisati zaslug za uspešno delo našega zbora. Dobra tri leta je dvakrat tedensko hodil v Hrvatine na vaje, in to brezplačno. Plačali smo mu le prevozne stroške. Zbor je tako oblikoval, da ga je lahko predal v druge roke.«

K vam pa še vedno prihaja, in to ne sam!

»Tako je. Z njegovo pomočjo smo v naše Hrvatine, pa tudi na Obalo (ni treba, da se vse lepo in veliko dogaja v mestnih gledališčih ali protoroškem Avditoriju) pripeljali vrsto znanih umetnikov, pevcev. Celotni prvi nastop našega zbora je bil nekaj nenavdnegega. Zapeli smo v prostorih hotela Adria v Ankaranu in ker smo bili na začetku številčno in tudi drugače prešibki, je dirigent Kobler prepričal petnajst pevcev ljubljanske Operne, da so nam prišli na pomoč. Oni so vadili v Ljubljani, mi v Hrvatinih, potem smo dve urici zapeli skupaj in nastopili. Bilo je enkratno doživetje. Sicer pa smo doslej posamično gostili že vrsto opernih solistov, v domu organizirali

novoletni koncert z udeležbo Bojana Adamiča, Mihe Dovžana, Roka Klopčiča, Ribiškega okteta in drugih. Vsi so nastopili brezplačno. In zdaj se pripravljamo, da 7. in 8. junija v domu nastopi okrog 100-članski ansambel ljubljanske Operne z Verdijevo Traviato. To bo po lanskem Seviljskem brivcu že drugo gostovanje opere pri nas in prepričan sem, da bomo nekaj podobnega imeli vsako leto. To je velik dogodek za nas, pa tudi za sosede iz Milja, s katerimi izjemno lepo sodelujemo, še posebej s pihalnim orkestrom od Korošcev, s katerim smo imeli že več skupnih nastopov.«

Gostovanje Opere kljub dobri volji gostov vendarle ni poceni. Koliko to stane in kako ga izpeljete?

»Ocenjujem, da bo letošnje gostovanje stalo okrog 200 tisoč din. Vsaj polovico bomo skušali zbrati samo z vstopnino (vstopnica bo 300 din), ostalo pa bomo skušali dobiti s sponzorji. Pri tem naj povem, da so se v nekaterih podjetjih zelo izkazali, še zlasti pa smo veseli pomoči obeh zavarovalnic in Cimos. Žal smo te dni izvedeli, da iz blagajne občinske ZKO za naš projekt ne bomo dobili niti dinarja. Upam, da ne zato, ker se bo nekaj tako velikega in zanimivega zgodilo na vasi in ne v mestu...«

DUŠAN GRČA

Deželni svet se je ukvarjal tudi s krizo našega časopisa Biasutti: Primorski dnevnik igra bistveno vlogo za vso manjšino

Deželna vlada Furlanije—Julijske krajine priznava temeljno vlogo, ki jo odigrava Primorski dnevnik za obstoj in za razvoj celotne slovenske manjšine v Italiji in bo zato naredila vse, da bo naš časopis čimprej premostil sedanjo zelo hudo krizo. To je na včerajšnji seji deželnega sveta podčrtal predsednik Biasutti v odgovoru na vprašanja svetovalca Brezigarja (Slovenska skupnost), predstavnikov Demokratske stranke levice (prvi podpisnik Miloš Budin) in listarja Gambassinija, ki so od deželnega odbora zahtevali pojasnila in istočasno tudi ustrezne korake (to velja predvsem za SSK in DSL) za premostitev krize, ki pesti Založništvo tržaškega tiska.

Biasutti je uvodoma dejal, da je bila Dežela z raznih virov in z raznih strani seznanjena z gospodarsko in finančno krizo, ki med drugim postavlja v veliko nevarnost tudi zaposlitveno raven v slovenski založniški hiši. Iz teh razlogov je uprava takoj posegla pri pristojnih telesih, posebno pri predsedstvu vlade in pri garantu za založniške dejavnosti z namenom, da se čimprej najdejo ustrezne rešitve za bodočnost Primorskega dnevnika. Dežela je spodbudila in bo še dalje spodbujala vse organe, ki so institucionalno pristojni za usodo javnih občil, v tem primeru pa so in bodo njena prizadevanja še bolj odločna, saj gre za občilo, ki predstavlja primarno informacijsko sredstvo za slovensko manjšinsko skupnost. Kot prvi rezultat teh posegov je predsednik omenil pospešitev postopka za izvajanje zakona o

založništvu, pri čemer gre v glavnem za izplačilo finančnih prispevkov iz prejšnjih let.

Biasutti je nato spregovoril o izvajanju zakona za razvoj obmejnih območij. Dežela bo glede tega naredila ustrezne korake za dosledno izvajanje zadnjega poglavja člena št. 14 omenjenega normativa, ki ob razpoložljivosti sredstev predvideva dodatno podporo za dnevnik slovenske manjšine, ob tem pa je že vzela v pretres možnost, da se izredne podpore za Primorski dnevnik črpajo tudi iz sredstev, ki jih zakon za mejna območja namenja kulturnim ustanovam naše manjšine. Predsednik je glede tega napovedal, da bo omenjeno hipotezo posredoval tudi delegacijama SKGZ in SSO, s katerima se je srečal popoldne in o čemer poročamo na drugem mestu.

Brezigar je z zadoščanjem vzel na znanje, da je Biasutti priznal bistveno vlogo našega dnevnika za slovensko narodnostno skupnost v Italiji. Glede konkretnih posegov deželne uprave pa je zastopnik Slovenske skupnosti omenil dvoje potez: zakon za mejna področja in parifikacijo Primorskega dnevnika z ostalimi deželnimi dnevniki. Glede prvega vprašanja je pozval Biasuttija, naj poseže pri vladi in pri parlamentu za hitro izvajanje člena tega zakona, ki govori o povečanem prispevku za edini slovenski dnevnik. Za to bo treba vsekakor še poskrbeti finančno kritje, bistvenega pomena pa je politična volja, da se ta problem čimprej in kar se da dobro reši. Glede

svojih pristojnosti pa bo morala Dežela po Brezigarjevem mnenju parificirati naš dnevnik z ostalimi deželnimi mediji, začeti z letnimi prispevki, ki so trenutno zelo nizki, saj Primorski dnevnik redno poroča o delovanju vseh deželnih teles.

Budin je s svoje strani podčrtal, da bi morala Dežela več narediti za manjšinski dnevnik, katerega vloga v tem zemljepisnem okviru in v tem zgodovinskem obdobju daleč presega pozornost, ki mu jo izkazujejo javna telesa. Zato se je zavzel za »močno politično akcijo« pri vladi in pri parlamentu, pri čemer je omenil načrte za refinanciranje zakona o založniških dejavnosti, ki bi moral po novem izkazovati večjo pozornost slovenskemu dnevniku. O tem teče trenutno razprava v senatnih komisijah in prav bi bilo, da bi naša dežela posegla tudi na tem nivoju. Tudi svetovalec DSL se je zavzel, da bo Primorski dnevnik čimprej dobil specifično podporo iz zakona za mejna področja, glede raznih namigovanj o uporabi napovedanih sredstev za naše kulturne ustanove pa je rekel, da ima vtis, da skuša Dežela omejevalno tolmačiti to finančno razpoložljivost kot nadomestilo za to, kar so doslej Slovenci v Italiji že dobivali iz deželnega proračuna. V bistvu pa je ta sklad povsem nekaj drugega, je dodal še Budin, saj v členu zakona za mejna področja, ki zadeva našo kulturo jasno piše, da gre dejansko za anticipacijo zakona za zaščito naše manjšine.

S.T.

V petek in soboto na Opčinah in v Kopru

Zbor kulturnih delavcev o ljubiteljski kulturi

Zveza slovenskih kulturnih organizacij Slovenije uvršča v svoje redno izobraževalno dejavnost vsakoletno dvodnevno srečanje predsednikov, tajnikov in sodelavcev kulturnih društev in občinskih zvez, na katero je vedno vabila tudi predstavnike iz Koroške, Porabja in našega zamejstva. Srečanje je priložnost, ko se udeleženci, ki zasledujejo iste cilje, delujejo pa v zelo različnih okolišjih, seznajajo z aktualnejšimi problematikami ljubiteljske kulture, razpravljajo in se soočajo o številnih organizacijskih, vsebinskih in metodoloških vprašanjih, ki so vezana na tovrstno delovanje.

Na predlog ZSKD se bo letošnje srečanje, ki bo potekalo v petek in soboto, odvijalo delno tudi pri nas v zamejstvu in sicer v Prosvetnem domu na Opčinah.

Srečanje, na katerem bo sodelovalo okrog 50 udeležencev iz Slovenije, Koroške in Porabja in še razni predstavniki ZSKD, Slovenske prosvete ter Zveze slovenske katoliške prosvete iz Gorice, se bo pričelo v petek ob 11. uri v Mali dvorani Prosvetnega doma na Opčinah s predstavitvijo kulturnih dejavnosti slovenskih kulturnih društev in njihovih Zvez v Italiji, Avstriji in na Madžarskem. Po kosilu in po kratkem ogledu nekaterih kulturnih znamenitosti bo zasedanje nadaljevalo ob 17. uri, ko bo na sporedu okrogla miza na temo

Kako so in kako bodo organizirane in financirane prostočasne kulturne dejavnosti v Italiji, Avstriji in Sloveniji.

Ob 19.30 bo pa sledil kulturno-družbeni večer. Program se bo nato nadaljeval še v soboto, tokrat na sedežu ZKO v Kopru (Verdijeva, 3). Ob 9.30 bo najprej na vrsti skupščina na temo **Skupni slovenski kulturni prostor**; srečanje bo potekalo v obliki pogovora s predstavnikom slovenske vlade in sicer z ministrom dr. Janezom Dularjem, ki je zagotovil svojo prisotnost.

Ob 11. uri pa bo sledila še izjava mnenj med kulturnimi delavci; pri **Pogovoru o vsem kar nas teži**, bodo sodelovali tudi razni strokovni sodelavci ZKOS, ki so odgovorni za posamezna področja (glasba, gledališče, lutke...).

Naj zabeležimo, da bo v petek, istočasno s potekom delovnega srečanja, na ogled tudi razstava publikacij in biltenov zamejskih kulturnih društev in skupin, ki jo organizatorji pripravljajo v sodelovanju z Narodno in študijsko knjižnico.

Srečanje se torej najavlja kot zanimiva in privlačna priložnost, ki bo nudila med drugim tudi konkretno možnost, da se vzpostavijo novi stiki in nova sodelovanja med različnimi ljubiteljskimi stvarnostmi. Tudi zato bo še zlasti pomembna prisotnost tukajšnjih predstavnikov kulturnih društev, ki jih seveda toplo vabimo na polnoštevno udeležbo.

Osnutek deželnega odbora za razvoj Vzhodnega Krasa

Ali so še težave pri izvajanju znanega dogovora o sinhrotronu?

Deželna uprava bo spoštovala sporazum o sinhrotronu, ki ga je svojčas podpisala s predstavnikami nekaterih krajevnih uprav in slovenskih organizacij. Sestavni del tega dogovora predstavlja zakonski osnutek za razvoj vzhodnokraškega območja, ki ga je pred kratkim odobril deželni odbor in s katerim se bo v bližnji bodočnosti ukvarjala deželna skupščina. To je včeraj izjavil predsednik Dežele Biasutti v odgovoru na vprašanja Brezigarja (SSK), ki ga je tudi opozoril na zamude pri izvajanju tega sporazuma in Gambassinija (LpT), po mnenju katerega je bila vsebina tega dogovora predložiteljna. Biasutti je vsekakor priznal, da je do nekaterih zamud res prišlo in da je bila vsa diskusija dolga, vsekoli pa je po njegovem potekala ob belem dnevu.

Svetovalec SSK je vzel na znanje predsednikov odgovor in tudi dejstvo, da je deželni odbor končno odobril ustrezni zakonski predlog, ki pa vsebuje še nekatere nejasnosti. Omenil je vsekakor dve veliki pomanjkljivosti in sicer tolikokrat obljubljeno pokrajinsko konferenco o teritoriju, v kateri ni v tem zakonskem osnutku ne duha ne sluha in pa zakon o jusu. Pristojni odbornik Barnaba je svojčas javno obljubil slovenskima predstavnikoma Brezigarju in Budinu, da bo deželna vlada še pred koncem leta 1990 pripravila predlog o poslovanju jursarskih odborov. Te obljube pa doslej še ni izpolnila.

Občinsko prenočišče v Ul. Gozzi bodo preuredili Oskrba ostarelih »po dansko«

Poslopje javnega prenočišča v Ul. Gaspare Gozzi bo Tržaška občina preuredila v avantgardno strukturo za takomenovano zaščiteno oskrbo ostarelih po zgledu tistih, ki že delujejo na Danskem. Občina je namreč prav z občinsko upravo danskega glavnega mesta København podpisala konvencijo o izdelavi študije za tržaško strukturo, ki naj bi služila prebivalcem Rojana, Grete in Barkovlje.

Danska ima sila razvito omrežje socialnega skrbstva, in to predvsem za starejše prebivalstvo. Prav ta značilnost je botrovala »srečanju« med Københavnom in Trstom, mestom ostarelih. Danski sistem zaščitene oskrbe priletnih ljudi predvideva tri tipe oskrbe: hišno, dnevni sprejem v centre, ki so usposobljeni za oskrbo, in celodnevni sprejem.

Poslopje v Ul. Gozzi je po mnenju občinskih mož kot za nalašč za poskus uvedbe danskega načina oskrbe priletnih pri nas. Poslopje ni zasičeno, saj lahko sprejme do 300 ljudi, sedaj pa ga obiskuje (ob manjšem številu albanskih priseljencev) le nekaj 100 oskrbovancev. Po mnenju tehnikov bo mogoče strukturo relativno zlahka preosnovati za novo službo, zapolnila pa bo vrzel, ki je doslej zevala na področju oskrbe ostarelih v rajonu Rojan-Greta-Barkovlje (od skupnih 23 tisoč prebivalcev je tu 5.600 ljudi starejših od 65 let).

Spodbudne številke pred julijskih pokrajinskim kongresom »Preporod« sindikata CGIL

Sindikalna zveza CGIL doživlja na Tržaškem praveč prepore. Ob koncu lanskega leta je bilo v njenih 19 federacijah vpisanih skupno nad 27 tisoč članov, to je največ v zadnjih dvajsetih letih. V tržaški pokrajini ima CGIL toliko članstva, kot ga skupno premetata preostali dve zvezi italijanske sindikalne detelje.

S temi spodbudnimi podatki sta se včeraj predstavila pokrajinski tajnik CGIL Roberto Treu in član pokrajinskega vodstva Clyde Cofone na tiskovni konferenci, na kateri je bil govor predvsem o bližnjem pokrajinskem kongresu sindikalne zveze.

Sindikata CGIL je »zdržak« pritisk, ki so ga v zadnjih letih narekovala gospodarske krize številnih večjih tržaških podjetij. Po zaprtju nekaterih industrijskih obratov, po nekaterih časovnih rešitvah, po predčasnih upokojitvah in določenih gospodarskih prenosovah se je število aktivnega prebivalstva v pokrajini nekako ustalilo na številki 85 tisoč zaposlenih. Od tega jih kar polovico dela v javnih službah. Prav na tem področju je CGIL v zadnjih letih pridobil mnogo članstva in tako nadoknadil »izgubo«, ki je izhajala predvsem iz zaprtja obratov oziroma zmanjšanja števila zaposlenih. Z letošnjim letom je CGIL uspelo preokreniti negativni trend vpisanih, kar daje pokrajinskemu vodstvu mnogo upanja za bodoče delovanje.

Poleg uspeha na področju javnih služb se je CGIL okrepil tudi med upokojevcem. Od skupno 27.269 vpisanih jih je namreč zaposlenih »le« 12.740, medtem ko jih je več kot polovica (14.529) članov sindikata upoko-

jencev SPI. Takemu razmerju se ne gre čuditi, saj je Trst vsedržavno znan kot mesto upokojevcev.

Ti podatki so bili premisa za predstavitev bližnjega pokrajinskega kongresa CGIL. Kongres bo 1., 2. in 3. julija na tržaški Pomorski postaji, ob prisotnosti člana vsedržavnega vodstva Fiera Grandija pa bo na njem zborovalo 200 delegatov (po eden za vsakih 150 vpisanih).

Člani CGIL bodo izbrali svoje delegate na skupščinah posameznih sindikalnih organizacij; te skupščine so v teku že od konca maja, iztekale pa se bodo tja do srede junija. Doslej so na delovnih mestih izvedli kakih 100 sindikalnih zborovanj (od predvidenih 160), na katerih so vpisani razpravljali o obsežnem, 200 tipkanih strani debe-

lem kongresnem dokumentu vsedržavnega vodstva CGIL. Dosedanjih sindikalnih skupščin se je udeležila približno tretjina vpisanih, ki so se morali izreči o nadaljnjem ustroju sindikalne zveze.

Vodstvo CGIL je dalo svojim članom na izbiro dve možnosti, kar je za sindikat pravzaprav novost in jase dokaz o vse večjem nivoju demokratičnosti v sindikalni zvezi. Prva predvideva enotnost sindikata, ki temelji predvsem na solidarnosti med delovnimi ljudmi, druga pa cefranje zveze na posamezne, sektorske sindikalne enote. Na dosedanjih zborovanjih sta se dve tretjini vpisanih odločili za prvo tezo, tretjina pa za drugo.

Pokrajinsko vodstvo CGIL je hotelo vključiti julijski kongres v tržaško družbeno stvarnost. Prav zato se je odločilo za štiri pobude, ki so tesno povezane z delovnimi in socialnimi vprašanji v mestu in okolici. Prva pobuda zadeva ženski delovni pol: CGIL bo na posebnem srečanju primerjal položaj delavk v naši pokrajini in v drugih deželah skupnosti Alpe-Jadran.

Pokrajinski kongres bo nadalje priložnost za raziskavo o položaju brezposelnih na Tržaškem, za razpravo o socialnih službah v mestu in za vpogled v doslej še vedno preveč opuščeni svet prizadetih ljudi.

Ob teh vsebinskih vprašanjih bo tudi oblikovna plat pokrajinskega kongresa CGIL povsem domača: pokrajinsko vodstvo sindikalne zveze je namreč poverilo dijakom mestnega likovnega liceja Nordio pripravo plakata, ki bo opozarjal in vabil na julijski kongres.

Odgovor Dežele Občini Dolina po aprilski ujmi

V teh dneh je dolinska občinska uprava prejela odgovor na prošnjo, ki jo je naslovila na deželno upravo, da bi priznali izredno stanje vsled ujme, ki je aprila letos hudo prizadela območje dolinske občine. Deželni odbornik za kmetijstvo je v pismu dolinskim upraviteljem zagotovil, da bo posredoval pri pristojnem pokrajinskem nadzorništvu za kmetijstvo, da bi bila prošnja ugodno rešena.

V nedeljo v Nabrežini koncert v spomin na umrlega pevovodjo

»Deset let brez Radoviča«

»Deset let brez Radoviča« je naslov prireditvi, ki jo KD Igo Gruden - lahko pa bi zapisali Nabrežina, oziroma devinsko-nabrežinska občina in njeni prebivalci, organizirajo za nedeljo, 9. junija, ob 18. uri v dvorani KD Igo Gruden.

S prireditvijo se želi društvo, skupno s svojimi člani, pevci in pevkami, oddolžiti spominu na prof. Sergija Radoviča, dušo glasbenega in pevskega življenja v Nabrežini, človeka, ki je s svojim znanjem in veliko ljubeznijo do glasbe in petja potegnil za seboj številne mlade, ki so se prav pod njegovim vodstvom vključili v to dejavnost kot pevci ali gojenci glasbene šole.

Deset let je minilo od tragične smrti prof. Radoviča, a domačini ga niso pozabili, kot niso pozabili njegovih zaslug, da se je pevska dejavnost tudi v spoštovanju na njegov spomin, na njegovo delo, v Nabrežini obdržala. Zato bosta prav za to priložnost ponovno nastopila v dvorani domačega društva Dekliški in Moški pevski zbor Igo Gruden.

Prvega vodi Ksenija Kos, glasbeni pedagog iz Kopra, ki se bo s svojim delom in zborom prvič predstavila javnosti, moškega pa vodi prof. Aleksander Rojc, ki je s prelepim koncertom partizanskih in borbenih pesmi, ki ga je zbor imel v Nabrežini, pa tudi na osrednji proslavi 50-letnice

OF v Kulturnem domu v Trstu, pokazal, kaj zmorejo pevci, če razpolgajo z lepimi glasovi in če občutijo globino in vsebino pesmi, ki jih pojejo.

Za nedeljski spominski koncert so organizatorji pripravili izredno lep depliant, na katerem je zarisana podoba pokojnega prof. Radoviča, v njej pa je Tatjana Rojc med drugim zapisala: »Sredi pesmi narave, ki se je razbohotila v vsej svoji polnosti, v čudovitem soncu nabrežinske obale, nam je poletna vročina ukradla našega Sergija Radoviča. In z njegovo smrtjo nam je skrila našo pesem, da se je zmogla ponovno oglasiti šele pred kratkim.«

Slavnostni govornik bo na prireditvi Miroslav Košuta, dekliski in moški zbor pa se bosta predstavila vsak z desetimi slovenskimi narodnimi in umetnimi pesmimi.

»Gre za koncert, na katerega se z vso vestnostjo pripravljamo, saj gre za počastitev spomina človeka, izrednega pevovodje in glasbenega pedagoga, ki ga v Nabrežini, pa tudi sicer nismo pozabili. In upam, da bo ta spominski nastop tudi vzpodbuda, da bodo pevke in pevci šli naprej po poti, ki jo je Radovič začrtal, in nadaljevali z delom - tudi v njegov spomin,« nam je povedal prof. Rojc.

NEVA LUKEŠ

Kultura in turizem v soboto na Proseku

Godbeno društvo Prosek in Zdravilišče Dobrna sta skupno z Moškim pevskim zborom Vasilij Mirk s Proseka-Kontovela, organizatorja kulturno-turistične prireditve, ki bo v soboto, 8. junija, ob 20.30 v Kulturnem domu na Proseku.

Program prireditve obsega koncerta Mešanega pevskega zbora Zdravilišča Dobrna, ki ga vodi Milica Hrovatič, predstavitev zdravilišča in turističnega kraja Dobrna, razstavo in degustacijo narodnih jedi in stajerskih vin, žrebaje turističnih nagrad in za zaključek še družabni večer z glasbo.

Gre za prvo tovrstno prireditev, ki povezuje kulturo in turizem, nam je povedal Bruno Rupel, eden od organizatorjev prireditve, ki naj bi imela, tako si organizatorji obetajo, velik odmev in seveda tudi uspeh med domačim, pa tudi občinstvom iz bližnje okolice in Trsta.

Nekaj besed o Dobrni, ki jo naši ljudje sicer že dobro poznajo, saj se ponaša z že devetstoletno tradicijo. Živimo z naravo in za dušo ter telo ni boljše zdravila, je zapisano v reklamnem depliantu. Dobrna razpolaga z zdravilnimi vrelci, z visoko strokovno usposobljeno zdravstveno ekipo ter uporablja pri zdravljenju najbolj sodobne medicinsko-rehabilitacijske postopke in programe.

S pevci iz tega kraja, kot tudi s prikazom zdravilišča samega, se bodo udeleženci sobotnega večera srečali in tako spoznali tamkajšnjo pevsko dejavnost, pa tudi vse ostalo, kar je s krajem Dobrna povezano, predvsem seveda na področju zdravstva. (nl)

Slovenski dijaški dom
Srečko Kosovel

sporoča, da napovedani letovanji

v RAKITNI
in na PTUJU

bosta v hotelu Kristall
(bivši MANGART)
v ŽABNICA pri Trbižu

Galerija

UL. SV. FRANČIŠKA 20

Vas vabi jutri, 6. t. m., ob 18. uri

na otvoritev razstave
slikarja

SILVIJA PEČARIČA

novčje slike

Na Biasuttijevo vabilo srečanje SKGZ in SSO z deželno upravo Za pospešitev reševanja problemov slovenskih organizacij in ustanov

Na pobudo predsednika deželnega odbora Biasuttija so se včeraj predstavniki deželne uprave sestali s predstavniki Slovenske kulturno gospodarske zveze in Sveta slovenskih organizacij. Delegacijo krovnih organizacij so sestavljali Suadam Kapič, Marija Ferletič, Viljem Černo, Damjan Paulin, Boris Peric, Marij Maver in Giorgio Banchig, deželno upravo pa sta poleg predsednika predstavljala odbornika za proračun Carbone in finance Rinaldi.

Šlo je v bistvu za posvetovanje v zvezi z izvajanjem zakona o obmejnih območjih, ki predvideva tudi finančni sklad za podporo kulturnih in umetniških dejavnosti slovenske narodnostne skupnosti. Za obe organizaciji, ki vključujeta v svoj okvir mnoge življenjsko pomembne dejavnosti manjšine, je bila to koristna priložnost, da predstavnikom dežele obrazložita svoje poglede in predloge za konkretno izvajanje zakona, s katerim ne gre odlašati zaradi hudih težav, v katerih se že dalj časa nahajajo pomembne slovenske ustanove.

Slovenski predstavniki so predsedniku dežele izročili strnjeno skupno sporočilo, v katerem ugotavljajo, da je v pričakovanju zaščitnega zakona bistvenega pomena pospešiti mehanizem, po katerem naj bodo slovenske institucije deležne finančnih prispevkov za njihovo nemoteno in redno delovanje. Predstavniki SKGZ in SSO so poudarili potrebo, da je manjšina neposredno soudeležena pri snovanju ustreznega deželnega zakona, da ti prispevki ne smejo predstavljati nadomestila za vse prispevke, ki jih organizaciji in društva že prejemajo po obstoječi redni deželni zakonodaji in da je pri dodatnem finansiranju iz zakona o obmejnih območjih treba dati prednost zlasti štirim institucijam, ki so po mnenju obeh organizacij nesporno vseslovenskega pomena. Gre za Glasbeno matico in glasbeni center Emil Komel, Slovenski raziskovalni inštitut, Narodno in študijsko knjižnico in Zavod za slovensko izobraževanje v Špetru Slove-nov. Tem ustanovam je treba zagotoviti ekzistenco še pred odobritvijo deželnega zakona, za kar naj poskrbi dežela z ustreznimi jamstvi za denarne zavode, pri katerih so ustanove v stiski trenutno prisiljene najemati posojila.

Po oceni predstavnikov SKGZ in SSO so njihova izvajanja naletela na ugoden odziv, saj so predstavniki deželne uprave povedali, da se zavedajo nujnosti oblikovanja zakona, ki naj bi bil sprejet še pred poletjem. Biasutti, Carbone in Rinaldi so dejali, da bo dežela vsekakor upoštevala mnenje organizacij, ki zastopajo veliko večino slovenskih ustanov, da bo tudi sestav komisije, ki naj bi predlagala kriterije za dodeljevanje sredstev odražal izražene potebe Slovencev in bo njeno mnenje za deželno upravo merodajno. Dežela bo tudi v kratkem poslala bančnim zavodom tri garantna pisma za posojila Glasbeni matici, SLORI in NSK, ki bodo zaenkrat še generična, v

Udeleženci včerajšnjega srečanja med deželno upravo in predstavniki SKGZ in SSO (foto Križmančič)

kolikor je zakon 19 še na preverjanju v EGS, od koder bi se moral po izraženih pomislekih vrniti v neoporečnem stanju.

Predstavniki dežele so nadalje zagotovili, da bo v doglednem času prišlo do ponovnega srečanja s predstavniki obeh organizacij, vsekakor tedaj, ko bo deželni odbor izdelal osnutek deželnega zakona, ki naj bi bil, kot reče-no, odobren še pred poletjem.

Po srečanju z deželno upravo smo predstavnike SKGZ in SSO povprašali tudi za mnenje o novoustanovljeni or-

ganizaciji, ki se je te dni na tiskovni konferenci z dokajšnjimi ambicijami in donečimi frazami predstavila javnosti. V odgovor smo dobili vtis, da gre za skupino ljudi, ki imajo pač lahko svoje legitimno mnenje, a zaenkrat ni znano, da bi se koga predstavljali razen samih sebe. Vprašljivo je, ali gre napore manjšine v sedanjih težavah cepiti, medtem ko se po drugi strani na zrel način skušajo moči Slovencev združevati. Predstavniki SKGZ in SSO so vsekakor mnenja, da gre manjšinske organizacije ocenjevati po konkretnem delu in ne po izjavah.(du)

Hitra cesta: Občina se ne daje, vprašanje sen. Spetiča Odsek Katinara-Padriče še buri politične duhove

Odklonilo stališče o načrtu za tretji odsek hitre ceste med Katinaro in Padričami, ki ga je izreklo cestno podjetje ANAS, je zbudilo v živo tržaško občinsko upravo. Tiskovni urad Občine je včeraj objavil tiskovno sporočilo, v katerem se je obregnil ob »sporno« stališče ANAS in ob časopise, ki so ga objavili. Tržaška občina ugotavlja, da »glavno ravnateljstvo podjetja ANAS ni zavrnilo načrta, kot so objavili časopisi.« Po tolmačenju Občine je krajevni oddelek ANAS le »obvestil tržaško občino, da je glavno ravnateljstvo ANAS smatralo kot utemeljeno negativno stališče o načrtu, ki ga je pred časom izrekel krajevni oddelek ANAS. To stališče je krajevni ANAS seveda iznesel vsedržavnemu vodstvu podjetja.«

Tržaška občina nadalje javlja, da je nemudoma predložila podjetju ANAS vsa potrebna dopolnila. Obenem je tržaški občinski svet pred tedni tudi sprejel ustrezni spremenjeni načrt. Občina zato smatra, da bo formalno mnenje ANAS pozitivno.

O odseku hitre ceste med Katinaro in Padričami so se včeraj izrekle številne politične sile. Tako je svetovalska skupina Demokratične stranke leve v tržaškem občinskem svetu zahtevalo takojšnje sklicanje svetovalske komisije, da bi razpravljala o odklonilnem stališču ANAS in o ugovorih Občine. Po mnenju DSL je treba sedaj celotno zadevo znova preresetati, in to čimprej, da ne bi prišlo do novih zamud pri projektu hitre ceste.

Senator Spetič (Gibanje za komunistično obnovo) je naložil na ministre za prevoze, za javna dela in za okolje vprašanje, v katerem sprašuje ali ne bi bilo primerno, da bi podjetje ANAS izdelalo nov načrt z alternativno traso. S tem naj bi se izognili že tolikokrat omenjenim nevšečnostim, bi omejili škodo na teritoriju, predvsem pa bi bil nov odsek bolj varen od tistega, ki je bil predviden doslej.

Povsem zadovoljni z odločitvijo ANAS so predstavniki zelenih, ki so na včerajšnji tiskovni konferenci opozorili na več kot 20-letna prizadevanja za spremembo nevarnega odseka. Po njihovem mnenju je ANAS upošteval za zavrnitev načrta le varnostne aspekte, ob teh pa ne gre — po mnenju zelenih — pozabiti na vprašanje okolja in stroškov (400 milijard lir za 4,5 kilometra ceste).

Medtem ko socialisti pozivajo k bojkotu Deželni svetovalci F-JK za »da« na referendumu

Tudi v naši pokrajini se vrstijo še zadnje pobude in manifestacije za referendum o številu preferenc za poslansko zbornico. Štirideset deželnih svetovalcev vseh strank z izjemo PSI in PSDI je včeraj podpisalo poziv, v katerem vabijo volilce, naj v nedeljo ali v ponedeljek glasujejo »da«, kar bo po njihovem predstavljal važen korak naprej na poti potrebne reforme državnih institucij. Javni poziv so med drugim podpisali odborniki Antonini (KD), Benvenuti (KD) in Barnaba (PRI) ter svetovalci Bratina in Budin (oba DSL), Brezigar (Slovenska skupnost) in Wehrenfennig (Zelena lista). V pozivu med drugim piše, da predstavlja volilna pravica veliko državljansko pridobitev, ki je ne gre zanemarjati, a tudi dolžnost za vsakega državljan. Referendum o preferencah pa utrjuje moč in vpliv posameznega volilca ter istočasno spodbuja k bolj pozorni izbiri kandidatov za poslansko zbornico.

Povsem nasprotnega mnenja od podpisnikov omenjenega poziva pa so socialisti, ki so tudi na sinočnji skupščini v dvorani tržaške federacije znova ponovili, da je ta referendum povsem nepotreben in zato so spet pozvali somišljenike ter vse volilce, da ga bojkotirajo. Craxijeva stranka je tudi mnenja, da bi samo ena preferenca v bistvu omejila možnost svobodne izbire volilce in s tem samo utrdila vlogo ter vpliv posameznih strank. Od tod poziv volilcem, da bojkotirajo nedeljsko glasovanje.

Tudi senator Gibanja za komunistično prenovu Stojan Spetič kljub nekaterim dvomom in pomislekom poziva volilce, naj glasujejo »da«. Ena sama preferenca za poslansko zbornico, piše med drugim v tiskovnem sporočilu, sicer precej škoduje manjšinam, ki ne morejo računati samo na lastne sile. Morebitna nova situacija (ena sama preferenca) bo zato povečala odgovornost strank do šibkejših skupnosti, ki imajo pravico, da so zastopane v institucijah. Spetič poziva volilce, da glasujejo »da« ne toliko zaradi neposrednih učinkov tega ljudskega glasovanja, ampak v spodbudo parlamentu, da se resno loti moralizacije volilnega sistema. Predstavniki Gibanja za oživitvev KP tudi napovedujejo, da bo s senatorjem radikalne stranke Strik Lieversom v kratkem predložil zakonski predlog za uvedbo elektronskega glasovanja.

Tržaški občinski svetovalec Zele-na alternativne liste Bekar pa je v posebni izjavi pozval volilce, naj se udeležijo referendumu in naj na njem glasujejo po vesti.

V okviru volilne kampanje prireja jutri devinsko—nabrežinska DSL javno skupščino na temo »Referendum o preferencah: zakaj glasovati da«, na kateri bodo govorili pokrajinska tajnica stranke Perla Lusa, član strankinega deželnega tajništva Darko Bratina in poslanec Wil-ler Bordon, ki je član vsedržavnega odbora za volilne referendume. Manifestacija DSL bo ob 20.30 na sedežu DSL na trgu v Nabrežini.

Repentabor bo dobil nove orgle

Več kot deset let je minilo, odkar so utihnile orgle na Repentabru. Propadale so skupaj s celotnim kompleksom Repentabra. V letih osemdeset se je začela postopna obnova Tabra pod vodstvom župnika Antona Bedenčiča. V desetih letih je Repentabor zopet dobil nekdanji sijaj in mladostno podobo. Tudi življenje se je v njem ponovno naselilo. V teh dneh je v delu še fasada cerkve.

V tem času, ko so utihnile orgle, pa ni zamrla želja po njihovi celoviti obnovi. Niso umolknil niti človeški glasovi. Še več, med tem časom so se oblikovali trije zbori, ki so postali del tukajšnje stvarnosti. Člani pevskega zbora, starši otroškega in mladinskega zbora, gospodarski svet in ostali sodelavci župnije so se odločili, da s svojim delom uresničijo to željo. Z delom ob praznovanju ob Velikem šmarnu in Kraške občeti so zbrali večino potrebnih sredstev. 16. junija bo ob 17. uri slovesna otvoritev in blagoslovitev prenovljenih orgel, delo mojstra Gustava Zanina. Orgle bo po otvoritveni slovesnosti predstavil z orgelskimi improvizacijami na temo Preteklost, sedanjost in prihodnost znani slovenski skladatelj in organist Primož Ramovš.

Župnija Repentabor vabi prijatelje in ljubitelje orgelske glasbe, da se udeležijo tako dolgo pričakovane slovesnosti.

Finančni minister Formica včeraj podpisal dekret

Tržaška luka ohranja stare davčne ugodnosti

Finančni minister Rino Formica je včeraj podpisal dekret, ki določa, da se lahko davčne pristojbine za tržaško pristanišče še vedno plačajo v roku 180 dni, vendar pa po višji obrestni meri. Namesto dosedanjih 6 bodo odslej obrestni znašale 10,50 odstotkov. Kot piše v posebni noti finančnega ministrstva, je prišlo do takšne odločitve glede tržaškega pristanišča tudi na osnovi sprememb v zvezi s plačevanjem davka IVA na uvoz, ta rok so namreč skrajšali s prejšnjih 35 na 7 dni. Svoje stališče je minister Formica med drugim obrazložil tudi tržaškima parlamentarcema Coloniju (KD) in Agnelliju (PSI), ki sta se zavzela, da bi tržaška luka ohranila ugodnosti, ki jih uživa že 80 let in ki izhajajo iz posebnega mednarodnega sporazuma.

Zaradi posebnega režima, kateremu je glede davčnih obveznosti podvrženo tržaško pristanišče, so se v prejšnjih dneh vnele hude polemike. Najbolj ostro je vprašanje zastavljalo genovsko pristanišče, zadnje čase pa je proti »privilegijem Trsta« nastopila tudi Gorica. Zagovorniki starega režima tržaške luke so zavračali kritike, češ da odprava norm, ki jih določajo stari mednarodni sporazumi, ne prinaša koristi nikomur.

Kot z zadovoljstvom ugotavljajo tržaški politični in podjetniški krogi, je minister Formica sprejel utemeljitve, ki so mu jih glede davčnega režima tržaškega pristanišča posredovali krajevni parlamentarci in gospodarstveniki. Določeno mero zaskrbljenosti pa izražajo zaradi dokaj občutnega zvišanja obrestne mere. Vendar pa, pravi posl. Coloni v posebnem tiskovnem sporočilu, so bila vsa italijanska pristanišča s spremembami glede plačevanja davka IVA podvržena strožjemu režimu. Povsem neumestno in nerazumno je pa bi bilo, trdi predstavnik KD, da bi se »podjetje Italija« samo-incipiativno odpovedalo že veljavnim ugodnostim nekaterih pristanišč, ko pa npr. Hamburg uvaja različne tarife na prevoze.

Pozitivno je vsebino ministrskega dekreta ocenil tudi predsednik tržaške Trgovinske zbornice Tombesi, vendar pa istočasno opozarja na možnost, da bi med parlamentarno razpravo o davčnem manevru vlade prišlo do ponovnih poskusov izničenja oziroma tehtnih sprememb dekreta. Kot piše v tiskovni noti Trgovinske zbornice, je zelo verjetno, da bi v parlamentu po eni strani zahtevali dodatni povišek obrestne mere (do 12%), po drugi pa celo skrajšanje plačilnega roka s 180 na 30 dni.

Na vabilo socialistov Ciril Zlobec v Trstu

Član predsedstva republike Slovenije Ciril Zlobec bo v petek v našem mestu kot gost Slovenske komisije Socialistične stranke Italije. Ob 19. uri bo na sedežu federacije PSI v Ul. Trento 1 govoril o položaju v Sloveniji s posebnim ozirom na zadnja dogajanja.

Konec tedna bo na Proseku 2. tržaški letalski miting »Trst potrebuje športno letališče«

Društvo »Prijatelj letenja« prireja za ta konec tedna, in sicer v soboto in nedeljo, na letališču pri Proseku 2. Tržaški letalski miting. Prireditve so organizatorji podrobneje predstavili javnosti na tiskovni konferenci, ki so jo priredili včeraj na sedežu agencije ANSA. Predsednik društva »Prijatelj letenja« Ovidio Marangoni je uvodoma pojasnil, da s tem mitingom skušajo navdušenci športnega letenja opozoriti pristojne upravne oblasti, v prvi vrsti Deželo, na potrebo, da bi tudi Trst razpolagal z manjšim letališčem za civilno ter športno letenje. Marangoni je bil s tem v zvezi dovolj jaseen: »Trst je edino deželno glavno mesto v Italiji, ki nima športnega letališča. S tem v zvezi se že dalj časa pogajamo z vojaškimi oblastmi, da bi naše društvo prevzelo upravo letališča pri Proseku. Vojaki so na naše predloge v bistvu že pristali, zahtevajo pa vrsto jamstev, ki pa jih lahko nudi samo deželna uprava. Upajmo, da nam bodo deželni upravitelji priskočili na pomoč, saj lahko letalstvo ni namenjeno samo športnikom, ampak prinaša celo vrsto drugih

gospodarskih ugodnosti. Poleg tega je lahko letalstvo važen dejavnik za učinkovito civilno zaščito v primeru neizgled, požarov, itd.«

Podpredsednik društva Maurizio Di Mauro pa je podrobneje orisal program 2. tržaškega letalskega mitinga. Na prireditvi bo sodelovalo pet ali šest turističnih letal, približno dvajset ultralahkih letal ter en helikopter. Udeleženci se bodo zbrali v nedeljo, 9. junija zjutraj, na letališču v Gorici, odkoder bodo prileteli na Prosek. Prihod je predviden približno za 13. uro. Ob 15.30 bo na vrsti ekshibicija padalcev, sledile bodo demonstracije boljših pilotov s športnimi, jadralnimi ter ultralahkimi letali. Di Mauro je še posebej opozoril na pomen, ki ga imajo ultralahka letala za popularizacijo letalstva, saj njihova sorazmerno nizka cena omogoča, da se tudi manj premožni približajo temu športu. »Če bi naše društvo upravljalo letališče na Proseku, bi takoj organizirali letalsko šolo za pilote ultralahkih letal,« je še pristavil Di Mauro. (w)

Ustanovili vsedržavno združenje znanstvenih in tehnoloških parkov

Formula »znanstvenega ali tehnološkega parka« se vse bolj uveljavlja pri obravnavi vprašanj znanstvenega in tehnološkega razvoja. Te formule se predvsem poslužujejo pri prenosu tehnoloških inovacij iz znanstvenih institutov v podjetja, pri snovanju novih podjetij in sličnih. V mnogih državah že dalj časa obstajajo organizacije, ki združujejo znanstveno-tehnološke parke, pred kratkim pa je do sličnega združenja prišlo tudi v Italiji, za njegovega prvega predsednika pa so izbrali prof. Domenica Romea, ki je isto-

Sindikat slovenske šole sporoča, da so od 30. maja razobešene na deželnem šolskem uradu pokrajinske lestvice habilitiranih na rednih natečajih za poučevanje slovensščine, italijansščine, angleščine, nemščine in tehnične vzgoje na slovenskih nižjih srednjih šolah. Ev. oškodovanci imajo 10 dni časa, da vložijo pisno pritožbo na deželnega šolskega skrbnika zaradi materialnih nepravilnosti v sestavi posameznih lestvic.

časno predsednik padriškega raziskovalnega centra.

Združenje je nastalo na pobudo družbe Bicocca Pirelli (prizadeva si za ovrdenotenje območja Bicocce), združenja Tecnocity (ustanovil ga je Sklad Agnelli in deluje na področju Turin-Ivrea-Novara), Konzorcija Leonardia (s pomočju grupe Mandelli skrbi za tehnološki razvoj Piacenze), Konzorcija Tecnopolis CSATA Novus Ortus (upravlja znanstveni park v Valenzanu pri Bariju), agencije Ageni (deluje v okviru ustanove ENI), konzorcija Consorzio Genova Ricerche (gre za prvi znanstveni konzorcij v Italiji) in Centra za znanstvene in tehnološke raziskave pri Padričah.

Kot rečeno, so na predsedniško mesto izvolili prof. Romea, tajnika, ki bo imel operativno funkcijo, pa bodo izvolili na prvi seji Upravnega sveta. Glavni cilji novonastalega združenja zadevajo v prvi vrsti razvoj znanosti, ustanavljanje eminentnih znanstvenih centrov in snovanje inovativnih podjetij. Pri uresničevanju načrtov pa bodo Združenju priskočili na pomoč italijanska vlada, zasebna podjetja in pa tudi razni znanstveni centri.

Stalen upad števila prehodov preko meje

Število oseb, ki preko mejnih prehodov v tržaški pokrajini prehajajo italijansko-jugoslovansko mejo, nenehno upada. Statistični podatki trdijo, da se njihovo število od letošnjega januarja stalno niža za milijon prehodov na mesec. Natančnejši številčni pregled pravi, da je v obdobju od lanskega januarja do lanskega maja prešlo mejo v naši pokrajini preko 16 milijonov oseb, medtem ko je letos od januarja do vključno maja šlo preko meje samo nekaj nad 11 milijonov oseb.

Če se omejimo na komaj minuli maj, ugotovimo, da se je število prehodov z ozirom na lanski maj znižalo za skoraj 50 odstotkov (49,91%). Občutnejše je upadlo število prehodov s potnim listom (-55,97%), medtem ko se je število prehodov oseb s prepusnico znižalo za skoraj 38 odstotkov.

Tržačani so maja neradi hodili preko meje, saj je njihovo število glede na lanski maj upadlo za nad 45 odstotkov. Manj zaznaven je bil maja upad prehodov meje s strani oseb, ki živijo onstran meje: v tržaško pokrajino jih je prišlo približno 38% manj kot v lanskem maju.

Jubilejni koncert ob 25-letnici delovanja Fantov izpod Grmade

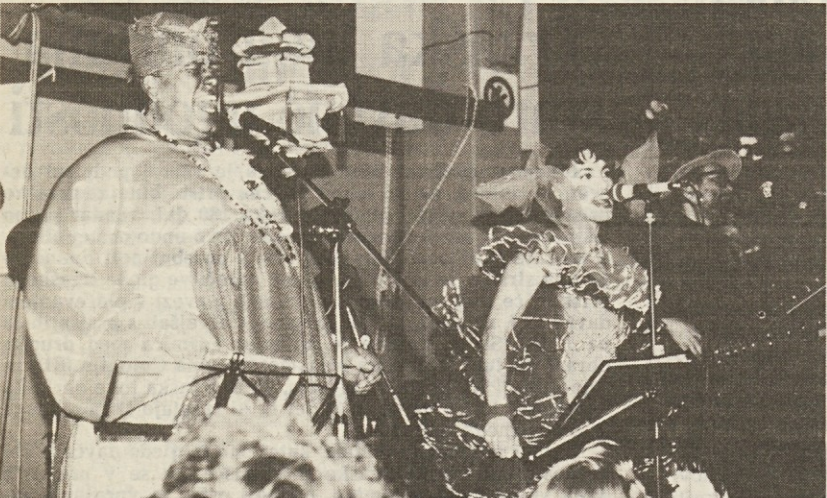
»Ko se danes spominjamo vsega, kar smo hoteli in kar smo morda načrtovali, menim, da nismo nikoli precenjevali svojih zmogljivosti. Prepričan sem, da smo bili vedno iskreno veseli vsake še tako preproste, toda lepo in doživeto zapete pesmi, zlasti ker se je naša pesem oglasila v kraju, kjer je pomenila in še pomeni važno obliko slovenske prisotnosti in dejavnosti. Zato menim, da je bila ustanovitev moškega zbora Fantje izpod Grmade zelo pomembno dejanje, lahko bi celo rekli, da je bila to prelomnica v prizadevanju za razvoj moškega zborovskega petja na skrajni meji slovenske besede.«

Tako je med drugim povedal pevovodja Ivo Kralj (na sliki Davorina Krizmančiča), ko je spregovoril med jubilejnim koncertom ob 25-letnici delovanja Fantov izpod Grmade, moškega pevkega zbora, ki ga sam vodi vse od ustanovitve. Prireditel se je odvijala na značilnem

kraškem borjaču pri Terčonovih v Slivnem, na njej pa se je zbralo res veliko prijateljev in občudovalcev tega pevskega ansambla, ki je prav gotovo med najbolj priljubljenimi v naših krajih, tudi zaradi človeške toplote, ki jo vselej izžareva.

Na večeru so fantje zapeli skoraj 20 pesmi, večinoma takšnih, ki sodijo v njihov železni repertoar. Med prvim in drugim delom koncerta jim je pod vodstvom Hermana Antoniča v pevski obliki čestital dekleški zbor Devin, ki je pogal, kot znano, iz iste devinske pevske tradicije. Srebrnim jubilarantom pa so ustno in z različnimi pokloni čestitali še številni drugi predstavniki krajevnega in širšega kulturnega, družbenega in političnega življenja od krajevnega župana Vittorina Caldija in občinske odbornice za kulturo Vere Tute Ban do predstavnika Slovenske prosvete iz Trsta Saša Martelanca.

V Nabrežini nekoliko drugačen praznik z ansamblom Happy day

Zadruga Ars nova se pripravlja na poletno sezono in bo začela kar s prvo fešto »Happy day«. Člani te skupine so namreč pred kratkim izdali novo kaseto in so si zamislili nekoliko drugačen praznik.

Po starem slovenskem običaju bodo delovali dobro založeni kioski, le kulturni spored bo nekoliko drugačen. V petek bo slovesna otvoritev, takoj zatem pa bo debata na temo »Važnost pečenih piščancev v združenji Evropi«, spregovorila bosta Igor Malalan in Boris Devetak. V soboto bo nastopil istrski kantavtor iz

Pulja Franci Blaškovič, ki bo predstavil svojo novo ploščo »MENS SANA IN MALVASIA ISTRIANA«. V nedeljo bo poleg turnirja v minibasketu, koncert tržaškega folklornega trija »Zigozaina«, v ponedeljek pa bo predstavitev in ples z novo tržaško skupino »E poi«. Ostale dneve bo igral ansambel »Happy day«, ki bo imel na razpolago še nekaj kaset. Torej od 7. do 10. junija bo na športnem igrišču ŠD Sokol v Nabrežini priložnost za zabavo in razvedrilo, namenjena predvsem mladim, a tudi manj mladim veseļjakom ter plesalcem. (Lev)

Na sliki: ansambel Happy day.

Dekliški zbor Vesela pomlad z lepim koncertom pri sosedih

Konec prejšnjega tedna je Dekliški pevski zbor Vesela pomlad na povabilo župnije Marije Kraljice sveta in tamkajšnjega cerkvenega pevskega zbora gostoval v cerkvi v ulici Carsia. Prvi stik s sosednjimi župnijo so imeli pevski zbori Vesela pomlad lansko leto, ko so skupaj z italijanskim zborom pripravili večer Marijinih pesmi. Letos je bil program širše zasnovan. Tako je zbor gostitelj izvedel eno Beethovnovno skladbo, tri dela italijanskih avtorjev in Sanctus iz znamenite maše Missa Luba. Vodil ga je Pino Tomasi, glavni pobudnik in eden izmed organizatorjev koncerta - srečanja, kot ga je že lani sam poimenoval.

Naša dekleta so za uvod zapela Galusovo Gloria, laus et honor, s katero so se poklonila spominu velikega renesančnega skladatelja Jakoba Gallusa ob 400. obletnici njegove smrti. Sledili so trije večglasni kanoni starejših avtorjev in dve polifonski skladbi sodobnih skla-

dateljev Marcella Giombinija in Ivana Florjanca. Spored se je nadaljeval z rusko ljudsko Pesem o miru in Merkujevo Jezus in ajdovska deklica, zaključil pa z dvema Marijinima pesmima.

Tople aplavz, ki je nagradil dekleta za res imenitno, predvsem pa prijetno sveže izvajanje, je bil lepo priznanje in obenem spodbuda za nadaljnje pevsko izpopolnjevanje.

Po pozdravnih in zahvalnih besedah z obeh strani so pevke poklonile prijaznim gostiteljem še Arcadeltovo Ave Mario. Sledila je prijetna družabnost v bližnjih župnijskih prostorih.

Tudi letošnje pevsko srečanje med italijanskim zborom in skupino Vesela pomlad je torej izzvenelo v prijateljskem duhu in ponovno dokazalo, da so podobni stiki med dvema tu živečima kulturama vsekakor pozitivni in da gotovo predstavljajo veliko medsebojno obogatitev.

Majda Danev

V petek, 7. junija 1991, bo gost slovenske komisije PSI član predsedstva Republike Slovenije

CIRIL ZLOBEC

Na sedežu Federacije v Trstu - Ul. Trento 1 - bo ob 19. uri govoril o položaju v Sloveniji s posebnim ozirom na zadnja dogajanja.

Vljudno vabljeni!

gledališča

GLEDALIŠČE VERDI

V petek, 14. t. m., otvoritev Festivala opere s Straussovo »DUNAJSKA KRIK«. Dirigent Uwe Theimer. V glavnih vlogah Daniela Mazzucato, Alessandra Ruffini, Sabina Macculi, Elio Pandolfi in Marco Camastra.

V sredo, 24. julija, ob 18. uri bo v gledališču Verdi nastopila znana francoska pevka JULIETTE GRECO.

Jesenska simfonična sezona 1991

Pri blagajni gledališča Verdi je v teku do 30. junija vpisovanje abonmajev za reda A in S.

GLEDALIŠČE ROSSETTI

V soboto, 15. t. m., ob 20.30 bo Societā Ginnastica Triestina predstavila zaključno prireditev BALETNI KONCERT.

koncerti

V baziliki sv. Silvestra v Trstu bo v ponedeljek, 10. t. m., ob 20.30 koncert skupine Camerata Triestina. Na programu Vivaldi in Mozart. Vstop prost.

Rumena hiša (Furlanska cesta 293)

Jutri, 6. t. m., ob 20.30 bo na sporedu tretji koncert »glasbenega poletja«. Predstavil se bo ALLIONE JAZZ TRIO.

Gledališče Miela Reina

Nocoj ob 20.30 v organizaciji Zadruge Bonawentura in Skupine 85, počastitev spomina Ferruccia Busonija. Predaval bo Sergio Sablich, tržaška pianistka Federica Repini pa bo zaigrala nekatere Busonijeve skladbe.

razne prireditve

SKD Grad in Zadruga Ban priredita jutri, 6. t. m., ob 20.30 na sedežu zadruge poljudno predavanje dr. Marka Pleška o delovanju svetlobnega pospeševalnika v Bazovici z naslovom SINHROTRONSKA SVETLOBA IN ELETTRA.

Godbeno društvo Prosek in pevski zbor V. Mirk vas vabita na KULTURNO - TURISTIČNO PRIREDITEV v soboto, 8. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu na Proseku. Program: koncert MePZ Zdravilišče Dobrna, dirigent Milica Hrovatič, predstavitev zdravilišča in turističnega kraja Dobrna, žrebanje turističnih nagrad ter razstava in degustacija narodnih jedi in štajerskih vin. Vljudno vabljeni!

Pevski zbori Vesela pomlad vabijo na jubilejni 10. PRAZNIK MLADIH PEVCEV v Finžgarjevem domu na Opčinah. V soboto, 8. t. m. bo ob 20. uri pevski koncert ob 10 - letnici OPZ Vesela pomlad z nastopom OPZ Zvonček z Repentabro in domačih pevskega zbora. V nedeljo, 9. t. m. pa se bo ob 16. uri odvijala kulturno - zabavna prireditev na prostem. Sodelovali bodo MePZ Primorec Tabor, MePZ Sv. Jernej, MoPZ in ŽPZ Tabor, otroška folklorna skupina iz Trebč, ansambel Taimis ter fantovska voklano instrumentalna skupina in zbori Vesela pomlad. Poseben gost bo znani voditelj oddaj domače zabavne glasbe na televiziji Slovenija Boris Kopitar. Poskrbljeno bo tudi za prigrizek in dobro domačo kapljico.

SKD Igo Gruden - Nabrežina - 10 LET BREZ RADOVIČA, slavnostni govornik Miroslav Košuta, nastopata: dekleški pevski zbor I. Gruden in moški pevski zbor I. Gruden. V nedeljo, 9. t. m., ob 18. uri v Nabrežini - dvorana KD I. Gruden.

Tržaški oktet prireja KONCERT OB 20 - LETNICI USTANOVITVE v petek, 7. t. m., ob 20.30 v gledališču Miela v Trstu. Umetniški vodja - Aleksandra Pertot, beseda ob jubileju Janko Ban. Predprodaja vstopnic pri blagajni dve uri pred pričetkom koncerta.

KD F. Venturini priredi ŠAGRO NA KRMENKI. V soboto, 8. t. m. ob 20. ure dalje ples z ansamblom Taimis, v nedeljo, 9. t. m., ob 16. uri kulturni program: sodelujejo Godba na pihala iz Ricmanj, TFS Stu ledi, ansambel Venturini ter Tonca in Vanka, ob 20. ure dalje ples z ansamblom Pomlad, v ponedeljek, 10. t. m., ob 20. ure dalje ples z ansamblom Primorski fantje.

Učenci O. Š. Finžgar iz Barkovelj bodo s pesmijo in glasbo proslavili Barkovljane, ki praznujejo te dni 80, 85 in 90 let. Srečanje s slavlenci bo v dvorani barkovljanskega društva danes, 5. t. m., ob 10. uri. Vabljeni vsi!

ŠD Mladina - baletni odsek priredi v soboto, 8. t. m., ob 20.30 in v nedeljo, 9. t. m., ob 18.30 ZAKLJUČNI LETNI NAS-TOP v Domu A. Sirk v Križu. Vabljeni!

Ob rojstvu hčerke

HANE

iskreno čestitajo Lari in Dariju

kolektiv Trimac - Tec.ma,
Mr. Kocjančič, Miss Desiré in
stric Adam.

Delovni kolegi čestitajo

IVANU FISCHERJU

ob njegovem 50. rojstnem dnevu.

čestitke

Ob rojstvu male HANE se z Darjotom in Laro veselimo tudi otroci šempoljskega vrtca s Silvo, Ivanko in Darjo.

Vse najboljše Lari in Darjotu ob rojstvu male HANE želijo Sabrina in Rino ter Martina.

Danes praznuje ELENA BRAINI 15. rojstni dan. Mnogo uspeha v šoli in v življenju ji želita mama in oče.

razna obvestila

Združenje za zaščito Opčin vabi člane in prijatelje na REDNI OBČNI ZBOR, ki bo jutri, 6. t. m., ob 20.30 mali dvorani Prosnetnega doma na Opčinah.

KD Lipa organizira v nedeljo, 9. t. m. sprehod v Lipico z ogledom ČERNIGOJEVE GALERIJE. Zbirališče pri Kalu ob 9. uri. Kosilo iz nahrbtnika.

V Slovenskem dijaškem domu se nadaljuje vpisovanje v poletni center, ki ga organizira Združenje UDIESTATE v sodelovanju z Dijaškim domom. Center bo trajal od 24. junija do 2. avgusta in je namenjen slovenskim in italijanskim predšolskim in osnovnošolskim otrokom. Center bo odprt od ponedeljka do petka od 8. do 17. ure. Podrobnejše informacije lahko dobijo starši v Dijaškem domu telefon 573141.

Društvena gostilna na Proseku razpisuje NATEČAJ ZA NOVEGA GOSTILNICA. Prošnje sprejema tajnik društva Marino Albi, Prosek št. 102.

Sekcija "E. Berlinguer" Demokratične stranke levice iz devinske - nabrežinske občine prireja jutri, 6. t. m., ob 20.30 na sedežu sekcije na trgu v Nabrežini javno zborovanje: REFERENDUM O PREFERENCAH: ZAKAJ GLASOVATI DA! O tej temi bodo spregovorili tajnica tržaške federacije DSL Perla Lusa, član strankinega deželnega vodstva prof. Darko Bratina ter poslanec in član "Vsedržavnega odbora za volilne referendume" Willer Bordon. Vljudno vabljeni!

kino

ARISTON - 18.00, 20.05, 22.10 L'arma silenziosa, r. Bata Cengić.

EXCELSIOR - 18.20, 22.00 Filofax un'agenda che vale un tesoro, r. Arthur Hillier, i. Charles Grodin, James Belushi.

EXCELSIOR AZZURRA - 18.45, 22.00 Il portaborse, r. Daniele Luchetti, i. Nanni Moretti, Silvio Orlando.

NAZIONALE I - 16.00, 22.00 A letto con Madonna, □

NAZIONALE II - 15.45, 22.00 Ronda, la bestia in calore affamata di sesso, □□

NAZIONALE III - 16.30, 22.15 Pazzi a Beverly Hills.

NAZIONALE IV - 15.45, 21.30 Balla coi lupi, r.-i. Kevin Costner.

GRATTACIELO - 17.30, 22.15 Program-mato per uccidere, r. Dwight H. Little, i. Steven Seagal, Joanna Pacula.

MIGNON - 16.00, 22.15 Revenge, i. Kevin Costner.

EDEN - 15.30, 22.00 Analità campagna-la, porn., □□

CAPITOL - 17.45, 22.10 Risvegli, i. Robert De Niro.

LUMIERE - 18.00, 22.15 Bix, r. Pupi Avati.

ALCIONE - 17.30, 22.10 Storie di amore e infedeltà, i. Woody Allen, Bette Midler.

RADIO - 15.30, 21.30 Sovraeccitazione carnale, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

včeraj - danes

Danes, SREDA, 5. junija 1991

SVETKO

Sonce vzide ob 5.17 in zatone ob 20.49 - Dolžina dneva 15.32 - Luna vzide ob 1.03 in zatone ob 12.45.

Jutri, ČETRTEK, 6. junija 1991

NORBERT

PLIMOVANJE DANES: ob 2.16 najvišja 1 cm, ob 9.01 najnižja -26 cm, ob 16.55 najvišja 32 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 18,1 stopinje, zračni tlak 1009 mb raste veter 20 km na uro južni, vlaga 88-odstotna, dežja je padlo 14 mm, nebo oblačno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 18,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Anna Cesarato, Carlo-antonio Tarlao, Corinne Glavina, Nicolò Lisi.

UMRLI SO: 84-letna Ida Avoledo, 85-letna Maria Imbesi, 75-letna Maria Petronio, 99-letna Maria Anna Hiteitz, 85-letna Fortunata Giraldi, 79-letni Federico Stebelj, 52-letni Ruggero Callegari, 90-letna Maria Gherlanz, 95-letna Maria Stefancic, 58-letni Livio Zecchin, 78-letni Mario Verzegnassi, 70-letni Giacomo Bassanese, 83-letni Fiorello del Conte, 77-letna Margherita Piemontesi, 89-letna Maria Sancin.

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 3.,

do sobote, 8. junija 1991

Normalen urnik lekarn: 8.30 - 13.00 in 16.00 - 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10, Milje, Mazzinijev dvored 1.
PROSEK (tel. 225141-225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10, Ul. Dante 7, Milje, Mazzinijev dvored 1.
PROSEK (tel. 225141-225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Dante 7 (tel. 630213).

SLUŽBA KZE

ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL

NA DOM TEL. 350505

URAD ZA INFORMACIJE KZE

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure. Tel. 7761, predpriznična od 14. do 20. ure in priznična od 8. do 20. ure.

razstave

V TK galeriji bo jutri, 6. t. m., ob 18. uri otvoritev razstave slikarja SILVIJA PEČARIČA.

V galeriji Bassanese (Trg Giotti 8) bo do 9. junija odprta razstava holandskega umetnika MARTINA HIDDINKA z naslovom Look & Say. Urnik: ob delavnikih od 17. do 20. ure.

V tržaški občinski galeriji je na ogled razstava slikarja Corrada DAMIANIJA.

V Krožku zavarovalnice Generali v Drevoredu XX septembra 1 (I. nad.) je na ogled razstava slikarke MARI-ON WULZ.

V galeriji Cartesius, Ul. Marconi 16, bo do 13. t. m. na ogled razstava slikarke FLAVIE VENTOLA z naslovom »Moja Finska«. Urnik: 11-12.30, 16.30-19.30, ob praznikih in nedeljah 11-13 (ob ponedeljkih zaprto).

V beneški hiši v Miljah, Calle Oberdan, bo do 13. t. m. na ogled razstava slikarja BRUNA SACCHETTA. Urnik: 18-20, ob praznikih in nedeljah 11-13.

V galeriji Rettori Tribbio 2, Ul. delle Beccherie 7/1, bo do 14. t. m. na ogledrazstava slikarja MIMMA ALFARONA. Urnik: 10.30-12.30, 17.30-19.30, ob nedeljah in praznikih 11-13 (ob ponedeljkih zaprto).

Na sedežu letovišcarske ustanove v Sesljanu bodo od 14. do 29. t. m. razstavljena ročno barvana platna in svile. Razstavljene izdelke so pripravile obiskovalke tečaja, katerega je organiziralo Združenje obrtnikov iz Trsta.

šolske vesti

Osnovna šola »Finžgar« Barkovlje vabi na razstavo ročnih del likovnih izdelkov in starih predmetov danes od 8.15 do 13. ure.

Učenci O.Š. J. Ribičič in malčki iz vrta vabijo na veliko tombolo, ki bo v šolskih prostorih danes, 5. t. m., ob 9.30.

Osnovna šola na Proseku vabi na zaključno šolsko prireditev, ki bo v soboto, 8. t. m., ob 10. uri v prostorih Kulturnega doma na Proseku. Vabljeni starši, sorodniki in prijatelji mladine!

izleti

SPDT - Trst organizira v nedeljo, 9. t. m. avtobusni izlet v Tipano (Beneška Slovenija) ob 20. srečanju vseh slovenskih planincev. Odhod ob 7. uri izpred sodnijske palače in ob 7.20 izpred trgovine Terčon v Sesljanu. Vpisovanje v uradu ZSSDI, informacije po tel. 766239.

mali oglasi

EDI MOBILI

Trst - Ul. Baiamonti 3 - Tel. 820766

POHIŠTVO IN OPREMA

OSMICO sta odprla Zoran in Ervina v Ricmanj št. 85.

V DOBERDOBU pri Dacevih, Jezerska 2, točimo belo in črno vino.

OSMICO je odprl Boris Lavriha - Dolina 233. Toči belo in črno vino.

ALDO KOVAČ je pri cerkvi v Doberdobu odprl osmico. Z vinom nudi tudi domačo prigrizek.

OSMICO ima odprto Kukanja v Devinščini št. 1.

V SAMATORCI št. 20 ima Colja odprto osmico.

OSMICO je odprl Stevo Zahar v Borštu. Toči belo in črno vino.

ŠTUDENTA fant in dekle iz Piemonta s skoraj končanim študijem iščeta stanovanje. Tečlefon 226618.

PROFESORICA nudi privatne lekcije v mesecu avgustu kot priprave na popravne izpite. Telefonirati do 20. t. m. zaradi evidence in odsotnosti v juliju na tel. št. 728601 od 14. do 20. ure.

GAMMA DUEMILA, vrhunsko podjetje, išče osebe s prevoznim sredstvom z izkušnjami v upravljanju delovnih skupin za tržaško področje. Ni prodaja od vrat do vrat. Dober zaslužek. Predstaviti se v ponedeljek, 10. t. m. ob 17.30 do 20. ure v Trstu - Ul. Piccardi 21/I. nadstr. tel. 281073.

PAR, oba domačina, išče stanovanje v najem, ne v mestu. Tel. na št. 213164 v večernih urah.

DNE 11. maja je bil pred trgovino jestvin Kukanja v Nabrežini zamenjan dežnik. Tel. 200347.

IŠČEMO vajenko za sezonsko delo. Tel. 410259 ob večernih urah.

TUJE predstavništvo išče v Trstu za svojega direktorja trosobno opremljeno stanovanje "uso foresteria". Tel. na št. 362014 med 8. in 16. uro.

PRODAM zasedeno hišo v Lonjerju v dobrem stanju. Cena 35.000.000 lir. Tel. 910148 od 12. do 14. ure.

MOTOR BMW R80GS letnik 84 prodam. Telefonirati ob večernih urah 201172.

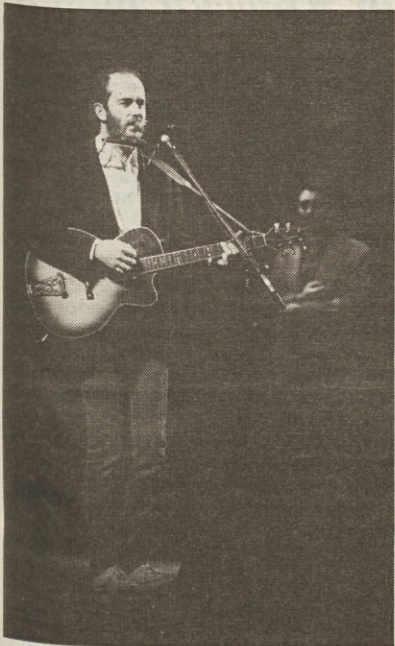
PRODAM Fiat 500L v zelo dobrem stanju. Telefonirati 226274.

PRODAM nov Y10 fire 1000, 1.400 km dobljen na televizijski oddaji za 10.200.000 lir. Tel. ob urah obedov na št. 212522.

PRODAM čisto novo enciklopedijo deset knjig Guida sanitaria ter nov ženski plašč št. 50. Tel. 725343 v popoldanskih urah.

PONUJA se varuška za junij. Tel. št. 310165.

Italijanska poletna sezona brez jasnega obrisa Raznolika ponudba rocka brez skupnega imenovalca

Francesco De Gregori

MILAN - V zadnjih letih je italijanska poletna glasbena ponudba imela dokaj jasne oblike, medtem ko je leto manj definirana. Vse manj je tujih gostov, obnavljajo se nekatere stare pobude, kot so Cantagiro in Festivalbar (njihov uspeh je zelo vprašljiv), medtem ko so italijanski pevci kar precej oprezní v izbirah, predvsem pa so oprezní prireditelji, ki se bojijo, da bi doživeli finančni polom (lani se jim je na primer to zgodilo z Madonno in Rolling Stones). Tematske prireditve, ki se pojavljajo tudi v najbolj neobičajnih italijanskih krajih, pa le delno nadomeščajo običajno poletno ponudbo.

Zaradi pomanjkanja novih prijemov nekatere originalne domislice lahko prevzamejo občinstvo. Tako je na primer bivši beatle Paul McCartney samo pred štirimi dnevi napovedal današnji neapeljski koncert in omejil

število vstopnic na 2.000. Toda take prijeme si lahko privoščijo samo uveljavljeni zvezdniki kot je McCartney. Njegova izbira pa je odraz dokaj težkih časov za tradicionalno rock ponudbo. Rutinski koncerti dolgočasijo glasbene sladokusce, marsikdo se skuša osvoboditi logike turnej, povezanih s predstavitvijo novih albumov, v katere je glasbeni biznis vključil rock glasbo. Toda novih in zelo originalnih prijemov ni videti: nekatere skupine so se odpovedale turnejam, kot na primer ansambel Queen, ki pa se je ujel v zanko videoclippov. Klasična in simfonična glasba sicer dokazuje, da so plošče in turneje edini način približevanja glasbe publiki, toda rock rad išče novih poti, čeprav pri tem tvega zmedo in imobilizem.

Nekateri italijanski zvezdniki, ki lahko računajo na že zvesto publiko, kot na primer De Gregori in Dalla, se še odločajo za tradicionalne turneje. Maljši pa še ne vedo, kaj bi, saj so doslej že doživeli nekaj fiaskov. Edina izjema je Masini, ki je doslej vedno priklical veliko ljudi.

Sicer pa je postopni zaton priljubljenosti množičnih koncertov opazen tudi v ZDA. Namesto velikih zvezdnikov, ki počivajo po naporih lanskega leta, menadžerji in prireditelji ponujajo nastope nekoliko manj uveljavljenih zvezdnikov v upanju, da bo vsak od njih pritegnil svojo specifično publiko.

V Italiji pa so se odločili tudi za nekoliko drugačen pristop: tematske prireditve. Tako na primer se v Umbriji, ki je znana po svoji prireditvi Umbria Jazz, sedaj pripravlja še Rock in Umbria, Turin se je odločil za predstavitev country in western glasbe, medtem ko so se v Bariju opredelili za »radikalni črni rock«, Firenze pa bodo ponudile obiskovalcem cigansko glasbo.

Ponudba je raznovrstna, stilno sicer neopredeljena, v pričakovanju, da se izoblikuje nov in gospodarsko uspešen model masovne glasbene ponudbe, ki naj prevzame mesto koncertov.

Lahkotnost za televizijsko poletje Rai

RIM - Italijanske televizijske mreže začnajo prilagajati svoje programe poletni sezoni. Rai je delno že priredila svoje sporede, kmalu pa bodo bolj angažirane oddaje nadomestile druge, lahkotnejše in poletju primernejše. Med te sodi nedvomno tudi Gazebo, s katerim se Sandra Milo po enoletni odsotnosti vrača na mali ekran.

Oddaja, ki bo startala s 15. julijem, je zamišljena kot popoldanski televizijski magazin, v katerem je malo vsega: od glasbe do novic, od pogovora do skeča. S Sandro Milo bo oddajo vodil še arhitekt in urbanist Fabrizio Mangoni, ki je začel svojo televizijsko avanturo z Enzo Sampo.

V pogovoru z novinarji je Sandra Milo poudarila, da se namerava z oddajo obrniti predvsem na gledalce, ki ostajajo poleti doma. Režiserka Lidia Sacerdoti pa je dodala, da v Gazebo ne bodo nastopali samo vidni umetniki, pač pa tudi navadni ljudje, predvsem obrtniki (od električarjev do inštalaterjev), ki bodo lahko svetovali ljudem, kako se lotiti tistih majhnih okvar, ki lahko tudi krepko zagrenijo življenje in ki jih v dopustniško praznih mestih lahko popravijo samo stanovalci sami, ker bi bilo čakanje na preobremenjene obrtnike predolgo.

S 13. junijem pa se bo od gledalcev na tretji mreže poslovil tudi tednik Samarcanda. Namesto te oddaje, ki med letom priteguje precejšnje število poslušalcev, pri tretji mreži načrtujejo bolj sproščeno in lahkotno informativno oddajo. Ekipa tretje mreže se bo z ladjico premikala vzdolž italijanske obale, se ustavila v raznih mestih in poskušala ugotoviti bistvene probleme tistega kraja. Krajerna kronika se bo prepletala tudi z vsedržavnim dogajanjem, saj bo linija z osrednjim dnevnikom vselej odprta.

Pri tretji mreži pravijo, da bodo s to oddajo, ki nima še imena, skušali ohraniti tudi med poletjem živo informacijo, najbrž pa se bo informacija prepletala tudi s prireditvami, ki jih bodo ponudili posamezni kraji.

Osem opernih pevk na Trgu sv. Marka

BENETKE - Osem najbolj znanih opernih pevk bo 24. junija nastopilo na Trgu sv. Marka v Benetkah, na koncertu, ki ga bodo neposredno prenašali po vsem svetu. Prireditev, ki si jo je zamislil režiser Bruno Tosi, bi morala biti v Rimu, na zahtevo beneškega župana Bergama pa so se nato prireditelji odločili za Benetke. Tu bodo nastopile Raina Kabaivanska, Renata Scotti, Devia, Katia Ricciarelli (na sliki), Lucia Valentini Terrani, Luciana Serra, Cecilia Gasdia in Daniela Dessy, ki bodo zapele arie iz znanih oper, orkester pa bo vodil Daniel Oren.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	TV Slovenija 1	TV Koper	RADIO TRST A
6.55 Aktualno: Uno mattina 10.20 Slovesnost ob obletnici ustanovitve karabinerjev 11.55 Vreme in kratke vesti 12.05 Varietaja: Occhio al biglietto in 12.30 Piace-re Raiuno 13.30 Dnevnik 14.00 Kvarov svet 14.30 Odprta šola 15.00 Aktualno: Ambientevi-vo 15.30 Šport: Kolesarska dirka po Italiji, 17.30 SP v biljardu 18.00 Kratke vesti 18.05 Šport: Giroscozio 18.45 Dokumentarec: Trideset let naše zgodovine 19.40 Almanah, vreme in dnevnik 20.40 Film: Attraverso le grandi colline (pust., ZDA 1986, r. Burt Kennedy, i. Bruce Boxleitner, Jack Elam) 22.15 Dokumentarec: Valentini 22.45 Dnevnik 23.00 Športna sredi vmes 24.00 Dnevnik in Iz parlamenta 2.00 Filmske novosti	7.00 Nanizanki: Punky Brewster in Lassie 7.50 L'albero azzurro 8.20 Film: Dimmi che mi ami (kom., ZDA 1985, r. Tzipi Trope) 9.55 Dok.: Deset let filma 10.25 Nanizanke: Destini, 11.30 La padroncina in 12.10 La clinica nella Foresta Nera 13.00 Dnevnik - Ob trinajstih 13.15 Diogenes, Gospodarstvo 13.45 Tribuna referendum 13.55 Nadaljevanke: Beautiful, 14.25 Quando si ama 15.25 Film: Il colpo segreto di D'Artagnan (pust., It. 1962, r. Siro Marcellini) 17.00 Kratke vesti 17.30 Nanizanka: Alf 18.00 Zabavna oddaja: TGX 18.20 Šport in Rock Café 18.45 Nan.: Moonlighting 19.45 Dnevnik 19.55 Nogomet: Norveška - Italija 21.55 Mixer kultura 23.15 Dnevnik - Pegaz, Dosje, vreme in horoskop 0.10 Film: La pecora nera (kom., It. 1968, r. Luciano Salce)	11.00 Šport: DP v hokeju, 11.30 DP v namiznem tenisu, 12.00 francosko mednarodno prvenstvo v tenisu 14.00 Deželne vesti 14.30 Dnevnik 14.40 Šport: mednarodno francosko prvenstvo v tenisu, jahanje (derby v Epsonu) 17.55 Tuji dnevniki in TV (Vodi Giancesare Flesca) 18.10 Nogomet: Norveška - Italija under 21, vmes ob 19.00 Dnevnik 20.00 Deželne vesti 20.15 Variete: Blob, di tutto di più 20.25 Rubrika: Barbatova razglednica 20.30 Nanizanka: Perry Mason - Delitto al circo 22.30 Dnevnik 22.40 Aktualno: Cartollina illustrata (Vodi Andrea Barbato) 23.45 Nočni dnevnik 0.30 Film: La mia cena con André (kom., ZDA 1981, r. Louis Malle, i. André Gregory, Wallace Shawn)	8.50 Video strani 9.00 Mozaik (pon.) Živ žav, 9.55 Filmi AGRFT: Vakuum (Jure Žikič), Razdejanje (Zdravko Pečenko), Krivda (Tomislav Aleksov), Nekoč je bilo (Aleš Verbič) 10.50 Nadaljevanke: Ime mi je Steven 11.35 Video strani 16.10 Video strani 16.25 Sova (pon.), vmes nanizanki Pujsovi dosjeji in Taggart 17.55 Poslovne informacije 18.00 Dnevnik 18.05 Klub klobuk, kontaktna oddaja 19.05 Risanka 19.15 TV okno 19.30 Dnevnik in vreme 20.05 Film tedna: Najboljši met (dram., ZDA 1968, r. David Anspaugh, i. Gene Hackman, Barbara Hershey, Dennis Hopper) 22.00 Dnevnik in vreme 22.25 Nočni program Sova, vmes nanizanki Alf in Taggart 23.40 Videostrani	16.00 Športni pregled 18.30 Spored v slovenščini 18.45 Odprta meja 19.00 TVD Stiče 19.25 Video agenda 19.30 Otroška oddaja: Lanterna magica, vmes nan. Matt e Jenny in risanka Gianni e Pinotto 19.50 Nanizanka Buck Rogers 21.00 Dokumentarec: Islam - Islamski nacionalizem 21.30 Nanizanka: Fantasilandia 22.20 Dnevnik 22.30 Rubrika o športu	13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, Poročila; 7.20 Dobro jutro vmes koledar in pravljica; 8.10 Narodnostni trenutek Slovencev (pon.); 9.10 Soft music; 9.30 Za smeh in dobro voljo (pon.); 9.40 Potpuri; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Iz koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Bralni roman: Prezir (Alberto Moravia); 11.40 Slovenska lahka glasba; 12.00 Prodor novih gastronomskih tokov v obmejni prostor; 12.20 Instrumentalni solisti; 12.40 Primorska poje; 12.50 Orkestralna glasba; 13.25 Na goriškem valu; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Na goriškem valu; 15.00 Rock zvezde; 15.30 Znani ansambli; 16.00 Mi in glasba, slovenski solisti na laserskih ploščah; 17.00 kulturna kronika; 17.10 Slovenska literatura na stičišču z italijanskim svetom; 17.30 Mladi val; 19.20 Zaključek.
CANALE 5	RETE 4	ITALIA 1	TMC	TELEFRIULI	RADIO SLOVENIJA
8.00 Nan.: La famiglia Brady 8.30 Film: Salome (dram., ZDA 1953, r. William Dieterle, i. Rita Hayworth, Stewart Granger) 10.25 Rubrika: Gente comune 11.45 Kviza: Il pranzo è servito, 12.35 Tris 12.55 Canale 5 News 13.20 Kviza: O.K. Il prezzo è giusto!, 14.20 Il gioco delle coppie 15.05 Aktualno: Agenzia matrimoniale, 15.35 Ti amo... parliamone 16.00 Otroški variete: Bim bum bam in risanke 18.15 Nanizanka: I Robinson 18.45 Kviza: Il gioco dei nove, Tra moglie e marito, vmes (19.30) Canale 5 News 20.25 Striscia la notizia 20.40 Film: Una uotia, una donna e un bambino (dram., ZDA 1983, r. Dick Richards, i. Martin Sheen, Blythe Danner) 22.40 Variete: Scene da un matrimonio 23.10 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) Canale 5 News	1.15 Striscia la notizia 1.30 Nan.: Marcus Welby 8.15 Nadaljevanke: Una vita da vivere, 9.10 Così gira il mondo, 9.40 Señorita Andrea, 10.10 Per Elisa, 11.00 Señora, 11.50 Topazio 13.15 Variete: Buon Pomeriggio (vodi P. Rossetti) 13.20 Nadaljevanke: Valeria, 13.45 Sentieri, 15.15 Piccola Cenerentola, 15.45 Stellina, 16.15 La valle dei pini, 16.45 General Hospital, 17.15 Febbre d'amore 18.30 Kviza: Cari genitori 19.10 Aktualno: C'eravamo tanto amati 19.40 Nadaljevanke: Primavera, 20.05 Marilena 20.35 Film: Le chiavi del Paradiso (dram., ZDA 1944, r. John M. Stahl, i. Gregory Peck, Thomas Mitchell) 23.20 Film: Una strega in paradiso (kom., ZDA 1958, r. Richard Quine, i. James Stewart, Kim Novak) 1.20 Nanizanki: Love Boat, 2.20 Quincy	6.30 Odprti studio 7.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke 8.30 Odprti studio 8.45 Nanizanke: L'uomo da sei milioni di dollari, 10.00 La donna bionica, 11.00 Sulle strade della California, 12.00 T.J. Ho-oker, 13.00 Happy Days 13.30 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke 14.30 Kviza: Urka! 15.30 Nanizanke: Poliziotto a 4 zampe, 16.15 Simon & Simon, 17.30 Mai dire si 18.30 Odprti studio 19.00 Nanizanka: McGyver 20.00 Risanke 20.30 Film: Piramide di paura (pust., ZDA 1985, r. Barry Levinson, i. Nicholas Rowe, Sophie Ward) 22.45 Glasbena oddaja: Top-venti 23.35 Aktualno: Referendum 0.30 Odprti studio 0.50 Nanizanki: Kung Fu, 1.50 Samurai	8.30 Nanizanke: Enigma, I giorni di Brian, Quartieri alti 11.15 Nadaljevanke: Potere 11.55 Kosilo z Wilmo 12.30 Nan.: Doris Day Show 13.00 Dnevnik in sport 13.30 Rubrika: Ženska TV 15.00 Šport: mednarodno francosko prvenstvo v tenisu)	16.45 Rubrika: Ženska TV 18.10 Nanizanka: Autostop per il cielo 19.15 Variete: Corto Circuito 20.00 Vesti: TMC News 20.30 Film: L'isola di corallo (krim., ZDA 1948, r. John Houston, i. Humphrey Bogart, Lauren Bacall) 22.00 Variete: Festa di compleanno 23.15 Nočne vesti 23.50 Top Sport: SP v hitri hoji, 0.30 mednarodno francosko prvenstvo v tenisu	5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Za knjižne molje; 8.30 Instrumenti; 9.05 Matineja; 10.00 Gospodarstvo in glasba; 11.05 S poti po domovini; 11.30 Danes smo izbrali; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.35 Domača glasba; 13.38 Do 14.00; 14.05 Mehurčki; 14.20 Mladi mladim; 14.40 Merkurček; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 Studio; 18.05 Jazz; 18.30 Na ljudsko temo; 19.35 Lahko noč, otroci!, 19.45 Zabavni ansambli; 20.00 Koncert za besedo; 20.25 Naši interpreti; 21.05 Knjižni trg; 21.30 Slovenska operna literatura; 22.00 Zrcalo dneva, 22.30 Melodije, 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Nočni program.
TELE 4	ODEON	ITALIA 2	TELE 4	RADIO KOPER (slovenski program)	RADIO KOPER (italijanski program)
(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi	13.00 Risanke 14.00 Film: Sciuscià (dram., It. 1946, r. Vittorio De Sica, i.	6.30 Odprti studio 7.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke 8.30 Odprti studio 8.45 Nanizanke: L'uomo da sei milioni di dollari, 10.00 La donna bionica, 11.00 Sulle strade della California, 12.00 T.J. Ho-oker, 13.00 Happy Days 13.30 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke 14.30 Kviza: Urka! 15.30 Nanizanke: Poliziotto a 4 zampe, 16.15 Simon & Simon, 17.30 Mai dire si 18.30 Odprti studio 19.00 Nanizanka: McGyver 20.00 Risanke 20.30 Film: Piramide di paura (pust., ZDA 1985, r. Barry Levinson, i. Nicholas Rowe, Sophie Ward) 22.45 Glasbena oddaja: Top-venti 23.35 Aktualno: Referendum 0.30 Odprti studio 0.50 Nanizanki: Kung Fu, 1.50 Samurai	16.45 Rubrika: Ženska TV 18.10 Nanizanka: Autostop per il cielo 19.15 Variete: Corto Circuito 20.00 Vesti: TMC News 20.30 Film: L'isola di corallo (krim., ZDA 1948, r. John Houston, i. Humphrey Bogart, Lauren Bacall) 22.00 Variete: Festa di compleanno 23.15 Nočne vesti 23.50 Top Sport: SP v hitri hoji, 0.30 mednarodno francosko prvenstvo v tenisu	7.30, 14.30, 16.30 Poročila; 13.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Za dobro jutro; 6.10 Vreme in prometni servis; 6.30 Jutranjik in ceste; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos RS; 10.35 Prenos Vala 202, 13.00 Na valu Radia Kp; 13.15 Od enih do treh; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Glasbene aktualnosti; 18.35 Glasbene želje po telefonu; 19.30 Prenos RS.	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 8.40 Vsega po nekaj; 8.45 Ugani; 9.00 Clic; 9.35 Popevka po želji; 10.00 Na prvi strani; 10.40 Družinsko vesolje; 11.00 Srečanja; 11.30 Italijana; 12.00 Glasba po željah; 14.40 Pesem tedna; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Naše sanje; 16.00 Kulturna oddaja; 17.00 Naša glasba; 18.32 Souvenir d'Italy; 19.00 Slavne arije.
TELE 4	ODEON	ITALIA 2	TELE 4	RADIO KOPER (italijanski program)	RADIO OPČINE
(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi	13.00 Risanke 14.00 Film: Sciuscià (dram., It. 1946, r. Vittorio De Sica, i.	6.30 Odprti studio 7.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke 8.30 Odprti studio 8.45 Nanizanke: L'uomo da sei milioni di dollari, 10.00 La donna bionica, 11.00 Sulle strade della California, 12.00 T.J. Ho-oker, 13.00 Happy Days 13.30 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke 14.30 Kviza: Urka! 15.30 Nanizanke: Poliziotto a 4 zampe, 16.15 Simon & Simon, 17.30 Mai dire si 18.30 Odprti studio 19.00 Nanizanka: McGyver 20.00 Risanke 20.30 Film: Piramide di paura (pust., ZDA 1985, r. Barry Levinson, i. Nicholas Rowe, Sophie Ward) 22.45 Glasbena oddaja: Top-venti 23.35 Aktualno: Referendum 0.30 Odprti studio 0.50 Nanizanki: Kung Fu, 1.50 Samurai	16.45 Rubrika: Ženska TV 18.10 Nanizanka: Autostop per il cielo 19.15 Variete: Corto Circuito 20.00 Vesti: TMC News 20.30 Film: L'isola di corallo (krim., ZDA 1948, r. John Houston, i. Humphrey Bogart, Lauren Bacall) 22.00 Variete: Festa di compleanno 23.15 Nočne vesti 23.50 Top Sport: SP v hitri hoji, 0.30 mednarodno francosko prvenstvo v tenisu	7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja in obvestila; 17.00 Pogovor z vedeževalko: Vas zanima vaša prihodnost?; 19.00 Glasba po željah; 20.30 Pogovor z odvetnikom in ostali Trst.	7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja in obvestila; 17.00 Pogovor z vedeževalko: Vas zanima vaša prihodnost?; 19.00 Glasba po željah; 20.30 Pogovor z odvetnikom in ostali Trst.

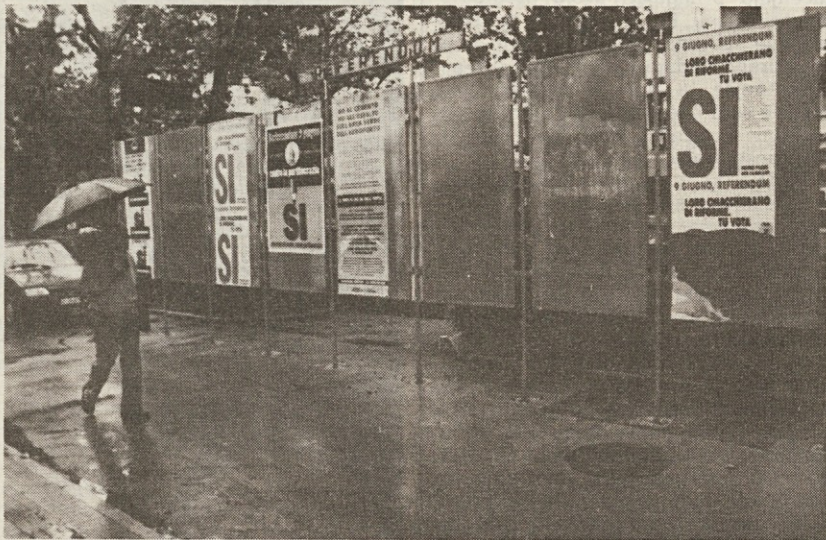
O razlogih za glasovanje z DA je včeraj govoril predstavnik PLI Patuelli

Volilna kampanja za referendum o preferencah doslej na Goriškem v precejšnjem zatišju

Le še štirje dnevi nas ločijo od vsedravnega referenduma o vprašanju volilnih preferenc, vendar vzdušje v Gorici - tako kot sicer drugod po državi - še zdaleč ne spominja na zadnje dni volilne kampanje, ko se stranke z vso vmeno angažirajo v prepričevanju še neodločenih volilcev. Letošnja referendumska kampanja je doslej potekala neprimerno tiše in je šla doslej mimo skoraj neopazno. V prejšnjih tednih skoraj ni bilo javnih srečanj ali manifestacij, na katerih bi bil govor o bližnjem ljudskem glasovanju, šele v teh zadnjih dneh pa se oglašajo stranke in družbene organizacije, ki pretežno pozivajo volilce, naj se udeležijo glasovanja in naj na glasovnici prekrizajo DA.

Tako kot že lani ob zaradi preskromne udeležbe propadlih referendumih o lovu in pesticidih, predvolilna dialektika ne poteka toliko med pristaši DA in NE, pač pa predvsem med silami, ki se zavzemajo za uspeh referenduma in torej pozivajo k glasovanju ter nasprotniki, ki bi želeli glasovanje izničiti z bojkotom. V primeru, da bi tudi tokrat šlo na volišča manj kot 50% vseh upravičencev, bi namreč glasovanje bilo neveljavno, denar za izvedbo referenduma zapravljen, zakon o oddajanju volilnih preferenc pa bi ostal nespremenjen.

Odbor, ki je dal pobudo za referendum, je včeraj priredil v Gorici glavno in doslej edino odmevnejšo predvolilno manifestacijo. Medse so povabili predstavnika vsedravnega referendumskega odbora in namestnika generalnega tajnika PLI Antonia Patuelli, ki je na srečanju v Palace hotelu predstavil razloge za spremembo sedanje zakonodaje o oddajanju prefe-

renc. Srečanja so se udeležili nekateri predstavniki DSL, zelenih in drugih strank, ki podpirajo referendum, ter predsednik pokrajinskega združenja ACLI Mauro Peressini, ki je pozval k udeležbi na glasovanju. Menil je, da pri preferencah ne gre za postranski problem, pač pa za eno od ključnih vprašanj za moralizacijo politike in za prvi korak na poti radikalnejših reform političnega sistema. Posvaril je pred nevarnostjo neudeležbe na glasovanju, ki bi po njegovi oceni bila težak udarec za demokracijo, saj bi izničila enega od osnovnih demokratičnih inštrumentov odločanja, kakršen je referendum.

Patuelli je še dodatno razčlenil to razmišljanje in ovrgel očitke nasprot-

nikov referenduma. Začel je s stroški (700 milijard lir): ta denar bo res povsem zavržen le v primeru, da ne bi glasovala več kot polovica upravičencev. Očitku o protiučastnosti, ki ga postavljajo nasprotniki, je zoperstavil stališče bivšega predsednika Ustavnega sodišča Consa, ki je dejal, da prav sedanj sistem z več preferencami ni v skladu z Ustavo, ker ne jamči tajnosti oddanih glasov. Patuelli je spomnil, da je sedanj sistem z več preferencami uvedel Mussolini na volitvah leta 1924 in sta se mu takrat zoperstavljali osebnosti, kakršna sta bila Giovanni Amendola in Giacomo Matteotti. Kasneje so sistem, ki je ustrezal potrebi fašističnega režima po nadzorstvu volilnega obnašanja državljanov, izkoris-

tili sebi v prid nekateri strankarski aparati in celo kriminalne organizacije kot mafija in kamora. Prav v Neaplju, Caserti in drugih okrožjih na jugu Italije je prišlo in se prihaja do kontrole obnašanja volilcev na osnovi oddanih preferenc.

Patuelli je predstavil izsledke raziskave na osnovi matematičnih modelov, ki dokazuje, kako je mogoče s sedanjim sistemom nadzorovati praktično vsak oddani glas. V našem volilnem okrožju (Gorica-Videm-Pordenon-Belluno) izvolimo na primer 13 poslancev, vsakdo pa lahko odda do 3 preferenčne glasove. V vsakem volišču (s povprečno 500-600 volilci) je tako možnih 1.716 kombinacij glede na vrstni red treh preferenc, ali 396, če je ena od treh preferenc oddana fiksne kandidatu. Možnost kapilarne kontrole torej obstaja, prav tako pa obstaja možnost ponaredb z dodajanjem ali spreminjanjem števil posameznih kandidatov. Vse to, je zaključil, pa lahko odpravimo z referendumom, ki bi omejil preference na eno samo in obvezno previdel navedbo priimka kandidata.

Patuelli je tudi polemiziral z nasprotniki referenduma ter omenil socialiste in Bossijevo "ligo", ki »vedo, da so v manjšini in zato skušajo izkoristiti sebi v prid tudi fiziološki odstotek vzdržanih«. S pozivanjem k bojkotu, je dejal, pa se gre do nevarno igrati, ki šibi demokracijo in se bo slej ko prej maščevala tudi njim samim.

Na sliki (foto Marinčič): table za referendumsko propagando so doslej izkoristili predvsem pristaši DA, nekaj dni pred glasovanjem pa ostaja na njih še precej praznih mest

V zborniku "Predivanja" tudi J. Povše in Kmečka banka

Pred dnevi smo na kulturni strani poročali o izidu literarnega zbornika "Predivanja", ki ga je pripravil Literarni klub iz Nove Gorice. Klub, ki deluje pri Zvezi kulturnih organizacij je v lepo opremljeni knjigi zbral kar 18 pesnikov oziroma prozaistov svojega bližnjega območja, med katerimi z meditativno prozo nastopa tudi Janez Povše. V tej zvezi velja omeniti zamisel zbornika, ki je tako rekoč ob vsakega avtorja postavila še odgovarjajočega finančnega pokrovitelja. Povšetov prispevek je sponzorizirala Kmečka banka Gorica ter se pridružila znanim trdkam, kot so: Zavarovalnica Triglav Nova Gorica, Salonit Anhovo, Primex Nova Gorica, Ljubljanska banka Nova Gorica, Manufaktura Nova Gorica in drugi.

Predstavitve zbornika v hotelu Sabotin v Solkanu je uvedel Bojan Bratina, ustvarjalce je pozdravil Sergij Pelhan, predsednik občine Nova Gorica, strokovno je knjigo orisal dr. Denis Poniž. Avtorji - med njimi Nevin Birsca, Boris Jukič, Darko Komac, Marija Mercina, Vida Mokrin-Pauer, Aleksander Peršolja, Maja Vidmar, Lucijan Vuga, Milojka Žižmond - so prebrali kratek odlomek iz svojih prispevkov, večer pa je še posebno obogatil nastop Godalnega kvarteta šole Glasbene matice pod vodstvom Silvana Križmančiča, ki je v svojem prvem nastopu izvedel prvi stavek Kvarteta v G-duru W.A. Mozarta, v drugem delu programa pa še drugi in tretji stavek iste skladbe.

Predstavitve zbornika "Predivanja" je bil lepo pripravljen dogodek, na katerem je bil goriški delež smiselno in izrazito zastopan.

včeraj danes

Iz goriškega matičnega urada v obdobju od 26.5. do 1.6.1991.

RODILI SO SE: Francesco Maisto, Riccardo Bravin, Eric Martellani, Nicol Baldo, Tanja Fabiani, Nicola Fontanini, Jessica Jarc, Enrico Tomasi, Sara Vespasiano, Pier Luigi Mattiussi.

UMRLI SO: 61-letna upokojenka Maria Antonello, 65-letni Danilo Voncina, 78-letni upokojenec Giuseppe Spessotto, 78-letna gospodinja Palmira Bellian, pot. Ventin, 85-letni upokojenec Giuseppe Zoff, 82-letna gospodinja Eleonora Turri, vd. Veronese, 83-letna upokojenka Matilda Znidarcic, 70-letna upokojenka Laura Calligaris, vd. Battisti, 49-letni trgovski potnik Antonio Danielis, 82-letni upokojenec Luciano Ballaben, 62-letni mehanik Viljem Cadeuk, 82-letna upokojenka Esedra Zanchettin, vd. Laurencic, 72-letna gospodinja Lucia Quargnal, 50-letni upokojenec Silvano Sisis, 71-letni upokojenec Nicolò Corbato, 91-letni upokojenec Giuseppe Cucit, 77-letna trgovka Alberta Vizintin, vd. Feletto, 79-letna gospodinja Marija Voncina, vd. Proietto, 90-letna upokojenka Tereza Zorzut, 78-letna upokojenka Guglielma Suligoni, vd. Tunini.

OKLICI: karabinjer Antonio Alfonso in gospodinja Paola Parisi, fotograf Sergio Gonella in uslužbenka Giuliana Macorig, ekonomist Carlos Caupape Rius in uslužbenka Emanuela Klanjscek, lekarnar Vasco Pascolutti in uslužbenka Ida Vesce.

POROČILI SO SE: Marco Ragni in bolničarka Novella Bonan, Ugo Stocchi in učiteljica Anna Maria Contini, karabinjer Nicola Montrone in uslužbenka Lorenza Burgnich, delavec Enzo Vecchietti in delavka Carmen Cumar, geometer Paolo Canturi in študentka Chiara Anselmi, delavec Claudio Scarelli in uslužbenka Silvia Veronese, odvetnik Luigi Colosetti in bolničarka Miranda Blazic, delavec Aldi Makuz in uslužbenka Lucia Mervic, mehanik Davide Bressan in uslužbenka Barbara Millo, delavec Roberto Noselli in uslužbenka Michela Figel, uslužbenec Mario Corsi in delavka Elisabetta Mermoglia, učitelj Ladi Gergolet in uslužbenka Klavdija Kosic, delavec Maurizio Grusovin in uslužbenka Elisabetta Bisiach.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »Edward, mani di forbice«.

VERDI 17.30-22.00 »Le montagne della luna«.

VITTORIA 17.30-22.00 »L'uccellone«. Prep. ml. pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR Danes zaprto. Jutri 17.30-22.00 »Cosce bollenti«. Prep. ml. pod 18. letom.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Občinska 2 pri sv. Ani - Ul. Garzarolli 154 - tel. 522032.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU S. Antonio - Ul. Romana 147 - tel. 40497.

Ob izgubi tašče izrekajo sodelavci Resca Srl kolegici Nadiji in družini iskreno sožalje.

Danes prva od treh sej pokrajinskega sveta

Na Pokrajini razprava za izvolitev nove uprave

Danes ob 17. uri se bo pokrajinski svet sestel na prvi od treh zaporednih sej (ostali dve sta napovedani jutri oz. pojutrišnjem ob isti uri), na katerih naj bi končno razrešili krizo, ki je nastopila 8. februarja z odstopom predsednika Criscija zaradi vpletenosti v goljufijo s ponarejenimi listki državnih loterij. Kot smo poročali v prejšnjih dneh, so se stranke že dogovorile za obnovu petstrankarske koalicije.

Politični okvir se torej ne bo spremenil, precej pa bo sprememb v sestavi odbora oz. teži posameznih strank v koaliciji. Glavna zamenjava zadeva predsedniško mesto, na katero bo sedel socialist Gino Saccavini. Skoraj do zadnjega je bilo nerazrešeno vprašanje, kdo bo drugi socialist v odboru. Po dokaj zapletenih notranjih pogajanjih v stranki je naposled sen. Renzo Santini, komisar pokrajinske federacije PSI, sporočil, da stranka predlaga v odbor Ermesa Dosso. Slednji je pristaš manjšine dosedanjega pokrajinskega tajnika Pinja, njegovo kandidacijo pa je do zadnjega ogrožal Gianfranco Deusti, ki je tako kot Saccavini predstavnik večinskih struj v stranki.

Kar zadeva porazdelitev posameznih resorjev v odboru so napovedi sledeče: predsednik Saccavini bo skrbel za premoženje in odobritev statuta, podpredsednik bo Gianni Di Mercurio (KD), ki bo pristojen tudi za javna dela in osebe, Mirko Špacapan (SSK) bo prevzel finance in proračun, Ermes Dosso šport in mladinska vprašanja, Marilisa Bombi (KD) socialno oskrbo in šolstvo, Giambattista Panzera (KD) kulturo in splošne zadeve, Edoardo Bressan (PSDI) načrtovanje, civilno zaščito in okolje.

Odv. Maniaco in Battello o petoveljskem atentatu

Ne poznamo še vse resnice

Konec prejšnjega tedna, v petek, 31. maja, je bila že 19. obletnica petoveljskega atentata. Po takih letih še niso povsem znani vzroki in vsi krivci pokola treh karabinjerjev. Atentat in njegovo ozadje sta prišla ponovno v središče pozornosti po odkritju tajne protikomunistične organizacije Gladjo in njenega skrivališča orožja pri Nabrežini. Krožek Rinascita je v ponedeljek priredil okroglo mizo o teh vprašanjih. Gosta večera, ki ga je vodila predsednica krožka Anna Di Giannantonio, sta bila odvetnika Roberto Maniaco in Nereo Battello, ki sta sledila zapletenemu sodnemu postopku že od vsega začetka. Odziv na razpravo ni bil množičen, saj je okrogli mizi sledilo le skromno število poslušalcev, vendar pričevanja odvetnikov nista bili zato manj zanimivi.

Roberto Maniaco je dejal, da gre nedvomno za zgodovinski proces, saj so tokrat prvič obsodili zaradi preus-

merjanja preiskave tri karabinjerje, generala Mingarellija, polkovnika Chirica in maršala Napolija. Vendar še veliko stvari je ostalo nedorečenih in delno prikritih, je dodal Maniaco, ki je podal kronološki zapis dogodkov. Po številnih in večkrat žolčnih sodnih postopkih se sedaj sprašujemo, je menil, če so res detonatorji, ki so sprožili pekleni stroj v Petovljah, bili iz skrivališča orožja Gladja pri Nabrežini. V tej smeri bo treba še raziskovati.

Senator Battello je ob vsem tem poudaril, da bo treba priti do dna tej zadevi. To ne iz neke osebne radovednosti ampak zato, da bo končno znano, čemu so izvedli petoveljski atentat, ali so morda bile vanj vpletene še nekatere osebnosti, ki sedaj nemoteno vodijo našo državo. Že prihodnji mesec, ko bo komisija za pokole oddala parlamentu svoje poročilo, bo mogoče nadaljevati težavno pot v smeri odkrivanja dokončne resnice.

Posvet o ženski enakopravnosti

Na pobudo sindikalne zveze UIL je bil včeraj v Gorici posvet o novem zakonu, ki naj bi ženskam zagotovil enakopravnost in enake možnosti poklicnega in družbenega uveljavljanja. O teh vprašanjih so poročale Adele Pino in Chiara Moriconi iz deželne oz. vsedravnega tajništva UIL, socialistična poslanka Roberta Breda, ki je članica vladne komisije za žensko enakopravnost, in Marilisa Bombi, predsednica podobne komisije na Pokrajini.

Govornice so pozitivno ocenile novi zakon za enakopravnost, opozorile pa so tudi na številne ovire, ki jih predvsem zasebni podjetniki postavljajo pri izvajanju njegovih določil. Soglašale so v oceni, da bo treba razširiti poznavanje teh določil, potrebna pa bo tudi večja aktivnost vsega sindikalnega gibanja za to, da bi ženske tako na delovnih mestih kot v družbi nasploh dosegle dejansko in ne samo formalno enakopravnost z moškimi.

V Romjanu so praznovali 10 let obstoja slovenske osnovne šole

Pred desetimi leti je slovenski živelj v Laškem pridobil osnovno šolo. Nekaj let prej je bil odprt tudi slovenski otroški vrtec, tako je bilo zagotovljeno slovensko šolanje malčkom na že dokaj izrazito italijanskem področju. Za tako pomemben uspeh so si prizadevali mnogi. V prvi vrsti doberdobska občinska uprava, ki je našla v sorodni ronški upravi naklonjenost in razumevanje. Poleg tega pa so se tudi potrudili člani Slovenske komisije pri Javnem kulturnem večnamenskem centru v Ronkah, ki so osveščali Slovence v Laškem tako, da so jih obiskovali po domovih. Šolsko leto se je pričelo komaj januarja 1981, ker je pooblastilo prišlo z zamudo. Prvi razred je takrat obiskovalo osem otrok in šola je veliko obetala. Danes so se časi spremenili: število otrok stalno upada, šola potrebuje vso pozornost in podporo slovenske javnosti, da se ohrani njen obstoj. Tudi zato se je Slovenska komisija pri Javnem večnamenskem kulturnem centru v Ronkah odločila, da v sodelovanju s šolo priredi jubilejno zaključno šolsko prireditev, na kateri so ob enem proslavili desetletnico delovanja. Organizatorji in šolniki iz Romjana so si zadali za cilj prireditev predvsem potrditev volje do obstoja slovenske šole v Laškem in aktivno sodelovanje z italijansko šolo v Romjanu.

Uvodoma je predsednik Slovenske komisije Marko Jarc obnovil zgodovinsko pot šole in omenil, da je od leta 1946 do leta 1957 Laško imelo na razpolago kar dve slovenski osnovni šoli, prvo na Tržiškem, drugo pa v Ronkah. Obe sta bili zaprti, ker je bilo premalo vpisanih učencev. Iz tega se je Jarc navezal na današnje dni, ko število učencev vztrajno pada. Kljub prizadevanju slovenskih kulturno-političnih organizacij je bodočnost šole ogrožena. Predsednik je tudi podčrtal, da asimilacija prodira v Laškem in da zavednost staršev pada, ker je preveč primerov vpisov v italijansko šolo prav s strani slovenskih staršev.

Sledil je kulturni del prireditve. Po kratkem uvodu učiteljice Sonje Pahor je na oder stopil zborček italijanskih učencev, ki jih je vodil učitelj Perini. Glasbeni pedagog se je zahvalil za ponujeno priložnost in je podčrtal dejstvo, da je zborček sestavljen iz treh šol: iz romjanskih razredov, ronških in foljanskih.

Spored se je nadaljeval z nastopom otrok slovenskega otroškega vrtca v Romjanu in glasbenim nastopom gojencev Slovenskega centra za glasbeno vzgojo "Emil Komel" pod vodstvom Silvane Kerševana. Kulturni spored in prireditev so zaključili prav učenci slovenske osnovne šole v Romjanu, ki so se občinstvu predstavili z lutkovno igrico.

Na avtocesti prijeli Tržičana ki je prevažal 750 gr heroina

Agenti posebne enote za boj proti mamilom pri letemem oddelku goriške kvesture so včeraj ponoči na avtocesti A4 Trst-Benetke prestregli pošiljko mamila in aretirali razpečevalca, ki jo je prevažal. Podrobnosti o pomembni policijski akciji zaenkrat še niso znane, saj preiskovalci dokaj strogo in dosledno spoštujejo preiskovalno tajnost, najbrž tudi z namenom, da ne bi zapravili možnosti aretacije še kakega pajdaša.

Po neuradnih vesteh naj bi aretirani bil doma iz Tržiča. Policija ga je očitno imela že nekaj časa pod nadzorstvom. Ko se je predsinoči z Y10 odpeljal proti Venetu, so se agenti v avtomobilu brez policijskih oznak podali za njim. Sledili so mu do kraja San Stino di Livenza, kjer so končno ustavili avto in ga temeljito pregledali. V njem naj bi našli 750 gramov heroina, ki bi na ilegalnem tržišču bilo vredno okrog 200 milijonov lir.

Razpečevalec, ki so ga aretirali in pospremili v zapor v Videm, je menda bil namenjen v San Donà, kjer naj bi oddal heroin.

Zbor Podgora drevi v Romjanu

Drevi ob 20. uri bo v cerkvi sv. Štefana v Romjanu nastopil mešani pevski zbor Podgora, ki bo pod vodstvom dirigenta dr. Mirka Špacapana podal izbor skladb iz svojega reperto-

ara. Nastop spada v okvir srečanja med Slovenci iz Podgore in Ronk. Sledilo bo družabno srečanje.

koncerti

Goriško združenje prijateljev glasbe vabi drevi, ob 20.30 v župnijsko dvorano cerkve sv. Ignacija (vhod s Trga 27. marca 5) na koncert harmonikarja Adolfa Del Conta.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev prireja od 16. do 20. junija 5-dnevni izlet v Švico. Izletniki se bodo preko Dolomitov popeljali do Innsbrucka, Liechtensteina, Bodenskega jezera, slapov Rena, Züricha, Luzerna, Berna, Ženeve, Lausanna ter nazaj preko prelaza Velikega sv. Bernarda. Vpisovanje samo še danes, od 10. do 11. ure na sedežu društva v Križni Ulici v Gorici.

razna obvestila

Doberdobska sekcija Demokratične stranke levice vabi drevi na srečanje z deželnim poslancem Ivanom Bratino, ki bo govoril o položaju v stranki, o bližajočem se referendumu in o včlanjevanju v novo politično grupacijo. Srečanje bo ob 20. uri v prostorih KD Jezero.

Učenci in učitelji osnovne šole Josip Abram v Pevmi vabijo na zaključno šolsko prireditev, ki bo v soboto, 8. t.m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Gorici. Predstavili se bodo z igrico Mali princ.

Na občnem zboru pozitivno ocenili delovanje Društvo slovenskih upokojencev združuje že kar 726 članov

Odborniki in člani gorškega društva slovenskih upokojencev so se pred nedavnim zbrali na rednem občnem zboru, da bi skupaj ocenili dveletno delovanje in izvolili novo vodstvo. Iz tajniškega in predsedniškega poročila je bilo razvidno, da so naši upokojenci iz leta v leto vse aktivnejši, saj so priredili več družabnih srečanj in večdnevni izletov, pa tudi kulturnih pobud ni manjkalo.

V tem duhu se je tudi občni zbor pričel, saj je zborček upokojencev, ki ga vodi Pavlina Komel, zapel nekaj pesmi, med temi tudi društveno himno. Sledili so pozdravni posegi. Najprej je udeležence pozdravil predsednik pokrajinskega odbora SKGZ, Boris Peric, nato je prinesla pozdrave iz

Nove Gorice Viktorija Košir, sledil pa ji je predsednik pobratenega društva upokojencev iz Solkana Vlado Jug.

Predsednik Miladin Černe je zatem podal predsedniško poročilo, v katerem se je dotaknil nekaterih perečih problemov v vsakdanjem življenju upokojencev. Tu gre npr. za problem davkov in davčnih prijav, ki "neusmiljeno" ravna po prav z upokojencem, pa za zdravniško oskrbo za ostarele, ki je zelo draga, vrhu tega pa je bolnik vse prevečkrat prepuščen sam sebi. Černe se je z enominutnim molkom spomnil tudi nedavno preminulih uglednih tržaških Slovencev, umetnika Milka Bambiča in gledališkega igralca Silvija Kobala.

V svojem posegu se je dotaknil tudi zaščitnega zakona, ki nam ga italijan-

ska vlada noče priznati, čeprav nam pritiče. Posebno pozornost je posvetil težkemu položaju v bližnji Sloveniji oziroma Jugoslaviji. Menil je, da bo morala vendar razsodnost zmagati. Le na ta način bo lahko osamosvojitve Slovenije šla po mirni poti naprej.

Sledilo je tajniško poročilo, ki ga je podal Joško Marinič. Delovanje društva je bilo v zadnjem dveletnem obdobju res pestro, saj se je skupno zvrstilo kar 24 družabnosti in raznih izletov. Odbor se je redno sestajal vsaka dva tedna, prav tako uspešno je delovalo tudi enkrat tedensko dežurstvo na sedežu društva v Križni ulici ter sodelovanje s poverjeniki po vaseh. Razveseljivo je tudi dejstvo, je med drugim povedal Marinič, da je v gorško društvo upokojencev včlanjenih kar 726 članov, kar ni od muh. Blagajniško poročilo je predstavila Erika Pavlin.

Po razrešnici staremu odboru so bile na sporedu volitve. Za predsednika je bil potrjen Miladin Černe, podpredsedniško mesto pa si bosta delila Srečko Miklus in Ivo Petejan. Tajnik bo Joško Marinič, blagajničarka pa Erika Pavlin. Ostali člani odbora so: Ema Brajnik, Marčelo Devetak, Rudolf Devetak, Danica Dornik, Jelena Gravner, Olga Mizerit, Milenko Petejan, Viljem Zavadlav, Vilma Bregant in Mirko Maraž. Nadzorni odbor bodo sestavljali Jožef češčut, Milan Pavlin in Emil Vogrič, v razsodišče pa so bili izvoljeni Andrej Jarc, Angela Marinič in Zdenko Vogrič.

Na sliki (Foto Čubej): pogled na udeležence občnega zbora gorških upokojencev v Kulturnem domu.

Razstavo bodo odprli nocoj ob 18.30 Slikarka Jemec-Božič v Kulturnem domu

Danes ob 18.30 bodo v galeriji Kulturnega doma v Gorici odprli razstavo slovenske akademske slikarke in ilustratorke Marjance Jemec-Božičeve iz Ljubljane.

Marjanca Jemec-Božičeva se je rodila leta 1928 v Mariboru. Študirala je na Akademiji upodablajočih umetnosti v Ljubljani, nato pa se je posvetila ilustriranju knjig, revialnemu tisku za otroke in mladino ter TV slikanicam. Doslej je ilustrirala okrog sto knjig, ki so prevedene tudi v številne tuje jezike.

O njej strokovna slovenska kritika piše sledeče: "Marjanca Jemec-Božičeva že preko petindvajset let bogati domišljjski svet slovenske mladine s svojimi izvirnimi, svežimi in vizualno bogatimi ilustratorskimi stvaritvami. Kdo od slovenskih otrok ne pozna njene sproščene, duhovite in prepričljive risbe, izbrane harmonije barv, bogastva njenih likovnih domislic, komične živahnosti in tople človečnosti...". Slovenska slikarka je doslej razstavljala v raznih slovenskih mestih kot tudi v tujini. Tu naj omenimo le Italijo, Španijo, Češkoslovaško in ZDA. Za svoja dela je prejela vrsto nagrad in priznanj (1971 Prix Japan, 1974 prva nagrada UNICEF za voščilnico, 1981 Kajuhova in Levstikova nagrada).

Prireditelj razstave je upravni odbor Kulturnega doma v Gorici s sodelovanjem Ljubljanske banke dd. (Likovni svet) in Kmečke banke iz Gorice. Ob otvoritvi razstave, ki bo na ogled do 15. t.m., bo nastopil tudi otroški pevski zbor kulturnega društva "Oton Župančič" iz Štandreža. (ik)

Vabi na otvoritev razstave

Marjance Jemec - Božičeve

ki bo danes, 5. junija, ob 18.30 v Kulturnem domu v Gorici (Ul. Brass 20). Razstava bo odprta od 5. do 15. junija.

Prireditelj razstave je Kulturni dom Gorica v sodelovanju z Ljubljansko banko d.d. in Kmečko banko Gorica.

Ivanu Mačku - Matiji odvzeli častno občanstvo

Na zadnji seji Občinske skupščine v Novi Gorici, prejšnji torek, so sprejeli sklep o tem, da se Ivanu Mačku-Matiji odvzame naziv častnega občana Nove Gorice. Za to so si zlasti prizadevali občinski svetovalci (uradno so se zmeraj delegati) političnih strank DEMOS-a, Peter Stres, brata Tomaž in dr. Branko Marušič ter predstavnik Zelenih Marjan Tavčar. O pobudi za odvzem naslova častni občan so enkrat že glasovali, toda takrat je bilo preveč vzdržanih glasov in zahteva ni bila sprejeta. Pozneje pa so o tem dosegli soglasje vseh političnih strank zastopanih v Občinski skupščini ter tudi Predsedstva novogoriške občine. Sprito takšnega sporazuma in soglasja, je bila na seji Občinske skupščine v torek pobuda soglasno sprejeta.

V utemeljitvi omenjenega sklepa je tudi poudarjeno: "Gospod Ivan Maček-Matija je postal častni občan naše občine s sklepom sprejetim na slavni seji Občinske skupščine, dne 9. septembra leta 1978. Že iz takratne utemeljitve pa izhaja, da ni imel velikih zaslug za razvoj Nove Gorice, am-

pak je postal častni občan predvsem zato, ker je bil pomemben funkcionar v Jugoslaviji in Sloveniji. Kasneje pa ni vplival ne v naši občini, in ne širše, na procese demokratizacije pri razvoju družbe. Prej obratno. Dejstvo je, da je bil gospod Maček od maja leta 1944 in do marca 1946, načelnik OZN-e za Slovenijo, torej v času, ko so bili tisoči Slovencev brez vsakega ugotavljanja njihove morebitne krivde nerazumljivo pahnjeni v nasilno smrt. Značilno je, da tako v javnosti kot tudi med odborniki Občinske skupščine v Novi Gorici prevladuje prepričanje, da je gospod Ivan Maček-Matija sporna in protislovna osebnost.

V Novi Gorici moramo poudariti, da odvzem častnega občanstva g. Mačku nikakor ne pomeni razvrednotenja partizanskega in še posebej narodnoosvobodilnega boja Primorcev zoper okupatorje. Med našimi častnimi občani so bile in ostajajo moralno neokrnjene osebnosti iz narodnoosvobodilnega boja.

Marjan Drobež

Slovenska pesem brez meja je odmevala s kraškega borjača

Natop zbora Vesna iz Križa "na borjaču" v Doberdobi

(foto Marinič)

Na značilnem kraškem Belotovem borjaču v Doberdobi je bila v soboto tradicionalna pevska revija "Pesem ne pozna meja". Srečanje pevskih zborov iz Slovenije in zamejstva je tokrat priredilo kulturno društvo Jezero v sodelovanju z Zvezo slovenskih kulturnih društev. Številno občinstvo so uvodoma nagovorili predsednik društva jezero Viljem Gergolet, predsednik ZSKD Ace Mermolja in doberdobski župan Mario Lavrenčič.

Na odru se je nato zvrstilo sedem pevskih zborov začenši z domačim moškim zborom Jezero. Sledili so še nastopi mešanega pevskega zbora Svoboda II iz Trbovelj, moškega zbora Folte Hartman - SPD Edinost iz Pliberka na Koroškem, dekliškega zbora Vesna iz Križa, moškega zbora Franc Zgonik iz Branika, mešanega zbora Primorec-Tabor iz Trebč.

Vsak od nastopajočih zborov je na uspehi reviji v Doberdobi predstavil po tri pesmi, nato pa so vsi pevci in pevke skupno intonirali "Zdravico", "Rož, Podjuno, Zilo" in "Vstajenje Primorske".

Kulturni dom vabi v Gorico černobilske otroke

Ravnatelj Kulturnega doma v Gorici Igor Komel je v petek obiskal na Debelem rtiču pri Ankaranu skupino černobilske otroke, ki so v tem mesecu na letovanju v Sloveniji. Otrok iz Černobila in drugih krajev Ukrajine in Belorusije, je skupno na enomesečnem zdravstvenem bivanju v Sloveniji 220 s šestindvajsetimi spremljevalkami; 143 jih je na Debelem rtiču. Ostali so z Zgornjih Gorjah pri Bledu, Nerezi (Mali Lošinj) in Valdotri.

Zeleni Slovenije so po nedavnem obisku radioaktivnega področja v Ukrajini sprožili širšo humanitarno akcijo, ki je ob pomoči organizacij in posameznikov v Sloveniji prerasla v vseslovensko akcijo "Slovenija Černobil". V akcijo se želi neposredno vključiti tudi upravni odbor Kulturnega doma v Gorici, s sodelovanjem pokrajinskega odbora SKGZ za Gorisko. Komel je obiskal otroke na Debelem rtiču prav z namenom, da jim v naslednjih tednih organizira obisk na Goriskem.

Kmečka banka iz Gorice je ob tej priložnosti izročila černobilskim otrokom različna darila. Malčki so darila z zadovoljstvom sprejeli in se gorški banki toplo seveda zahvalili.

Upravni odbor Kulturnega doma v Gorici namerava prirediti tudi solidarnostno nabiralno akcijo za černobilske otroke, da bi njihovo bivanje pri nas potekalo na najpriskrnejši način. Solidarnostne prispevke sprejemajo v uradu Kulturnega doma v Gorici (Ul. Brass 20 - tel. 0481/33288)

Avtorally v organizaciji KD Otona Župančiča Argoš 91 ekipi »Kg 345«

Letošnji tradicionalni dvodnevni autorally Argoš 91, ki ga je priredilo kulturno društvo Otona Župančiča iz Štandreža, je popeljal 20 posadka izpred domačega kulturnega doma Andreja Budala vse do Novegograda. Na približno 190 kilometrov dolgi poti so morali udeleženci odgovarjati na številna vprašanja iz splošne kulture ter nekatera bolj specifična vprašanja, ki so se nanašala na kraje mimo katerih so se peljali. Pot je skupine vodila po Vipavski dolini preko Krasa vse do prijetnega obmorskega turističnega središča, kjer je bilo v večernih urah slovesno nagrajevanje in nato prosta zabava.

Štiri posadke niso uspešno zaključile tekmovanja, saj so pripeljale na cilj z več kot polurno zamudo. Najuspešnejša je bila tokrat posadka "Kg 345", ki so jo sestavljali "veterani" rallyjev Argoš Jože Cej, Bogdan Šuligoj, Damjan Klanjšček in Igor Komel. Kot zmagovalci se bodo letos poleti lahko brezplačno namakali cel teden ob obali Balearskih otokov v Španiji. Drugouvrščena skupina "dumdumke" (Martin Nanut, Livio Mučič, Martina Vuga in Mojca Sirok) bo šla na brezplačni vikend v Kranjsko goro, tretjeouvrščena posadka "Mladih Bricev" (Bernarda, Ubald, Urška in Nejc Konjedic) pa je dobila več praktičnih daril. Posebno omembo in pohvalo zasluži tudi četrtouvrščena ekipa "Sexy girls" (Nadja Cusigh, Vesna Cescutti in Mara Černic), ki je bila edina izključno ženska posadka.

Na sliki (Foto Čubej): s štarta izpred kulturnega doma v Štandrežu.

Delegaciji SKGZ in SDS ocenili možnosti sodelovanja

Ocena možnosti stvarnega sodelovanja na obmejnem področju je bila v središču pozornosti srečanja med delegacijama gorškega pokrajinskega odbora Slovenske kulturno-gospodarske zveze in novogoriške Socialdemokratske stranke. Goriško SKGZ je vodil predsednik Boris Peric, v delegaciji pa sta bila še Rudi Pavšič in Igor Komel; delegacija SDS pa so sestavljali predsednik Zorko Pelikan ter Vinko Jarc, Boris Nemec, Ciril Šonc in Frank Alfred.

Na novogoriškem srečanju, ki je sledilo obisku socialdemokratov v Gorici, sta se delegaciji poglobljeno pogovorili o možnosti skupnega projektiranja predvsem na gospodarskem in kulturnem področju.

Glede prvega so si na srečanju bili edini, da je treba spodbuditi vse možnosti obmejnega razvoja, tako na področju obeh mest kakor tudi Furlanije-Juljske krajine in Slovenije.

Na srečanju v Novi Gorici je beseda tekla tudi o nekaterih projektih kulturnega značaja. Delegaciji SKGZ in SDS sta podprli težnjo po uvedbi univerzitetnih študijev z mednarodno razsežnostjo ter se opredelili za preučitev možnosti po enotnem in koordiniranem pristopu, kar zadeva sredstva množičnega obveščanja. Ob tem pa so se domenili za utrditev sodelovanja med gospodarskimi operaterji oziroma med operaterji strokovnih in tehničnih služb v gospodarskem sektorju.

Skupna izjava s srečanja PSI-SSS v Novi Gorici

Socialisti o krizi Jugoslavije

Te dni sta se v Novi Gorici srečali delegaciji gorške PSI in novogoriške socialistične stranke. S srečanja sta nam dostavili sledeče tiskovno poročilo.

Vodstvu pokrajinske federacije socialistične stranke Italije iz Gorice in socialistične stranke Slovenije Nova Gorica zbrani na skupnem srečanju dne 30. maja 1991 v Novi Gorici ugotavljata, da je v interesu držav in narodov Evrope, da se nesporazumi rešujejo na miren in civiliziran način.

Zaskrbljenost zaradi tankov na ulicah v Jugoslaviji izražajo vse napredne stranke gorškega obmejnega področja in dajemo polno podporo samo političnim rešitvam.

Plebiscitarna odločitev slovenskega naroda pomeni uresničitev pravice do samoodločbe, ki mora biti uresničena nenasilno.

Z zaskrbljenostjo tudi ugotavljamo, da sta se v praksi izničila malobrojna sporazuma (videmski in tržaški), kar ogroža ekonomske interese Gorice in Nove Gorice.

Koncert bo v petek ob 20.30 v gledališču Miela Reina

Dvajset let Tržaškega okteta

Slovenci smo naroda, ki rad poje, Primorci njegovo del, ki poje še s posebno ljubeznijo, saj je pesem bila tista, ki nas je tudi v najtežjih časih spremljala, bodrila in ohranila, tudi če se je morala oglašati v ilegali, in s katero si tudi danes dajemo duška ob najrazličnejših priložnostih, veselih in žalostnih, kajti taka je naša duša in očitno drugačna ne more biti.

Zato prav gotovo ni naključje, da so že v prvih dneh mlade svobode po vseh naših mestih in vaseh, tudi najmanjših, oživi pevski zbori, da se je pesem svobodnih ljudi spet oglašala od vsepovsod. In če preskočim vseh teh dobrih 45 povojnih let, v katerih je naša zborovska kultura žvela in utripala z različnim ritmom, z večjim ali manjšim zagonom toda nikoli presahnila, potem prav gotovo tudi ne more biti naključje, da smo prav v našem slovenskem zamejstvu prvi bili sposobni na naravnost veličasten način počastiti velikega slovenskega renesančnega mojstra Jacobusa Gallusa-Petelina ob 400-letnici njegove smrti in več kot dostojno iz grl okrog 170-članskega združene pevškega kolektiva razgrniti njegovo zvočno bogastvo v treh natrpanih katedralah Trsta, Gorice in Čedadu. Nam v zadoščenje, sosedom v razkritje.

V tem svetu očarljive človeške zvočnosti ima posebno mesto Tržaški oktet, ki se v teh dneh pripravlja na počastitev svojega jubileja. Saj ni, da bi bil posebno star, komaj 20 let je, kar se je zbralo osem tržaških in okoličanskih slovenskih fantov - pevskih entuziastov in pod vodstvom znanega tržaškega slovenskega opernega pevalca Ivana Sancina začelo usklajevati in zlivati svoje glasove v blagovozvoče akordov. Toda teh dvajset let je tako bogatih na vloži in uspehih, da se sama časovna doba oktetovega obstoja izgublja v pomenljivosti njegovega pevškega poslanstva. Seveda, tudi skozi občasne krize se je moral prebijati, saj dobrih, barvno usklajenih glasov, ni

vedno na pretek, prihajalo je do raznih zamenjav in ansamblu in njegovemu umetniškemu vodstvu, toda ljubezen, gonilna sila vsake dejavnosti, je vedno znova spodbujala pevsko slo v kolektivu, premagovala občasne zastojne in vodila k vedno novim, če prav premislimo, kar presenetljivim dosežkom.

Velika zadoščenja so se prepletala z trpkimi trenutki, velike dvorane so odstopale gostoljubje skromnim vaškim prostorom, toda zanosa ni mogla spremeniti nobena okoliščina, nobena nepredvidena ovira ali težava. Nazadnje je vedno zmaga pojoča struna glasilk in odzvanjala v eter.

Kdo bi mogel zdaj naštet kod vse in kolikokrat se je ponovil čudež pevskega zmagovalstva v teh dvajsetih letih? Kdo in s kakšnim merilom bi mogel izmeriti občutja, ki so jih pri tem doživljali pevci in njihovi poslušalci? Pa vendar, nekaj je bilo dogodkov in teh dvajsetih oktetovih analih, ki izstopajo in ostajajo mejniki: sprejem pri predsedniku italijanske republike Pertiniju na Kvirinalu in njegova takorekoč pobožna zbranost ob poslušanju oktetove pesmi; tritedensko gostovanje pri slovenskih izseljencih v Združenih državah Amerike in v Kanadi z nizom nastopov, ki so rojakom onstran Atlantika prinesli srce stare domovine in rosili oči domotožja, navdušili akademsko publiko v elitni dvorani torontskega konservatorija, bili v ponos našim ljudem ob sprejemih pri županah Clevelanda in Toronta in spletli toliko iskrenih človeških vezi z gostitelji; nastop v festivalnem središču toskanskega Špoleta; božični koncert na admiralski ladiji italijanske vojne mornarice Garibaldi v La Spezii, začudenje grške publike v Larissi in še in še: nastopi v slikovitih dolinah Val Seriane in Sarzane, liturgično petje v italijanskih in slovenskih cerkvah, sodelovanje na politonskih tekmovanjih z osvajanjem prvih nagrad in priznanj, pa petje v soteski partizanske bolnice Franje na Cerkljanskem ali v nedrjih kraških vot-

lin v Vilenici, med štajerskimi vinogradi ali dolenskimi holmi, v zračnih višavah med preleti morij in celin in po našem lepem Krasu med našimi ljudmi.

Ničolikokrat je bila oktetova pesem naravna vez med ljudmi različnih narodnosti in jezikov in razumevanje med njimi je bilo naravno in tkala je blazino prijateljstva v imenu vsem in vsakomur razumljive govorice melodij, če mu le bije v prsih kanček srčne kulture. In slovenska pesem in beseda sta vzbujali radovednost kdo so ti fantje in kje in kakšna je njihova ožja in širša domovina kot ustvarjena za spletnje kit kulturnega sožitja?

Se vam ne zdi, da polaga Tržaški oktet po vsem tem bogat, visoko aktiven obračun svojega 20-letnega življenja?

Koncert, ki ga za to priložnost ponuja ljubiteljem petja, 7. t. m., v gledališču Miela v Domu pristaniških delavcev, seveda ne bo nobeno prelomno dejanje, bo le obeležje jubileja in obnem prvi samostojni nastop, odkar je njegovo umetniško vodstvo pred meseci prevzela zborovodkinja Aleksandra Pertot in ga ukrojila po svojih umetniških in interpretativnih pristopih. Spored, s katerim se bo oktet tokrat predstavil, je oblikovala tako, da sega na vsa tri kulturna območja, ki so značilna za našo deželo: slovensko, italijansko in furlansko, pa - kako bi drugače - s posvetilom mojstru Gallusu-Petelinu in njegovim motetom, biserom renesančne vokalne umetnosti.

Še enkrat torej v duhu in vloži, ki si jo je Tržaški oktet zastavil od vsega začetka: iz domačih kulturnih sozvočij širiti obzorje sozvočja povsod z nepretrdnim upanjem, da je kljub razvrzanim časom, ko se zdi, da svet, žal tudi v naši bližini, spet tone v brezumnja nacionalnih razhajanj, pesem še vedno tista, ki lahko povezuje nategane niti in spleta kito sožitja, prijateljstva in miru.

JOŽE KOREN

DSP o izstopu Slovenije iz Jugoslavije

Društvo slovenskih pisateljev je poslalo pisateljskim društvom, kulturnim ustanovam, časopisom in nekaterim posameznikom v Evropi pismo, v katerem pojasnjuje svoja stališča ob dogodkih v Jugoslaviji. Predvsem gre za ostro kritiko Srbom, ki so »Jugoslavijo smatrali kot razširjeno Srbijo. Tega svojega prepričanja se niso nikoli znebili«. Slovenski pisatelji v svojem odprtem pismu nadalje navajajo vzroke, ki so pripeljali do tega, da Slovenija ne more biti več član Jugoslavije: namen uničiti Slovence; armada, ki se vmešava v politično življenje; prelivanje krvi za ohranitev centralistične oblasti, itd.

»Zaradi teh vzrokov in posledic«, piše v pismu, »se je Slovenija odločila izstopiti iz skupnosti, v katero je vstopila v drugačnih evropskih zgodovinskih konstelacijah. Gre nam za mir, za nemoteno delo, da kar najhitreje popravimo škodo, ki nam jo je zapustila komunistična vladavina. V do konca balkanizirani državi je to za nas nemogoče. Hočemo najti pot v resnično demokracijo, pot, ki pa je mogoča samo v miru in varnosti, kakršno pozna sodobna Evropa, katere del smo po svoji legi, zgodovini in veri.«

»Pišemo zaradi informacij, ki krožijo po Evropi, informacij, ki so prirejene interesom velikih diplomacij in niso v skladu s pravico do samoodločbe.«

Slovenski pisatelji prosijo evropske intelektualce, da bi pravilno informirali svoja okolja in sredine o »neizbežnem dejanju«, ki ga bo Slovenija uresničila v prihodnjih tednih - izstopu iz Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Tudi Galeb na počitek

Tik pred zaključkom šolskega leta je izšla še zadnja, dvojna številka mladinske revije Galeb. Od otrok se poslavlja s počitniško naslovno risbo, ki uvaja v bogato vsebino tokrat začetnega zvezka. Med mlade bralce se bo Galeb seveda vrnil jeseni, ko bo vstopil v svoj osemindeseti letnik.

Obravnavali so jih na nedavnem posvetu zgodovinarjev na tržaški pomorski postaji Zaskrbljujoči novi nacionalizmi

Dvajseto stoletje se je začelo v Evropi v znamenju nacionalističnih nasprotij, ki jih je povzročila imperialistična sla evropskih velesil. Pojavljanje nacionalističnih teženj v zadnjih letih kaže, da bo tudi konec stoletja, zlasti v državah Vzhodne Evrope in na Balkanu, v znamenju nacionalističnih stremeljenj, gesel in spopadov. Na pravkar končanem mednarodnem posvetu na tržaški pomorski postaji v prireditvi Inštituta za zgodovino odpornosti Furlanije Julijske krajine in Pokrajine Trst, je bilo opaziti med uglednimi gosti, ki so obravnavali pojav nacionalizma in tematiko druge svetovne vojne v Evropi, veliko zaskrbljenost nad pojavljanjem nacionalne nestrpnosti in konfliktov na Vzhodu ter rojevanjem separatističnih, lokalističnih gibanj na Zahodu.

G. E. Rusconi je obravnaval vprašanje nacionalne identitete in kolektivnega spomina v 20. stoletju ter nakazal kompleksnost te tematike. Po nemškem zgodovinarju Nolteju je prevzel pojem civilne vojne »Burgkrieg«, ki je pogojevala tako prvi kot drugi svetovni spopad. V obeh vojnah je šlo ne le za spopad med državami, temveč tudi za civilizacijsko in kulturno vojno. P. Alter je osvetlil vprašanje nacionalne identitete v Nemčiji zlasti v povojnem obdobju. Obratun z nacistično preteklostjo ni mogel mimo nacionalnega vprašanja. Zlasti v prvih povojnih letih je bilo opaziti veliko zadržev pri obravnavi vprašanj, ki so zadevala nacionalno identiteto in nemško nacionalno zavest. Alter je sicer naglasil, da je potrebno ločiti pojem nacionalne zavesti od nacionalističnega stremljenja in preprečiti vsakršno pojavljanje agresivnega nacionalizma. Če sta bila nacizem in fašizem poražena, se žal ni tako zgodilo z agresivnimi nacionalističnimi gibanji. M. Waldenberg, ki je govoril o nacionalnem vprašanju pred začetkom druge svetovne vojne na Poljskem, je opozoril na težave, s katerimi se strokovnjak sooča vsakič, ko

poskuša opredeliti pojem nacionalizma. Predvsem zato, ker se ne da povedati, kaj je, kvečjemu se da ugotoviti, kako so nacionalizem opredelili posamezni politiki in ideologi.

P. Vodopivec je prikazal razplet narodnega vprašanja v Jugoslaviji po letu 1919. Opozoril je na zgodovinsko različnost slovenske, hrvaške in srbske stvarnosti ter na krhkost jugoslovanske ideje. Vstop Slovencev v Kraljevino SHS ni bil izraz demokratične volje, temveč nujna izbira slovenskih političnih voditeljev, potem ko so izključili možnost priključitve k Avstriji oziroma k Madžarski. Tako v 20. kot 30. letih so ostala nerešena številna nacionalna vprašanja (zlasti razmejitve med Srbi in Hrvati) zaradi nejasnega etničnega koncepta in vedno izrazitejši centralistične težnje jugoslovanske monarhije. Vodopivec je naglasil, da je zgodovinski razvoj pokazal, da je mirno sožitje ljudstev na Balkanu romantičen mit. Današnja krizna območja so namreč ista kot tista izpred sedemdesetih let.

M. Legnani je spregovoril o vprašanju soglasja v fašistični Italiji. G. Corni pa o konsenzu v nacistični Nemčiji. Oba sta nakazala odnos med širšimi plasmami prebivalstva in vodilnim razredom. Izrazila sta potrebo po konfrontaciji pojavnosti konsenza v obeh državah. K. Stuhlpfarrer je prikazal politični položaj v 30. letih v Avstriji in odnos tamkajšnjega prebivalstva do nacizma. Še posebno je bila zanimiva razprava, ki so jo sprožila omenjena izvajanja. Izkazalo se je, da se zgodovinarji soočajo z interpretacijskimi težavami, ko obravnavajo vprašanje nacionalizma. V razpravi je bilo opaziti različno gledišče zgodovinarjev, ki opazujejo pojav nacionalnih teženj iz zunanjega, zahodnega gledišča v primerjavi z zgodovinarji, ki proučujejo nacionalna vprašanja v državah, ki so doživela padec komunističnih režimov. Zaradi

mnogobraznosti nacionalne tematike, kot spleta nacionalne identitete, etnocentrističnih teženj in političnih strategij kaže, da je potrebno ovreči pri proučitvi te tematike vsakršno stereotipno opredelitev.

Tretji dan posveta je bil predvsem posvečen krajevni tematiki, to je Trstu v času druge svetovne vojne. O stereotipu Slovanov od Tommasea do sodobnejših italijanskih avtorjev je spregovoril J. Pirjevec, ki je opozoril na odklonilen odnos italijanske publicistike do slovenskega sveta. A. Andri je prikazal pedagoške izbire šolskih oblasti v letih 1936-1943 in kako se je zunanje družbeno in politično dogajanje odražalo v krajevni šolski stvarnosti. O. Bosari je osvetlil korporativistične težnje tržaških trgovcev v času vojne in kako je fašistični režim reševal vprašanje pomanjkanja živil. V Trstu je v teku vojne cvetela črna borza, ki so jo največkrat spodbujale same fašistične oblasti. G. Mellinato je proučil vključitev tržaškega ladjedelniškega sektorja v italijansko vojno gospodarstvo. Zaustavil se je zlasti ob primeru ladjedelnice Cantieri Riuniti dell'Adriatico in ob vloži, ki jo je družina Cosulich odigrala v letih 1937-1942. Sledil je referat P. Blasine, ki je prikazal odnos škofa in duhovščine do fašističnih oblasti v letih 1938-1943. Tržaški raziskovalec se je tudi zaustavil ob odnosu, ki ga je škof Santin imel do Slovencev in do slovenske duhovščine. M. Coslovich in F. Bednarz sta medtem osvetlila urbanistične in družbene spremembe, ki jih je Sv. Jakob kot delavska in slovenska četrt doživel v času fašizma.

Tako referati, ki so obravnavali pojav nacionalizma v teku 20. stoletja, kot tisti, ki so predstavili javnosti prve izsledke raziskave o Trstu v vojni, so potrdili, da imata vojna in nacionalna tematika stične točke, ki jih je potrebno proučiti za boljše poznavanje stvarnosti, v kateri živimo.

MARTA VERGINELLA

Zgodovinski časopis

Finančnim težavam navkljub je izšla nova številka Zgodovinskega časopisa, ki je veren dokaz, da slovenska zgodovinska stroka delavno in zato uspešno ter plodovito preživlja sicer težke čase. Mnogo zaslug za redno izhajanje osrednje slovenske historične revije ima njen glavni urednik Vasilij Melik, katerega 70-letnica je uredništvo revije primerno obeležilo tudi z zanimivim, mestoma hudomušnim razmišljanjem jubilaranta o sebi, svojem delu in zgodovini.

Avtorji prav, kar devet jih je, so osvetlili zgodovinska dogajanja na slovenskih tleh od arheoloških obdobjih do današnjih dni; Slovence so »obiskali« doma in po svetu.

Tone Knez je podal strnjen pregled novomeške arheološke dediščine od obdobja kulture žarnih grobišč do ustanovitve mesta; mednarodni sloves so Novemu mestu prinesli predvsem knežji grobovi iz starejše železne dobe, to je iz obdobja razcveta novomeške naselbine.

Na podlagi arhivskih podatkov in imen župnih patronov po vaseh je Ferdo Gestrin predstavil nastajanje posameznih krajev v današnji občini Domžale. Tako je segel v viharo obdobje priseljevanja Slovanov v naše kraje; ti so se ustalili na poselitvenih področjih in na njih nastalih kulturnih površinah, ki so bila ustvarjena v antiki in še pred njo. Poglavitni poselitveni jedri na obravnavanem področju sta bili na območju Moravč in Mengša.

V 16. stoletju so v okolici Domžal, v gradu Krumpker, gospodovali Ravbarji. O odnosih Kozme Ravbarja s krumperskimi podložniki in o položaju sosese pričajo novoodkriti podatki iz Arhiva Slovenije, ki jih je analiziral v svoji razpravi Ignacij Voje.

Angleška raziskovalka Catherine D. Carlmichael je predstavila zanimiv vir za spoznavanje slovenske preteklosti, to je pisanje angleških

gentlemanov Jeremiaha Millsa in Richarda Pocockea o slovenskih deželah, ki sicer niso bile pogost cilj potovanj. Njun zapis iz leta 1737 kaže predvsem vpliv Valvasorja in njegovih razprav o Cerkljskem jezeru. Katja Sturm - Schnabl obravnava odmeve francoske revolucije, kot zaključka socialnih in intelektualnih procesov ter kakovostnega skoka v razumevanju človeka, na slovenskem Koroškem. Tako so ideje francoske revolucije zapustile močne sledi v pesništvu slovenskega prebivalstva na Koroškem ter v njegovih družbeno-etničnih težnjah.

Zanimiva in aktualna je razprava Janka Pleterškega o slovenskem ozemlju v letih 1918 - 1920 kot edinstvenem evropskem stičišču, ki je vezni člen treh velikih evropskih jezikovnih skupin. Problemi sožitja narodov na tem križišču z razpadom Avstro-Ogrske in nastankom Jugoslavije gotovo niso bili rešeni, saj je državna razmejitev le glavnini Slovencev omogočila pridružitve k novi državi.

Jurij Perovšek je posegel v slovensko politično življenje v letu 1923, ko so se oblikovali unitarnocentralistični nacionalpolitični programi, ki jih je avtor tudi podrobno predstavil. Z zagovarjanjem jugoslovanskega nacionalnega integralizma in centralističnega državnega ustroja so se Narodno napredna stranka, Jugoslovanska demokratska stranka, Orjuna, slovenski del Narodne radikalne stranke, pokrajinska organizacija Socialistične stranke Jugoslavije, pa tudi Samostojna kmetijska stranka in Narodna ljudska stranka postavile na obrobje slovenske politike.

Zgovoren odraz ekonomskih in političnih dejavnikov v Sloveniji po 2. svetovni vojni (pospe-

šena industrializacija ter urbanizacija, deagrari-zacija) so bile spremembe v teritorialni in družbeni podobi povojne Slovenije. Nastale so zaradi bega z zemlje, avtor razprave Zdenko Čepič ga je opredelil kot notranjo migracijo, katere oblike, obseg, smeri in posledice je analiziral za časovno obdobje od 1945 do 1960.

S t.i. zunanjimi migracijami se ukvarja Matjaž Klemenčič. V prispevku razpravlja o izseljevanju Slovencev v ZDA, nastajanju in razvoju naselbin ter organizacij ameriških Slovencev. Avtor obravnava zgodovino slovenskih far, narodno-podpornih organizacij ter narodnih domov. Ko govori o ameriških Slovencih, M. Klemenčič ne zanemara njihove udeležbe v političnem življenju ZDA (župani, mestni sveti) ter poudarja, da so Slovenci vseh generacij imeli svoj vpliv tudi na ameriško politično življenje.

V procesih družbenih in političnih sprememb v svetovnem, pa še posebno domačem okviru, je privrela na dan potreba, da bi se tudi v najširšem krogu zgodovinarjev soočili z vprašanjem novih vsebin pouka zgodovine v šolah. O tem so razpravljali slovenski zgodovinarji na svojem zborovanju v Murski Soboti oktobra lani, v Zgodovinskem časopisu pa so objavljene uvodne misli Darje Mihelič, glavni referat Petra Vodopivca ter koreferat Pervenke Turk. Peter Vodopivec je poudaril, da je treba pouk zgodovine osvoboditi ideoloških obrazcev, da mora slediti najmodernejšim zgodovino-pisnim smerem ter se preusmeriti k predstavitvi »sveta in človeka v času in prostoru«.

V Zapisih je Igor Grdina objavil zapisek o razgovoru slovenskega pesnika in politika dr. Antona Novčana z jugoslovanskim kraljem Aleksandrom, ki je potekal 26. avgusta 1929 na Bledu.

Marjeta Čampa je v isti rubriki opisala skoraj 60 italijanskih in nemških letakov in lepakov, ki dodatno slikajo slovenski vsakdanjik med 2. svetovno vojno: trgovina z živili, prepoved prodaje živil, prepoved dvigovanja cen, popis in evidenca prebivalstva, uvedba italijanskega poletnega časa, promet z zemljišči in nepremičninami, uvažanje posojilnic in hrainic, razpis štipendij, zbiralne akcije za potrebe zasedbene vojske, tudi šolstvo in redne kinopredstave.

V posebnem razdelku je predstavljen delovanje pokrajinskih zgodovinskih društev v obdobju 1988-1990; tržaški zgodovinarji (Aleksij Kalc, Milan Pahor) posebno tesno sodelujejo z Zgodovinskim društvom za južno Primorsko. To se je odločilo izdajati domoznanski zbornik, ki naj bi pritegnil čim širši krog zgodovinarjev in družboslovcov. Delavno je tudi Zgodovinsko društvo za severno Primorsko, ki je z različnimi posveti in objavami rasvetlilo še neraziskane ali zastrte strani primorske preteklosti (»fojbe«, srečanje ob 450-letnici božje poti na Sveti Gori...)

Med ocenami je podrobno predstavljen zbornik predavanj o Carlu M. d'Attems - »Calo. M. d'Attems: primo arcivescovo di Gorizia 1752 - 1774«, ki je, po besedah pisca ocene Franceta M. Dolinarja, izjemen prispevek k slovenski nacionalni verski, cerkveni, kulturni in umetniški zgodovini. Najspodbudnejši vidik tega študijskega srečanja je bilo sodelovanje italijanskih, slovenskih in avstrijskih strokovnjakov, ki so bili porok za visoko strokovno raven srečanja in zbornika.

PETRA SVOLJŠAK

Danes v 3. skupini za evropsko nogometno prvenstvo

Azzurrom ne bo lahko v Oslu

OSLO — Za italijansko reprezentanco bo današnje srečanje v v Oslu proti Norveški bržkone odločilno za uvrstitev v finalni del evropskega nogometnega prvenstva v Švedski. Azzurri si ne morejo privoščiti spodrsilja na tem gostovanju, kajti nasprotno bi bili odrezani od boja za prvo mesto, saj bi bila v tem primeru SZ odločno v prednosti.

V italijanskem taboru vlada pred današnjim spopadom zmerni optimizem. Od Zenghe do Viallija so vsi pričarani o zmagi. Sicer pa je bila že od nekdaj norveška reprezentanca za Italijane trd oreh in tudi danes mislijo Norvežani pripraviti azzurrom neprijetno presenečenje.

Nizozemskemu sodniku Van der Endeju se bosta drevi ob 20. uri v Oslu obe reprezentanci predstavili v naslednjih postavah:

NORVEŠKA: Thorstved, E. Pedersen, T. Pedersen, Bratseth, Lydersen, Loken, Bohinen, Ahlsen, Leonherdsen, Sorloth, Jakobsen.

ITALIJA: Zenga, Ferrara, Maldini, Eranio, Ferri, Baresi, Lombardo, De Napoli, Vialli, Mancini, Crippa.

SKUPINA 3

LESTVICA

Sov. zveza	4	3	1	0	7:0	7
Italija	4	2	2	0	8:2	6
Madžarska	6	2	2	2	8:7	6
Norveška	4	2	1	1	6:2	5
Ciper	6	0	0	8	0:20	0

Danes še vrsta ostalih tekem

V okviru kvalifikacijskih srečanj za evropsko nogometno prvenstvo bodo danes na vrsti številne tekme.

SKUPINA 1: Islandija - ČSFR; SKUPINA 2: Švica - San Marino; SKUPINA 4: Danska - Avstrija; SKUPINA 5: Wales - Nemčija.

Mladi azzurri proti Norvežanom

STAVANGER — Danes bo na sporedu tudi kvalifikacijsko srečanje za evropsko prvenstvo under 21 med Norveško in Italijo. Azzurri bodo igrali z okrnjeno postavo in bi se zadovoljili tudi z neodločenim izidom. Na lestvici 3. skupine namreč vodijo s 4 točkami pred Norveško, ki jih ima 3, SZ (2) in Madžarsko (1).

Enajsterici Torina srednjeevropski pokal

TURIN — Torino je sinoči osvojil srednjeevropski nogometni pokal. V finalu je doma premagal po podaljških Piso z 2:1 (0:0, 1:1). Pisa je povedla v 84. min. s Polidoriem, izenačil je v 93. min. Martin Vazquez iz enajstmetrovke, odločilni zadetek je dosegel v 119. min. Carillo.

Koprski navijači končno veseli

KOPER — Nogometaši Kopra so včeraj v okviru 32. kola tretje jugoslovanske nogometne lige po dolgem času razveselili gledalce, saj so visoko, s 3:0 (2:0) premagali Split.

Po daljšem času odsotnosti zaradi poškodb je ponovno zaigral kapetan Zulič in povsem preporočil igro rume-no-modrih, ki so obenem napravili še višjo zmago, saj je Zulič zadel prečko, Ubavič pa slabo izvedel enajstmetrovko.

Pred okrog 400 gledalci je sodil Kac iz Ptuja, zadetke pa so dosegli Ubavič, Zulič in Galič. Prav Galičev zadetek v 70. minuti pa je bil najlepši na tekmi, ko je iz voleja Triparjeva žogo iz težkega položaja dobesedno zabil v nasprotnikovo mrežo.

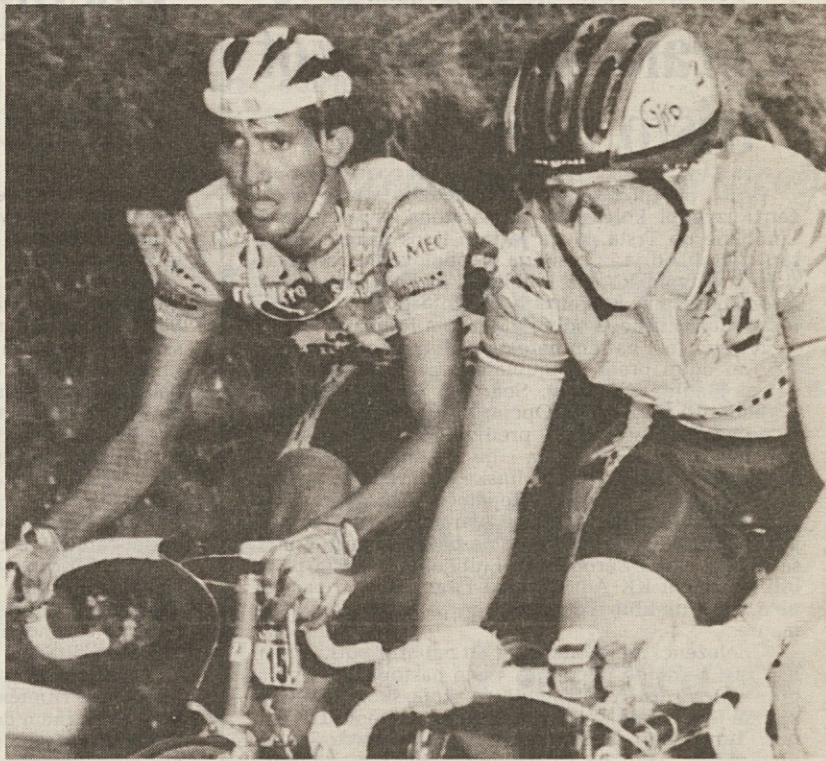
Izola je gostovala v Stobreču pri Splitu, kjer je po 1:1 v regularnem delu tekme točko izgubila po streljanju enajstmetrovk s končnim izidom 7:6.

Točko po enajstmetrovkah pa je dosegel Maribor v gosteh s Trešnjem, ko je po 2:2 v regularnem delu osvojil zmago s 3:5.

Dve koli pred koncem je Jugokera-mika na vrhu ponovno dohitela Zadar, oba imata po 40 točk, Maribor je prehitel Izolo in je z 29 točkami, kolikor jih ima tudi Izola zaradi boljše razlike v golih, šesti, Izola pa sedma. Koper si je opomogel in se iz 14. prebil na 11. mesto. (Kreft)

Deveta etapa kolesarske dirke po Italiji

Lemond v težavah

Venezuelec Parra (levo) in Američan Greg Lemond, ki je včeraj zašel v hudo krizo.

FELINO (PARMA) — Italijan Massimo Ghirotto je s prednostjo 31" pred skupinico kolesarjev in kar 1'28" pred glavino, v kateri so bili vsi najboljši, osvojil včerajšnjo deveto etapo kolesarske dirke po Italiji. Velik porazenec je bil Američan Greg Lemond, ki je privozil na cilj z več kot 13 minutami zamude. Že predvčerajšnjim je bilo jasno, da je ameriški as v dokajšnji krizi. Po uvodnih kilometrih včerajšnje etape je Lemond s težavo držal stik z ostalimi, nakar je le uspel priti do cilja, toda njegov zaostanek je ogromen in sedaj je le 52. na skupni lestvici. Giro je tako izgubil enega od glavnih favoritov.

Italijan Franco Chioccioli je ohranil vodstvo na skupni lestvici. Danes pa bo na vrsti etapa na kronometer (43

km), po kateri bomo že imeli jasnejšo sliko, kdo lahko meri na osvojitve letošnjega »gira«.

VRSTNI RED 9. ETAPE (Prato - Felino, 229 km):

1. Massimo Ghirotto (It.) 6.9'13" s po-prečno hitrostjo 37,214 km na uro; 2. Moro (It.) po 31"; 3. Bernard (Fr.) po 34"; 4. Vona (It.); 5. Echave (Šp.); 6. Podenzana (It.); 8. Pulnikov (SZ); 9. Fig-non (Fr.); 10. Hernandez (Šp.).

SKUPNA LESTVICA: 1. Franco Chioccioli (It.) 45.23'41; 2. Lejarreta (Šp.) po 8"; 3. Chiappucci (It.) po 57"; 4. Pulnikov (SZ) po 59"; 5. Bugno (It.) po 1'03"; 6. Giovannetti (It.) po 1'23"; 7. Lelli (It.) po 1'24"; 8. Gaston (Šp.); 9. Giupponi (It.) po 1'27"; 10. Kvalsoll (Nor.) po 1'28".

Po 3. etapi avtomobilskega rallyja Akropola

Španec Sainz prevzel vodstvo

ERATINI (Grčija) — Vodstvo na skupni lestvici avtomobilskega rallyja Akropola je po 3. etapi prevzel svetovni prvak, Španec Sainz (toyota), kateremu sledijo trije piloti Lancie. Auriol, ki je bil po 2. etapi na 1. mestu, je zdrknil na tretje. Tudi včeraj je Kenneth Eriksson (mitsubishi) vozil izredno in če mu ne bi bili predvčerajšnjim in včeraj naložili 8 minut penalizacije, bi bil verjetno v vodstvu. Zaradi okvar pa so morali odstopiti trije Fordovi piloti, Delecour, Fiorio in Wilson.

Danes bo na vrsti 4. in obenem zadnja etapa, trenutni vrstni red pa je naslednji:

1. Sainz - Moya (toyota celica) v 4.39'52"; 2. Kankkunen - Pironen (lancia delta) po 21"; 3. Auriol - Occelli (lancia delta) 23"; 4. Biasion - Siviero (lancia delta) 2'52"; 5. Schwarz - Hertz (toyota celica) 4'32"; 6. Eriksson - Parmander (mitsubishi galant) 5'08"; 7. Alen - Kiwimaki (subaru legacy) 6'30"; 8. Mikkola - Johansson (mazda 323) 8'07"; 9. Ericsson - Billstam (toyota celica) 8'46"; 10. Blomquist - Melander (nissan sunny) 9'42".

Na teniškem prvenstvu Francije

Monika Seleš že v polfinalu

Boris Becker

PARIZ — Jugoslovanka Monika Seleš se je uvrstila v polfinale mednarodnega teniškega prvenstva Francije. Seleševa je namreč včeraj zaslužno premagala Španko Martinezo (6:0, 7:5), čeprav je v drugem setu imela dokajšnje težave. Sicer pa je tudi Argentinka Gabriela Sabatini, ki se bo s Selešovo srečala v polfinalu, z veliko težavo premagala Jano Novotno (ČSFR) s 5:7, 7:6, 6:0. Brez težav pa sta zmagali Nemka Stefi Graf, ki je nadigrala Francozinjo Taziatovo (6:3, 6:2), in Španka Sanchezova, ki je s 6:3, 6:2 odpravila Fernandezovo (ZDA).

Znana sta tudi prva polfinalista tega turnirja. To sta Boris Becker in Andre Agassi. Nemec je po treh setih s 6:4, 6:4, 6:2 premagal Američana Michaela Chang-a, Američan pa je odpravil Švicarja Hlaska s 6:3, 6:1, 6:1.

Od 10. do 15. 6. v Ljubljani

Bezbolsko EP

V času od 10. do 15. junija bo v Ljubljani zanimiva športna prireditev, saj bo v tamkajšnjem Štepanjskem naselju evropsko prvenstvo skupine B v bezbolu. Nastopajoče ekipe bodo razdeljene v dve kvalifikacijski skupini. V prvi bodo igrali US Zajčki (Jug.), Viladecans (Šp.), Rockford Dunaj (Av.) in Hound Dogs Zeneva (Švi.), v drugi pa Technika Brno (ČSFR), Warszawa (Pol.) in Cologne Dodgers (Nem.).

Bezbol se v Sloveniji v zadnjem času zelo širi, saj ga igrajo že v številnih krajih, podelitev izpeljave tega pomembnega tekmovanja Ljubljani pa je lepo priznanje za slovenske bezbolske delavce. (-boj-)

J. Afrika kandidat za OI?

JOHANNESBURG — Čeprav Južna Afrika zaradi svoje rasistične politike ne more nastopati na olimpijskih igrah, nekateri že sanjajo, kako jih bodo celo sami priredili. Računajo namreč, da bo mednarodni olimpijski odbor kmalu umaknil prepoved do Južne Afrike, nakar bi zaprosili za izvedbo iger leta 2.000. V ta namen so v Durbanu ustanovili poseben odbor, v katerem pa so sami belci. Mestne oblasti so odbor zaprosile, naj v svoje vrste vključi tudi črnce.

Kvalifikacije za nastop na odbojcarskem EP

Tudi Jugoslavija

Od danes do nedelje bodo najboljši jugoslovanski odbojkarji in odbojkarice igrali na kvalifikacijskih turnirjih v Las Palmasu in Beogradu za nastop na letošnjem 17. evropskem prvenstvu. Doslej so se na EP v moški konkurenci, ki bo septembra v Nemčiji, uvrstile SZ, Francija, Finska, ČSFR, Bolgarija in Grčija. Prve tri z zadnjega prvenstva (Italija, Švedska in Nizozemska) ter seveda organizator Nemčija imajo že zagotovljen nastop na 17. EP.

V Las Palmasu bodo poleg Jugoslavije igrali še Poljska, Turčija, Anglija, San Marino in Španija. Ni potrebno posebej omenjati, da se bodo gostitelji Španci, Jugoslovani in Poljaki borili za dve še prosti mesti za nastop na EP. Pred štirimi leti je bila na podobnem turnirju, prav tako v Španiji, izločena Poljska, ki je bila leta 1974 nič manj kot svetovni prvak, dve leti kasneje v Montrealu pa še olimpijski.

V pomlajeni jugoslovanski reprezentanci bodo vsi najboljši, tudi Urnat, Petrovič in Djurič, ki igrajo v Itali-

ji. Barve Jugoslavije pa ne bo branil dolgoletni kapetan Nurko Čaušević, ki je letos odlično igral za Falconaro.

Sporod tekem Jugoslavije je naslednji: danes se bo pomerila z Anglijo, jutri s Turčijo, v petek je na vrsti Poljska, potem San Marino in končno, v nedeljo, še Španija.

Ženski kvalifikacijski turnir je bil zaupan odbojcarski zvezi Jugoslavije, ki je določila, da bodo igrali v športnem centru Vazdovačkem na Banjici v Beogradu. Poleg jugoslovanske reprezentance bodo nastopile še najboljše odbojkarice iz Turčije, Izraela, Grčije in Španije. Glede na kakovost bi morale biti najhujše nasprotnice Dobričevim varovankam Turkinje, ki so zadnje čase napravile lep napredek, ostale pa doslej še niso nastopile na EP, z izjemo Grčije leta 1985, ko se je uvrstila na skromno 12. mesto. Prvi dan igrajo Jugoslovanke z Izraelom, nato s Španijo in v petek s Turčijo. Po počitku v soboto se bodo v nedeljo pomerile še z Grčijo. (G. Furlančič)

Sinoči v finalni skupini prve moške košarkarske divizije za prestop v višjo ligo

Brežani odlično začeli, poletovci spet izgubili

ACLI - BREG ADRIATHERM A 81:96 (40:50)

BREG ADRIATHERM A: Kovačič 7 (3:3), Canciani 2, Kneipp 11 (1:2), Corbatti 25 (4:5), R. Žerjal 23 (3:5), Vascotto 6, Slavec 18 (2:4), B. Žerjal 4 (0:4), Meneghetti.

PON: Corbatti (32), Slavec (37). SON: 26. PM: 13:23. TRI TOČKE: Corbatti 2, R. Žerjal 2.

Brežani so pričeli »play-off« za napredovanje v promocijsko ligo na najboljši način, saj so v gosteh premagali solidno ekipo ACLI, ki uvrščab nekaj dobrih in izkušenih posameznikov.

Tekma je bila izenačena do 14. min (31:32), zatem pa sta se razigrala Robi Žerjal in Igor Corbatti, ki sta dosegla že v tem delu precej točk. Polčas se je končal s prednostjo naših za 10 točk.

Začetek drugega dela pa ni obetal nič dobrega. Aclijevi igralci so dobro skakali pod košema in s tem znižali zaostanek na 6 točk. Korenovi fantje pa niso popustili, bolje so skakali na odbite žoge ter v 36. min dosegli najvišjo prednost 17 točk. V zadnjih minutah so domačini znižali razliko na 8 točk, s Kneippom na čelu pa so Brežani zaslužno zmagali.

Korenove fante čaka sedaj zelo pomembna tekma z lego Nazionale jutri ob 19.30 v Dolini. (Vanja)

POLET - LAVORATORI DEL PORTO 70:73 (33:37)

POLET: Košuta 2 (2:2), Granier 16 (2:3), Gregori 2 (0:1), Žerjal 4, Pisani 6 (2:3), Škerlavaj 20, Fabčić 9 (3:6), Malalan 11 (5:5).

TRI TOČKE: Granier 2.

Po sinočnjem porazu doma proti moštvu Lavoratori del Porto so si poletovci bržkone že zapravili vsako možnost za napredovanje. Tudi tokrat

je naše košarkarje izdala trema in neizkušenost. Srečanje je bilo sicer vselej zelo izenačeno, minuto in pol pred koncem pa so poletovci vodili za tri točke, poleg tega so imeli v posesti še žogo.

V poslednjih potezah pa je naše zajela trema pred zmago in zmaga je šla tako po zlu. (A. Granier)

Članski turnir »G. Sarti«

Poraz Kontovelcev

ZERIAL - KONTOVEL 92: 77 (40:38)

KONTOVEL: Grilanc 5, Š. Gulič 7 (2:6), Starc 4 (2:2), Budin 15 (2:2), Rebul 4 (2:2), Čuk 13 (2:5), Sterni 15 (3:4), Civardi 14 (2:3), Gregori, D. Gulič, Milič.

SON: 28. PM: 15:26. TRI TOČKE: Š. Gulič, Budin, Čuk in Grilanc po 1.

Kontovelovi postavi sinoči na turnirju »G. Sarti« v organizaciji Don Bosca ni uspelo presenetiti miljske peterke, ki pa se je morala pošteno potruditi, da je strla odpor Mednovih fantov.

Končni izid ne prikazuje realnega razmerja moči, saj so Kontovelci v 28. min. tudi vodili za 5 točk (57:52). Takoj zatem so nasprotniki dosegli delni izid 10:0, Čuka in ostale pa je prevzela živčnost, tako da je vsakdo zase skušal premagati nasprotnika, ki so stanje izkoristili in razliko še povečali.

Med posamezniki je dobro igral Jan Budin v prvem polčasu (13 točk) ter Peter Sterni v drugem delu. Zaradi pomanjkanja treningov pa so odpovedali zunanji igralci, katerim met ni šel od rok, poznala pa se odsotnost Štoke pod košema. (Vanja)

Mladinsko prvenstvo Slovenije

Naši tokrat proti ljubljanski Iliriji

V drugem kolu mladinskega prvenstva Slovenije bo danes Kontovel igral proti ljubljanski Iliriji. Tekma bo ob 19.30 v Repnu. Kontovelci bodo skoraj gotovo igrali brez Kristjana Rebule, ki bo zaposlen na mladinskem srečanju All-stars pri Don Boscu.

V prvem kolu so naši visoko izgubili proti ljubljanski Smelt Olimpiji.

V nedeljo v Nabrežini

Turnir veteranov in Trofeja Jadran

V nedeljo bosta v okviru proslav 25-letnice ŠD Sokol dve košarkarski prireditvi.

Košarkarski spored se bo začel že zgodaj popoldne s sedmim in zadnjim kolom 2. Trofeja Jadran v minibasketu za igralce letnikov 1979 in mlajših.

SPORED 7. KOLA: 14.00: Breg - Sokol; 15.15: Dom - Kontovel; 16.30: Divača - Polet. Ob 14. uri v telovadnici pa bo zaostalo srečanje 6. kola med Sežano in goriškim Domom.

Ob 17.45 bo zaključna prireditev z nagrajevanjem in zakusko.

Isti dan bosta v nabrežinski telovadnici srečanja 6. in zadnjega kola prvega Jadranovega turnirja veteranov. Ob 18.15 bo na sporedu srečanje Opčine - Repen, ob 19.30 pa Cicibor - Dolina.

Zaključna prireditev z nagrajevanjem in zakusko pa bo ob 20.45 na odprtem igrišču Sokola.

Košarkarski turnir v Gorici

S srečanjema Gienne Mobili - Tomauto (107:96, polčas 62:59) in Elcom Computer - Pneusfriuli (81:68, polčas 44:36) se je v ponedeljek v Gorici pričel poletni košarkarski turnir za trofejo mestnih rajonov, ki ga prireja UGG v sodelovanju z organizacijo Pressing game ter pod pokroviteljstvom goriške občinske uprave. Na letošnjem turnirju nastopa osem ekip, ki so porazdeljene v dve skupini. Po izločilnem delu, ko se bodo v vsaki skupini pomerili vsi med seboj, se bosta prvi dve uvrščeni ekipi iz vsake skupine potegovali za vstop v finale, nakar se bosta zmagovalca pomerila za lovorko najboljšega.

Ekipa sestavljajo vsi najboljši goriški igralci, ki so letos nastopali v promocijskem prvenstvu in v in prvenstvu D lige, poleg njih pa še nekateri C-ligaši. Nedvomno izstopa Paolo Graberi, član videmskega Emmezeta. Med nastopajočimi je tudi vrsta domovcev, Peter Brumen pa bo vodil ekipo Primis Leasing. Gre vsekakor za zanimiv turnir, ki bo prav gotovo privabil v športno palačo v Podgori lepo število košarkarskih navdušencev.

SPORED — DANES: ob 20.00 CdR Trieste - Gigolò Abbigliamento, ob 21.30 Primis Leasing - Winkler Spedizioni; petek, 7.6.: ob 20.00 Gienne Mobili - Primis Leasing, ob 21.30 CdR Trieste - Elcom Computer; ponedeljek, 10.6.: ob 20.00 Gigolò Abbigliamento - Pneusfriuli, ob 21.30 Tomauto - Winkler Spedizioni; sredo, 12.6.: ob 20.00 Primis Leasing - Tomauto, ob 21.30 CdR Trieste - Pneusfriuli; četrtek, 14.6.: ob 20.00 Elcom Computer - Gigolò Abbigliamento, ob 21.30 Gienne Mobili - Winkler Spedizioni; POL-FINALA: v ponedeljek, 17.6., ob 20. uri oziroma 21.30. FINALE: v sredo, 19.6. ob 20. uri (3. mesto), ob 21.30 (1. mesto). (mar)

Naročnina: mesečna 22.000 lir - celoletna naročnina 264.000 lir; v SFRJ številka 8.00 din; mesečna naročnina 190.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 50101-601-85845

ADIT 61000 Ljubljana

Vodnikova 133 - Telefon 554045-557185

Fax 061/555343

Oglaš: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašni agenciji PUBLI-EST srl - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglaš: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski

dnevnik

sreda, 5. junija 1991

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559

Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894 - Fax 040/772418

GORICA - Drevored 24 maggio 1

Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958

CEAD - Ul. Ristori 28

Tel. (0432) 731190

Glavni urednik **Dušan Udovič**

Odgovorni urednik **Vojimir Tavčar**

Izdaja ZTT

Tiska EDIGRAF

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Maraton prijateljstva Ljubljana-Trst

Zbralo se je več kot tristo udeležencev

Preko 300 maratoncev je v nedeljo vozilo na že četrti izvedbi kolesarskega maratona prijateljstva iz Ljubljane do Trsta, ki ga je tudi letos priredil Kolesarski klub Adria iz Lonjerja v sodelovanju s kolesarskim društvom Rog iz Ljubljane in pod pokroviteljstvom Združenja slovenskih športnih društev v Italiji ter organizacijskega odbora Maraton Franja.

Nastopajoči na tem netekmovalnem kolarjenju so 105 km dolgi progi iz Ljubljane preko Vrhnike, Logatca, Planine, Postojne, Senožeč, Sežane, mejnega prehoda pri Fernetičih, Opčin, Trebč, Padrič, Bazovice do Lonjerja prevozili v predvidenih štirih urah. Ob koncu napa pa jih je na cilju v Lonjerju pričakala godba na pihala Breg iz dolinske občine in pa »paštašuta«, ki so jo za vse nastopajoče in za spremstvo pripravile lonjerske kuharice. Vsi nastopajoči so prešli spominske kolajne, ekipe pa pokale. Najštevilnejša je bila ekipa Zurogoni iz Ljubljane, iz Trsta pa so bili nagradjeni KK Adria, ekipa Hranilnice in posojilnice z Opčin, klub Tecnoedile in pa društvo Acli Valmaura.

Udeleženci maratona so se po naporni poti zadržali v vasi še dolgo popoldne, vsem nastopajočim pa je prav gotovo ostala v spominu vožnja skozi Vrhniko, kjer se je odvijala kolarska dirka za memorial Trampuž. Tamkajšnji organizatorji so delno nevtralizirali tekmovalce, tako da so najboljši slovenski kolesarji lahko pozdravili maratonce, ki so bili preusmerjeni na tekmovalno progo. (R. Pečar)

Pester konec sezone telovadcev ŠZ Dom

Konec letošnje sezone se obeta dokaj pester za mlade telovadce in telovadke sekcije orodne telovadbe in športne ritmične gimnastike ŠZ Dom iz Gorice. Vrsta tekmovalcev se je že začela pred dobrim mesecem in se bo nadaljevala do druge polovice junija.

Mladi Domovi telovadci so se že pred velikonočnimi počitnicami odlično izkazali v prijateljskem dvoboju v preskokih s prožnim platnom proti društvu TVD Bežigrad iz Ljubljane. Konec aprila so se v isti panogi udeležili republiškega tekmovanja v Ljubljani, kjer so ekipno zasedli 2. mesto, med posamezniki pa se je prav tako na 2. mesto uvrstil domovec Erik Blažič. Prejšnjo soboto so nastopili na republiškem prvenstvu v vajah na orodju in se prvič pomerili v kategoriji starejših pionirjev ter dosegli dobro 7. mesto.

Tudi deklice so začele tekmovalno sezono dan za fanti s tekmovalcem za belo-rdečo kolebnico proti ritmični skupini OŠ IX. Korpusa iz Nove Gorice. V maju so se kot predstavnice goriške občine udeležile srečanja CAS - Centri Olympia v Gradežu. Fantje in deklice pa bodo zaključili letošnjo sezono 16. junija, ko se bodo podali v Trst na Trg Unità na "Praznik gimnastike".

Osrednja prireditev Domove sekcije orodne telovadbe in športne ritmične gimnastike pa bo v petek, 7. junija, ko bo v Kulturnem domu v Gorici akademija "V svetu televizije". V programu so filmi, risanke, angleške nadaljevanke, kuharski nasveti, pa... reklama, manjkali ne bodo niti gostje. Petkov večer, ki je zamisel trenerjev sekcije, se bo pričel ob 20.40. Prostovoljne prispevke bodo prireditelji namenili Skladu Mitje Čuka. (Damy)

Zelo velik napredek Borovih plavalcev

V soboto, 1. junija je bilo v bazenu pri Alturi sklepno tekmovalno sezono 90/91 Plavalnega kluba Bor. Zbralo se je okoli sedemdeset plavalcev, starih od štirih do osemnajst let. Pomerili so se v vseh štirih plavalnih slogih na razdalji 50 m za bolj večše plavalce in na 25 m za začetnike.

V primerjavi z lansko sezono smo zabeležili zelo velik napredek pri večini plavalcev, kar gre pripisati predvsem intenzivnejši in pogostejši vadbi ter velikemu prizadevanju in požrtvovalnosti treh vaditeljev.

Po tekmovalju so se vsi nastopajoči zbrali v prostorih matičnega društva v Borovem športnem centru, kjer sta bila nagrajevanje in družabnost.

Ob tej priložnosti se je potrdilo spomniti tekmovalne ekipe kluba, ki se je letos še posebej izkazala. Redno je nastopala na vseh tekmovaljih, ki jih je plavalna zveza organizirala za kategorijo »propaganda«.

Mali tekmovalci Plavalnega kluba Bor so na teh nastopih pokazali izreden napredek tako v kvaliteti kot tudi glede rezultatov. Povejmo le, da so se nekateri na posamičnih tekmovaljih povzeli celo na prva mesta. Zasluga za to gre predvsem našim mladim plavalcem, ki so žrtvovali veliko prostega časa za vadbo in pa požrtvovalni vaditelji Andrej Menegati, ki je vložila v rast ekipe veliko truda in dobre volje.

Doseženi rezultati kažejo, da klub danes razpolaga s številnimi perspektivnimi plavalci, katerim bo potrebno posvetiti v prihodnji sezoni še večjo pozornost kot v preteklosti. Omogočiti jim bo treba predvsem nemoten in kvaliteten razvoj ob podpori dodatnega strokovnega kadra in ob večjem odmerjanju časa vadbi plavanja.

Rezultati sklepne tekmovalne sezone so naslednji:

50 m hrbtno dečki, letnik 84/85: 1. Luka Peric 1'12"07; 2. Zanon Walter 1'27"82; 3. Rebula Matej 1'31"09; 4. Jazbec Tomaž 1'36"65; **letnik 82/83:** 1. Bullo Walter 1'04"00; 2. Perosa Oskar 1'08"50; 3. Conti Giacomo 1'12"23; 4. Bukavec Daniel 1'35"00; **letnik 81:** 1. Carli Dean 51"39; 1. Spetič Igor 1'02"30; **letnik 76 in starejši:** 1. Veljak Igor 34"84; 2. Stanese Andrej 39"03; 3. Rolich Matej 43"20.

25 m hrbtno neplavalci, letnik 85: 1. Kapič Maja 43"94; 2. Slavec Marko 47"54; **letnik 86:** 1. Lissia Martin 47"97; 1. Filincieri Andrea 1'55"79.

25 m prsno neplavalci: 1. Kalc Aljoša 50"33; 2. Coretti Damjan 56"84; 3. Zupan Ivan 1'24"93.

50 m hrbtno deklice, letnik 83: 1. Cesar Biserka 55"22; 2. Bandino Alexia 1'12"91; 3. Ciacchi Francesca 1'15"22;

letnik 82: 1. Rosa Micol 58"60; 2. Crmelj Alessia 1'17"35; 3. Kočevar Dajana 1'31"00; **letnik 79 in starejši:** 1. Corossez Nicoletta 43"62; 2. Perosa Irina 46"56.

25 m prosto dečki, začetniki: 1. Pobega Federico 44"19; 2. Gregori Aleš 44"57; 3. Mahne Kalin Dean 44"70; 4. Coletta Marco 54"43.

25 m prosto deklice, začetnice: 1. Božejlav Katja 37"57; 2. Stolti Martina 41"14; 3. Coren Martina 49"44; 4. D'Ercole Federica 59"99.

50 m delfin dečki, 77 in starejši: 1. Klobas Luka 31"57; 2. Orfano Marko 37"87; 3. Coretti Marjan 39"06.

50 m delfin deklice, kategorija B: 1. Kovačič Mojca 48"65; 2. Frandolič Elisa 56"00; **kategorija A:** 1. Corossez Nicoletta 42"57; 2. Simičić Jasna 44"43; 3. Perosa Irina 49"41.

50 m prsno dečki, letnika 84/85: 1. Zanon Walter 1'31"95; 2. Jazbec Tomaž 1'33"34; **letnik 82:** 1. Kalc Miloš 55"94; 2. Zupan Marko 1'10"90; **letnika 80/81:** 1. Metlika Tomaž 50"15; 2. Carli Dean 52"07; 3. Santi Devan 1'00"00; **letnik 77:** 1. Klobas Marko 42"31; 2. Stanese Andrej 43"78; 3. Kočevar Matija 46"13; **letnik 75 in starejši:** 1. Klobas Luka 42"25; 2. Klinc Milan 42"25; 3. Rolich Matej 44"67; 4. Aleksander Sluga 44"75.

50 m prsno deklice, letnika 82/83: 1. Kočevar Dajana 1'10"76; 2. Husu Katarina 1'30"87; **letnika 80/81:** 1. Simičić Jasna 44"87; 2. Frandolič Elisa 58"80; 3. Kovačič Mojca 53"60; **letnik 80 in starejši:** 1. Simonič Katja 55"47; 2. Bandi Alenka 1'01"40; 3. Kuret Metka 1'04"87.

50 m kravi dečki, letnik 84: 1. Peric Luka 1'20"06; 2. Rebula Matej 1'58"69; **letnik 83:** 1. Conti Giacomo 1'02"18; 3. Bullo Walter 1'08"51; 2. Perosa Oskar 1'06"18; **letnik 82:** 1. Zupan Marko 53"18; 2. Kalc Miloš 57"72; 3. Bukavec Daniel 1'53"20; **letnik 80/81:** 1. Carli Dean 40"07; 2. Metlika Tomaž 44"78; 3. Spetič Igor 49"50; 4. Santi Devan 53"31; **letnik 77:** 1. Coretti Marjan 30"61; 2. Klobas Marko 32"94; 3. Kočevar Matija 39"85; **letnik 76 in starejši:** 1. Veljak Igor 29"24; Orfano Marko 33"18; 3. Sluga Aleksander 34"13; 4. Klinc Milan 41"40.

50 m kravi deklice, letniki 82/83/84: 1. Rosa Micol 56"67; 2. Cesar Biserka 1'05"60; 3. Husu Katarina 1'12"76; 4. Bandino Alexia 1'20"34; 5. Ciacchi Francesca 1'40"28; **letnika 80/81:** 1. Kovačič Mojca 44"29; 2. Frandolič Elisa 49"66; 3. Črnelj Alexia 1'31"94; **kategorija A:** 1. Corossez Nicoletta 35"66; 2. Simičić Jasna 41"40; 3. Perosa Irina 42"30; **letnik 78 in starejši:** 1. Bandi Alenka 43"97; 2. Kuret Metka 54"30; 3. Simonič Katja 1'01"47.

Na deželnem atletskem ekipnem prvenstvu v Sacileju

Borovi naraščajniki ugodno presenetili

Po dobro opravljenem pokrajinskem ekipnem prvenstvu, na katerem se je Borova atletska ekipa naraščajnikov (letniki 1974/75/76) uvrstila na tretje mesto in si tako zagotovila nastop na deželni fazi, so se Borovi atleti prejšnji konec tedna podali v Sacile. Navdušeni nad lepim dosežkom v pokrajinski fazi so se borovci izkazali ter izboljšali uvrstitev iz Trsta, kjer so zbrali 6.676 točk (to število točk je obenem pomenilo 9. mesto v deželi). V Sacileju so namreč svoj izkupiček še popravili za skoraj tisoč točk: zbrali so jih namreč 7.623, kar jim je obenem prineslo 7. mesto v deželi. Pri tem gre omeniti, da bi bil končni rezultat lahko celo boljši, če ne bi na tekmovalju odpovedali prav metalci, ki so pred tednom dni dosegli nekaj dobrih rezultatov. Kljub temu so borovci postavili kar 6 osebnih rekordov ter osvojili štiri medalje, kar je v tako ostri konkurenci kar dober obračun.

Pri Borovem atletskem društvu si prizadevajo, da bi tudi v bodoče lahko sestavili ekipo za tovrstna srečanja mladih športnikov in da bi jim, če bo potrebno, ponovno priskočilo na pomoč kako Borovo društvo s svojimi

športniki. Zanekrat gre za sodelovanje predvsem zahvala Borovemu košarskemu društvu.

Rezultati borovcev na tekmovalju v Sacileju:

200 m: 11. Andrea Gelfi 24"7, Alex Gallopin 25"7

400 m: Furio Pillan 56"1, Daniele Kirchmayer 59"1

1500 m: 6. Marco Sestan 4'25"7

400 m ovire: 6. Marco Sestan 1'01"7

Daljina: Furio Pillan 5,35 m

Troskok: 7. F. Gelfi 11,63 m

Višina: 7. F. Gelfi 1,65 m

Krogla: 10. Boris Vidali 10,46 m

Kladivo: 8. Robert Pavlica 27,06 m

Kopje: 12. Max Černigoj 28,46 m

Disk: 11. Robert Pavlica 24,48 m

Hoja 5 km: Max Černigoj 35'28"7

4x100 m: 5. Gallopin, Bajc, Drockner, Brus 47"7

110 m ovire: 7. Andrea Gelfi 18"9

100 m: Erik Tence 13"2, Mirko Brus 13"3

800 m: Daniele Kirchmayer 2'23"3

obvestila

KK BOR

prirreja košarski kamp za otroke letnikov od 1977 do 1984. Kamp bo v

prostorih stadiona 1. maj od 17. do 22. ter od 24. do 29. junija. Na razpolago je tudi minibus za prevoz otrok. Za informacije in vpisovanje tel. na št. 361476 (Walter Corbatti).

SPDT

organizira v nedeljo, 9. t.m., avtobusni izlet v Tipano (Beneška Slovenija) ob 20. srečanju vseh slovenskih planincev. Odhod ob 7. uri izpred sodnijske palače in ob 7.20 izpred trgovine Terčon v Sesljanu. Vpisovanje v uradu ZŠSDI, informacije po tel. 766239.

ŠD BREG

obvešča, da bo trening za osnovnošolski turnir danes, 5. t.m. in v soboto, 8. t.m., ob 17. uri na igrišču v Dolini.

JK ČUPA

organizira jadrnalne tečaje za otroke od 7. do 11. leta (prvi tečaj bo od 17. do 28. junija, drugi od 1. do 12. julija, tretji od 15. do 26. julija) ter dva tečaja za upravljanje vindsurfing (prvi bo od 15. do 22. julija, drugi pa od 22. do 27. julija). Vpisovanje na sedežu društva v Sesljskem zalivu do 8. junija vsako soboto od 16. do 19. ure (tel. 299858).

Šahovsko srečanje v Tolminu

Nastopilo tudi moštvo ZŠSDI

TOLMIN — V odlični organizaciji šahovskih delavcev občinskega šahovskega društva Iskra AET Tolmin je nedavno, v okviru praznika občine Tolmin in ob 45-letnem jubileju tolminskih šahistov, potekal v hotelu Kompas na Mostu na Soči 12. krog srečanj šahistov štirih sosednjih dežel.

Na srečanju so sodelovale osemčlanske ekipe: ZŠSDI Trst, Slovenska športna zveza - Celovec, Monošter (Madžarska) in primorski šahovski kolektivi iz Pirana, Kopra, Nove Gorice in Tolmina. Po izenačenih bojih so na koncu turnirja slavili šahisti Nove Gorice (A. Grosar, D. Rusjan, Vodopivec, Kragelj, K. Grosar, Nardin, Železnik in M. Rusjan), ki so v petih dvobojih zmagali in izgubili samo dvoboj z drugouvrščenim Tolminom.

KONČNI VRSTNI RED EKIP: 1. Nova Gorica 33 točk; 2. Iskra Tolmin 32,5; 3. Piran 29; 4. Koper 27,5; 5. SZS Celovec 21,5; 6. ZŠSDI Trst 16,5 in 7. Monošter 8 točk.

Po 12 srečanjih so še naprej v vodstvu šahisti Pirana 280,5 (12), Nova Gorica 266,5 (12), SZS Celovec 209,5 (12), ZŠSDI Trst 189,5 (11), Tolmin 187,5 (6), Monošter 64 (6), Koper 52 (2), Ilirska Bistrica 27,5 (1), Bekshten 26 (1), Eltendorf 18 (1) in SZS - Celovec II. 2 (1).

Mednarodno šahovsko srečanje na Mostu na Soči je bilo po zaslugi gostoljubnih domačinov lep prispevek h krepitvi in sodelovanju šahistov štirih sosednjih dežel, ki ga bodo s 13. srečanjem nadaljevali prihodnje leto v Novi Gorici. (S. Kovač)

Na rednem občnem zboru ŠD Primorec v Trebčah podali obračun o minuli sezoni

Kakovostnejši pristop do dela

»Smo majhno društvo, toda zelo pomembno za ves naš šport kot tudi za našo narodnostno skupnost v Italiji. Tudi mi smo dali po svojih močeh svoj doprinos za našo stvarnost,« je med drugim v svojem poročilu dejal predsednik ŠD Primorec Albert Čuk na občnem zboru trebenskega športnega društva.

In res: to naše društvo praznuje že svojo 25-letnico obstoja. V tem za društvo bogatem in razvejanem delovanju v glavnem na nogometnem področju so se zvrstili trije predsedniki, veliko število odbornikov, ki so s svojimi požrtvovalnim in zanosnim delom ob sodelovanju tudi vseh drugih vaških komponent pripomogli, da je ŠD Primorec v vseh teh letih uspešno deloval in dosegel tudi pomembne rezultate. Ta svoj jubilej bodo trebensi športni delavci obeležili 11. t.m. s proslavo, na katero bodo povabili naše družbenopolitične in seveda športne delavce. To bo praznik, kot je dejal predsednik, ki bo zahteval dokajšnji organizacijski napor, tako da bo potrebna pomoč vseh vaških komponent.

Pred polno dvorano članov in gostov v Ljudskem domu je predsednik ŠD Primorec orisal delo v pravkar minuli sezoni.

»Mislim, da je odbor društva dobro deloval. Bili smo prisotni pri vseh vaških pobudah in naš namen je tudi v bodoče pri vseh pobudah sodelovati. Udeleževali smo se raznih sestankov, tako da smo si pridobili ugled tudi na deželni ravni.«

Predsednik je še dodal, da so z nogometno ekipo izpolnili cilj; prestopili so v drugo amatersko ligo. Zato je bil potreben kakovostni skok, ali bolje bilo je potrebno spremeniti mentaliteto igralcev in odbornikov. Prav zaradi

tega bo v prihodnji sezoni potrebno, ko bo moštvo nastopilo v drugi kategoriji, da se prenovi odbor, saj bo sodelovanje v tej ligi zahtevalo večje finančno breme in predvsem strokovnejšo in bolj organizirano delo. Zlastno bi bilo, da bi ekipa po enem letu nastopanja v drugi kategoriji takoj morala v nižjo ligo. Nakar je predsednik precej samokritično ocenil svoje delo in dejal, da je čas, da se odbor obnovi. »Potrebujemo dinamičnosti, novih ljudi, novih idej. Čas je, da mladi prevzamejo v roke društvo.«

Predsednik je nato načel vprašanje možne združitve nogometnih moči na vzhodnokraškem področju: »Glede igralskih moči so predvidevanja za bo-

dočnost precej klavarna. Mladih sil nimamo in tudi za bodoče ni nobenih perspektiv. Pobuda Zarje je, da bi ustanovili močno kakovostno ekipo od Bazovice do Opčin.«

Prav zadnja točka predsednikovega posega je med prisotnimi sprožila dolgo razpravo, v katero je posegla skoraj večina prisotnih, kar tudi kaže, da je nogomet v tej vasi domala vsem pri srcu. Slišati je bilo razne predloge, nekateri so ugodno ocenili pobudo, spet drugi se z le-to niso soglašali.

Naj še omenimo, da so občnemu zboru prinesli svoje pozdrave predstavniki KD Primorec Bruno Kralj, sekcije ANPI Lucijan Malalan in DSL Mauro Kralj. (bl)

Balinanje v Zgoniku

Zmaga Jame

V okviru pestrega sporeda občinske razstave vin je bil pred kratkim v Zgoniku mednarodni balinarski turnir za 18. Kraški pokal, katerega se je udeležilo kar 11 četverk z obeh strani meje. V idealnem vremenu za dobro igro so tekmovalci merili moči na balinarskih stezah v Repnu in Zgoniku. Priča smo bili številnim ogorčenim bojem in presenečenjem. V prvi vrsti gre omeniti izločitev zmagovalcev zadnjih štirih izvedb, domačega Krasa, ki ga je v jutranjih izločilnih srečanjih premagala že opisana Danica z Vrha in razplet dogodkov na igrišču je omogočil presenetljivi vstop v polfinale komenskega Aluminija. Za največje presenečenje pa predstavlja prvi uspeh na dosedanjih izvedbah Kraškega pokala ekipe Jama iz Notranjih goric pri Ljubljani, tako da je bilo veselje njihovih zastopnikov po končanem tekmovalju povsem upravičeno in več kot zaslužno.

SKUPINA 1: Kras A - Aluminij 11:7, Aluminij - Danica 11:3, Danica - Kras A 9:5. Napreduje Aluminij. SKUPINA 2: Jama - Slovini 11:4, Rovna - Slovini 11:8, Rovna - Jama 11:6. Napreduje Jama. SKUPINA 3: Napreduje Jama. SKUPINA 4: Sokol - Primorje 11:1, Kras B - Primorje 11:2, Kras B - Sokol 10:8. Napreduje Kras B. SKUPINA 5: Kras - Kraški dom 11:4, Castau - Kraški dom 11:2. Napreduje Castau. POLFINALE: Castau - Aluminij 11:0, Jama - Kras B 11:6, FINALE ZA 3. MESTO: Kras B - Aluminij 11:2, FINALE ZA 1. MESTO: Jama - Castau 11:9. KONČNI VRSTNI RED: 1. Jama iz Notranjih goric, 2. Castau, 3. Kras B, 4. Aluminij iz Komna (Z.S.)